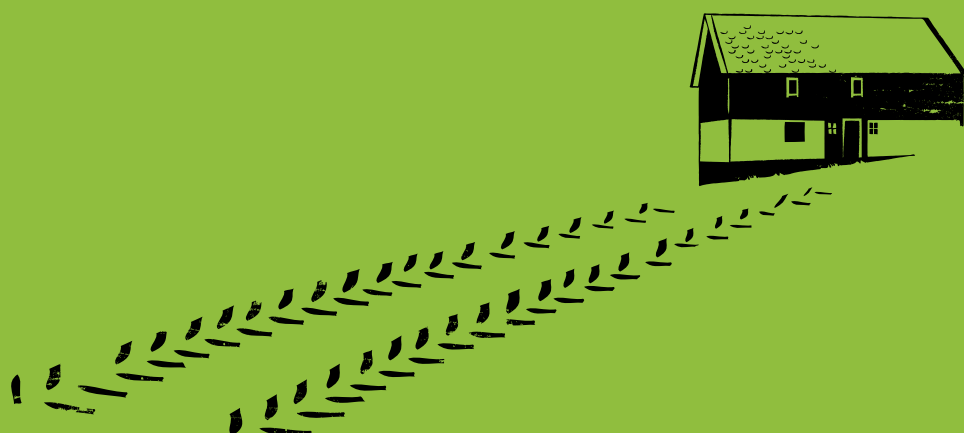

Avtaleguide

2016-2017

Oversikt over jordbruksforhandlingene 2016,
samt priser og tilskudd i jordbruket

NORGES BONDELAG

Norges Bondelag, Postboks 9354 Grønland, 0135 Oslo
Tlf.: 22 05 45 00
bondelaget@bondelaget.no
bondelaget.no

ISSN 1504-3371

NORGES BONDELAG

FORORD

Årets "Avtaleguide" jubilerer med å være den 40. i rekken. Teksten er sammenstilt av Anders Huus på næringspolitisk avdeling i Norges Bondelag.

Første del inneholder en generell omtale av rammene rundt jordbruksavtaleinstituttet og blir avsluttet med en omtale av jordbruksoppgjøret 2016.

Deretter gjengis protokoll fra årets jordbruksforhandlinger. Til slutt er "Jordbruksavtale for 2016 - 2017" gjengitt.

Hensikten med "guiden" er å gi en kortfattet oversikt over jordbruksavtalens ordninger og bestemmelser og dermed viktige sider av jordbrukspolitikken. Vi håper at også denne utgaven vil kunne oppfylle dette formålet.

Avtaleguiden finnes også på våre internettsider: www.bondelaget.no

Oslo, august 2016

Innhold

JORDBRUKSAVTALESYSTEMET	6
Hovedavtalen	6
Jordbruksavtale	7
 JORDBRUKSOPPGJØRET 2016.....	8
Jordbrukets krav.....	8
Statens tilbud.....	10
Gjennomføring av jordbruksforhandlingene 2016.....	10
«Jordbrukets forhandlingsutvalg Arbeidsdokument av 6. mai 2016	11
12.05.16_«Jordbruksforhandlingene 2016 – arbeidsdokument	12
 REFERAT FRA FORHANDLINGSMØTE 14. OG 15 MAI 2016	14
 SLUTTPROTOKOLL FRA FORHANDLINGSMØTE 15. MAI_MELLOM STATEN OG NORGES BONDELAG	15
1 Avtalemessige forutsetninger	15
2 Økonomisk ramme	15
3 Utslag på referansebrukene	17
4 Andre endringer	17
4.1 Landbrukets utviklingsfond	17
4.2 Rekruttering, næringsutvikling og verdiskaping i landbruket	18
4.3 Klima og miljø	19
4.4 Økologisk landbruk.....	19
4.5 Korn og grovfôr	19
4.6 Melk og storfekjøtt.....	20
4.7 Tilskudd til sau og ull/skinnfeller	20
4.8 Svin, fjørfe og egg.....	20
4.9 Velferdsordninger	20
4.10 Grøntsektoren og poteter	21
4.11 Nytt forvaltningssystem for produksjonstilskudd	21
4.12 Annet	21

JORDBRUKSAVTALEN FOR 2015-2016

1	INNLEDNING	23
2	PRISBESTEMMELSER	23
2.1	Produkter med målprisregulering	23
2.1.1	Generelle bestemmelser	23
2.1.2	Melk og melkeprodukter	24
2.1.3	Svinekjøtt	25
2.1.4	Korn.....	25
2.1.5	Grøntsektoren	26
2.2	Produkter med planlagt gjennomsnittlig engrospris (Volummodellen).....	27
2.2.1	Generelle bestemmelser	27
2.2.2	Storfe kjøtt.....	27
2.2.3	Sau og lam	28
2.2.4	Egg	28
2.3	Referansepris kylling	28
3	FONDSAVSETNINGER	29
3.1	Landbrukets utviklingsfond (LUF)	29
4	TILSKUDD TIL ERSTATNINGER M.M.....	31
5	MARKEDSREGULERING	31
5.1	Markedsreguleringen på de enkelte sektorer	32
5.1.1	Mottakspått i markedsreguleringen i jordbruket.....	32
5.2	Nærmere bestemmelser om produksjonsregulering melk.....	32
5.2.1	Omsetning av melkekvoter.....	32
5.2.2	Tilbud om kjøp av kumelkkvote ved driftsomstilling grunnet rovvilt	33
5.3	Avsetningstiltak m.m.	33
5.4	Tilskudd til råvareprisutjevningsordningen	33
5.5	Prisnedskrivningstilskudd potetsprit og potetstivelse	33
6	PRISTILSKUDD.....	34
6.1	Fastsetting av driftssenter for geografisk differensierte tilskudd til husdyrproduksjon.....	34
6.2	Pristilskudd melk	34
6.2.1	Grunntilskudd melk.....	34
6.2.2	Distriktstilskudd melk	34

6.3	Pristilskudd kjøtt og egg	35
6.3.1	Grunntilskudd kjøtt	35
6.3.2	Distriktstilskudd kjøtt	35
6.3.3	Kvalitetstilskudd storfekjøtt	36
6.3.4	Tilskudd for lammeslakt og kjeslakt	36
6.3.5	Distriktstilskudd egg	36
6.4	Tilskudd til norsk ull	36
6.5	Tilskudd til grønt- og potetproduksjon	37
6.5.1	Definisjoner	37
6.5.2	Grunnlag for tilskudd	37
6.5.3	Satser	38
6.5.4	Registrering og søknadsfrist for tilskudd til grønt- og potetproduksjon til utbetaling i 2018	39
6.6	Fraktilskudd	40
6.7	Prisnedskriving av norsk korn	42
6.8	Tilskudd til norsk matkorn	42
7	PRODUKSJONSTILSKUDD M.V.	43
7.1	Generelle bestemmelser	43
7.1.1	Reduksjon i produksjonstilskuddet	43
7.2	Tilskudd for husdyr	43
7.2.1	Satser	44
7.2.2	Øvrige definisjoner av dyreslag.	45
7.2.3	Telledato, søknadsfrister og definisjoner for husdyrtilskudd til utbetaling i 2018	45
7.3	Driftstilskudd til melkeproduksjon	46
7.3.1	Telledato og søknadsfrister for driftstilskudd til melkeproduksjon til utbetaling i 2018	46
7.4	Driftstilskudd til spesialisert storfekjøttproduksjon	47
7.4.1	Telledato og søknadsfrister for driftstilskudd til spesialisert storfekjøttproduksjon til utbetaling i 2018	47
7.5	Tilskudd for bevaringsverdige husdyrraser	47
7.5.1	Telledato og søknadsfrister for tilskudd for bevaringsverdige husdyrraser til utbetaling i 2018	47
7.6	Tilskudd for dyr på beite	48

7.6.1	Registrering og søknadsfrister for tilskudd for dyr på beite til utbetaling i 2018	48
7.7	Areal- og kulturlandskapstilskudd	48
7.7.1	Satser	48
7.7.2	Arealgrunnlag for tilskuddsutmåling	50
7.7.3	Fastsetting av tilskuddsberettiget grovfôrareal per foretak	51
7.7.4	Telledato, søknadsfrist og definisjoner for arealtilskudd til utbetaling i 2018	53
7.8	Tilskudd til økologisk landbruk	53
7.8.1	Telledato og søknadsfrist for tilskudd for økologisk landbruk til utbetaling i 2018	55
7.9	Regionale miljøprogram	55
8	UTVIKLINGSTILTAK.....	56
8.1	Tilskudd til dyreavl m.m.....	56
8.2	Tilskudd til frøavl m.m.	56
8.3	Tilskudd rådgivning	56
8.4	Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak.....	57
8.5	Tilskudd til fruktlager	57
9	VELFERDSORDNINGER	57
9.1	Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid	57
9.1.1	Søknadsfrister og tilskuddsgrunnlag for avløseråret 2017	58
9.2	Tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv.	58
9.3	Tilskudd til sykepengeordningen i jordbruket	59
9.4	Tilskudd til landbruksvikarordningen.....	60
9.5	Tidligpensjonsordningen for jordbrukere	60
10	DRIFTSKOSTNADER.....	60
	VEDLEGG 1: Jordbruksavtalen 2016, fordeling på priser og tilskudd	61
	VEDLEGG 2: Gjennomsnittlig endring i målpris for frukt og grønt.....	73
	VEDLEGG 3: Målpriser og øvre prisgrenser for grøntsektoren 2016-2017	74
	VEDLEGG 4: Soner for distriktstilskudd for melk	76
	VEDLEGG 5: Soner for distriktstilskudd for kjøtt	89

JORDBRUKSAVTALESYSTEMET

Hovedavtalen

Hovedavtalen for jordbruket trådte i kraft 01.09.1950 etter forhandlinger mellom myndighetene, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Den var resultat av en prosess som startet på 1930-tallet. På den tiden forhandlet de økonomiske organisasjonene direkte med myndighetene om priser på jordbruksvarer. I 1939-40 forhandlet myndighetene for første gang med de næringspolitiske organisasjonene om priser og reguleringsbestemmelser. Dette var en praksis som ble tatt opp igjen i 1945, etter at de næringspolitiske organisasjonene hadde vært nedlagt under krigen. Ved prisforhandlinger i 1947 ble det enighet om å utrede en "langsiktig avtale" om jordbruket, og i 1948 ble det satt ned et utvalg til å arbeide med dette.

Hovedavtalen ble vesentlig endret i 1984 og deretter i 1992, da det ble enighet om en ny hovedavtale som grunnlag for jordbruksforhandlingene.

I Hovedavtalen er det slått fast at partene i forhandlingene på den ene siden er Staten, og på den andre siden jordbruket ved Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag i fellesskap. Ved uenighet mellom organisasjonene er det fastlagt at Staten, under visse forutsetninger, kan føre forhandlinger med den ene av organisasjonene.

Formålet med avtaleverket for jordbruket er å regulere tiltak som er egnet til å fremme fastlagte mål for jordbruket, og som ikke er uttømmende regulert ved lov, Stortingsvedtak eller forskrift.

Hovedavtalen regulerer framgangsmåten ved forhandlinger om og inngåelse av jordbruksavtaler og endrings- og tilleggsavtaler, visse virkninger av slike avtaler, og gjennomføring av tiltak som er fastsatt i jordbruksavtalen. Dersom det ikke er mulig å nå fram til en forhandlingsløsning, kan Regjeringen invitere Stortinget til å fastsette jordbruksoppgjøret eller oppgjøret kan gå til voldgift (det siste har ikke vært vanlig i de senere årene og ble sist anvendt i 1978).

Organisasjonene er ansvarlige for iverksettelse av tiltak i samsvar med jordbruksavtalen. Selv om det blir inngått jordbruksavtale med bare en av landbruksorganisasjonene, har også den andre organisasjonen ansvar for gjennomføringen av avtalen.

I avtaleperioden foreligger fredsplikt. Tvister skal søkes løst ved forhandlinger, men kan også løses ved voldgift. Hovedavtalen er tilgjengelig på nettsidene til Landbruks- og matdepartementet.

Jordbruksavtale

Med grunnlag i Hovedavtalen foregår årlige jordbruksforhandlinger om priser og andre forhold som har betydning for bøndenes arbeids- og inntektsforhold.

Avtalebestemmelsene som gjelder bevilgninger over statsbudsjettet følger kalenderåret, mens de avtalte målpriser gjelder for perioden 01.07 – 30.06.

Budsjettnemnda for jordbruket

Budsjettnemnda for jordbruket (BFJ) har som hovedoppgave å legge fram grunnlagsmateriale til jordbruksforhandlingene for vurdering av den økonomiske situasjonen i jordbruket. BFJ er sammensatt av representanter fra ulike departementer, jordbruksorganisasjonene, samt Statistisk sentralbyrå. Sekretariatet er lagt til Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO).

BFJ utarbeider årlig et totalregnskap og totalbudsjett for jordbruket (Totalkalkylen for jordbruket). Videre legges det fram materiale som viser arbeidsforbruk og produktivitetsutvikling i jordbruket totalt. Normaliserte regnskaper i totalkalkylen blir lagt til grunn ved beregning av inntektsramma i jordbruksforhandlingene. Videre skal det legges fram referansebruksberegninger som viser inntektsutviklingen for ulike bruksstørrelser, distrikter og produksjoner, samt virkningen av endringer i priser og virkemidler som følge av jordbruksoppgjøret.

BFJ utarbeider også en resultatkontroll for gjennomføringen av landbrukspolitikken. Resultatkontrollen omfatter en sammenstilling av data som belyser utviklingen i jordbruket i forhold til de mål og retningslinjer Stortinget har trukket opp for landbrukspolitikken.

Teknisk beregningsutvalg

Viktig premissgiver ved lønnsforhandlingene for andre grupper, og også til jordbruksoppgjøret, er Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene. Utvalget legger fram materiale som viser den økonomiske situasjonen foran forhandlingene, bl.a. prognoser for norsk økonomi, prisutvikling, lønnsutvikling, produktivitetsutvikling og utvikling i konkurranseevne overfor utlandet.

JORDBRUKSOPPGJØRET 2016

Jordbruksforhandlingene i 2016 ble ført på grunnlag av Hovedavtalen for jordbruket av 17. februar 1992.

Jordbrukets krav

Etter statsrådsiftet, der Jon Georg Dale tok over som Landbruks- og matminister for Sylvi Listhaug, var det knyttet stor spenning til hvordan den nye statsråden ville håndtere jordbruksoppgjøret. Ville det være mulig å komme til enighet med noen av faglagene i år etter at Listhaug inngikk avtale med Norges Bondelag i fjor? Eller ville det bli et turbulent oppgjør som det første jordbruksoppgjøret med Solbergregjeringa, som endte med brudd og et forlik mellom Regjeringspartiene og Venstre og Krf ved behandlingen i Stortinget? Hvordan ville i såfall Venstre og Krf opptre hvis utfallet av forhandlingene skulle ende med brudd? Det var også knyttet spenning til om faglagene ville bli enige om et felles krav, da en gjennom flere til dels krasse mediautspill etter forrige oppgjør kunne få inntrykk av at faglagene var uenige på flere sentrale områder.

Det skulle imidlertid vise seg at faglagene hadde en meget god kravprosess og den 25. april la Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag fram et felles krav med ramme og fordeling. Kravet hadde tittelen *"Norge trenger grønn verdiskaping"*. Kravet pekte spesielt på landbrukets plass i det grønne skiftet og at et samlet Storting har lagt en tydelig ambisjon om å øke norsk matproduksjon med intensjon om økt sjølforsyning.

Kravet la stor vekt på merknadene gitt av en samlet næringskomité ved behandlingen av fjorårets oppgjør. Spesielt merknaden om å legge til rette for en variert bruksstruktur for å sikre bærekraftig produksjon på jordbruksarealene i hele landet. Kravet prioriterte derfor små og mellomstore bruk. Andre overordnede prioriteringer i kravet var å:

- Redusere inntektsgapet til andre grupper.
- Øke budsjettmidlene og målrette de gjennom å styrke den strukturelle innretningen. Etablere et driftsvansketilskudd.
- Styrke kornøkonomien.
- Legge til rette for økt storfekjøttproduksjon, både på kombinert melke- og kjøttproduksjon, og ammeku.
- Sette landbruket bedre i stand til både å redusere klimautslipp fra matproduksjonen, tilpasse matproduksjonen til en ny klimavirkelighet og øke karbonbinding.
- Sikre og utnytte markedsmulighetene.

Jordbruket fremmet et krav med ei økonomisk ramme på 860 millioner kroner. Kravet ville gi grunnlag for økte inntektsmuligheter i 2017 på om lag 20.800 kroner per årsverk etter inndekning av kostnadsveksten og utnytting av økte inntektsmuligheter i markedet gjennom volumvekst og prisvekst for produkter uten målpris. Av inntektsveksten utgjorde 8.100 kroner

per årsverk redusert inntektsavstand til andre grupper i samfunnet. Rammekravet var historisk sett lavt og ble begrunnet i at:

- Grunnlagsmaterialet fra Budsjettnemnda viste at jordbruket, særlig som følge av nedgang i realrente, forventes en noe sterkere inntektsvekst fra 2014 til 2016 enn tidligere beregnet.
- Lønnsoppgjørene var sterkt preget av moderasjon for å unngå økende arbeidsledighet.

Jordbrukets krav til inntektsramme for jordbruksoppgjøret 2016

		Grunnlag	Volum	Pris	Sum mill. kroner
<i>Kostnadsdekning</i>					
1	Driftskostnader	20015	0,30 %	2,3 %	520
2	Kapitalslit og leasing	8104			145
3	Realrente på lånt kapital i jordbruket	343			-115
A	SUM Kostnadsdekning				550
<i>Økte inntektsmuligheter i markedet</i>					
4	Økt produksjon av norske jordbruksvarer	32240	0,50 %		160
5	Økte priser på varer uten målpris	11970		1,3 %	160
B	SUM Markedsmuligheter				320
SUM	A-B, Dekke kostnadsvekst fratrukket økte markedsmuligheter				230
<i>Inntekt og arbeidsforbruk</i>					
6	Kronemessig lik inntektsutvikling	14361	-2,0 %	12700	270
7	Redusert inntektsforskjell lønnsmottaker	44100		8100	360
C	SUM Inntekt og arbeidsforbruk				630
SUM	Rammekrav (A-B+C), mill. kroner			20800	860

For å finansiere kravet var det lagt opp til en økning av målprisene på 193 mill. kroner. Budsjettmidlene skulle økes med 577 mill. kroner, samt 56 mill. kroner i overførte midler fra 2015. I tillegg ble kravet finansiert med en økning i inntektsfradraget med 34 mill. kroner som følge av økte inntekter gjennom den øvrige finansieringen.

For en fullstendig oversikt over Jordbrukets krav viser vi til <http://www.bondelaget.no>

Statens tilbud

Statens tilbud ble lagt fram den 4. mai. Staten la opp til at bøndene skulle få:

- Kompensasjon for forventet kostnadsvekst fra 2016 til 2017.
- En inntektsvekst på 1 ½ prosent i 2017

Tilbudet la opp til en prosentvis lavere inntektsvekst enn andre grupper i samfunnet, fordi grunnlagsmaterialet fra Budsjettnemnda viste at jordbruket lå an til å få en vesentlig sterkere inntektsvekst enn andre grupper fra 2014 til 2016.

Tilbudet hadde ei inntektsramme på 90 mill. kroner (det samme som tilbudet året før). Begge parter hadde lagt til grunn ganske like tekniske forutsetninger for kostnadsvekst og volumutvikling og prisvekst på ikke-målprisprodukter. Staten kuttet 150 mill. kroner i rammen særlig som følge av forventningen om sterk inntektsvekst fra 2014-2016.

Den økonomiske ramma i tilbudet ble finansiert med 125 mill. kroner i økte målpriser, et kutt i budsjettoverføringene med 70 mill. kroner samt 56 mill. kroner i overførte midler fra 2015. Dessuten ble det beregnet at verdien av jordbruksfradraget ville bli redusert med 21 mill. kroner.

For å stimulere til økt kornproduksjon foreslo Staten å fjerne arealtilskuddet for grovfôr i sone 1 samtidig som arealtilskuddet for korn ble økt. Storfekjøttproduksjonen ble foreslått styrket gjennom å endre kvalitetstilskuddet for storfekjøtt ved at bare kvaliteten O+ og bedre skulle være tilskuddsberettiget med en sats på 8,75 kr/kg og tilført 48 mill. kroner til ordningen. Ulltilskuddet ble foreslått forenklet ved at de dårligste klassene ikke lenger skulle være tilskuddsberettiget. Distriktstilskuddet for egg ble foreslått fjernet for Vestlandet og Nord-Norge.

For en fullstendig oversikt over Statens tilbud viser vi til <http://www.bondelaget.no>

Gjennomføring av jordbruksforhandlingene 2016

Alle jordbruksforhandlinger er omfattende og krevende, men jordbruksforhandlingene 2016 går inn i historiebøkene som en av de aller mest krevende forhandlinger som er gjennomført. Utfallet av forhandlingene var ikke klart før nærmere 2 døgn på overtid, på formiddagen 1. pinsedag. Da hadde partene forhandlet mer eller mindre kontinuerlig de siste 3 døgnene.

Forhandlingene startet på tradisjonell vis ved faglagene vurderte om tilbudet gav grunnlag for forhandlinger eller ikke. Avstanden ble vurdert som stor, men ikke større enn den har vært de siste årene. Den 6. mai meldte faglaga tilbake til Staten om at de ønsket å gå i forhandlinger. Jordbrukets forhandlingsleder Lars Petter Bartnes overleverte i plenumsmøte mellom forhandlingsutvalgene følgende arbeidsdokument:

«Jordbrukets forhandlingsutvalg

Arbeidsdokument av 6. mai 2016

Jordbrukets forhandlingsutvalg viser til Jordbrukets krav av 25. april og Statens tilbud av 4. mai som grunnlag for forhandlinger.

Jordbrukets forhandlingsutvalg vil spesielt peke på Stortingets behandling av fjorårets jordbruksoppgjør i Innst. 385 S (2014–2015) der en samlet næringskomité legger klare føringer for framtidas landbruk:

1) En samlet næringskomité ønsker:

«et miljøvennlig, bærekraftig og fremtidsrettet norsk landbruk med både store og små bruk i hele landet.» Den erkjenner at «vilkårene for jordbruksdrift er forskjellige i ulike deler av landet, og jordbruket bidrar også til andre viktige samfunnsgoder enn mat, slik som ivaretagelse av norsk kulturlandskap, reiseliv og spredt bosetting.» Komitéen konkluderer da med at «det må opprettholdes en differensiering i virkemidlene, som legger til rette for en variert bruksstruktur og sikrer bærekraftig produksjon på jordbruksarealene i hele landet.»

For å opprettholde et landbruk i hele landet vil Jordbrukets forhandlingsutvalg understreke at budsjettmidlene må brukes mer aktivt for å styrke lønnsomheten på små og mellomstore bruk. Dette er trukket fram som en hovedprioritering i Jordbrukets krav.

2) En samlet næringskomité:

«viser til at det er bred enighet om at norsk landbruk skal ha fokus på økt matproduksjon med intensjon om økt selvforsyning.»

Jordbrukets forhandlingsutvalg vil understreke at budsjettmidler som styrker inntektene for små og mellomstore bruk, er avgjørende for å nå dette landbrukspolitiske målet.

3) En samlet næringskomité påpeker om jordbruket at:

«I mange lokalsamfunn er den totale sysselsettingseffekten og verdiskapingen den står for, viktig. Det er et mål å øke norsk produksjon av mat og også øke lønnsomheten i jordbruket.»

Jordbrukets forhandlingsutvalg vil understreke at en forbedring av lønnsomheten i jordbruket er en forutsetning for å kunne øke matproduksjonen.

Jordbrukets forhandlingsutvalg forventer at Regjeringen viser betydelig forhandlingsvilje.

Jordbrukets forhandlingsutvalg går med dette inn i forhandlinger.»

Det ble avholdt forhandlingsmøter i perioden 7.-9. mai der partene gikk grundig gjennom krav og tilbud og utdypet standpunktene. I plenumsmøte 12. mai 2016 la Statens forhandlingsutvalg fram et arbeidsdokument om utsettelse av løsdriftskravet fra 2024 til 2034, som en del av en forhandlingsløsning.

12.05.16

«Jordbruksforhandlingene 2016 – arbeidsdokument

Fra: Statens forhandlingsutvalg

Til: Jordbrukets forhandlingsutvalg

Etter forskrift om hold av storfe § 7 sjette ledd skal storfe oppstalles i løsdrift. Det er gitt overgangsregler i forskriftens § 32.

I overgangsreglene er det fastsatt at kravet om løsdrift trer i kraft 1. januar 2024 for husdyrrom som ble bygget før 1. januar 1995 og som var i bruk til storfe 22. april 2004 og har vært i sammenhengende bruk siden.

Kravet om løsdrift trer i kraft 1. januar 2034 for husdyrrom som ble bygget eller gjennomgikk omfattende ombygging etter 31. desember 1994 og før 22. april 2004 og som var i bruk til storfe 22. april 2004 og har vært i sammenhengende bruk siden.

Statens forhandlingsutvalg viser til drøftinger i plenum og på lederplan, hvor Jordbrukets forhandlingsutvalg har uttrykt sterk bekymring for situasjonen for små og mellomstore bruk. Jordbrukets forhandlingsutvalg har påpekt at mange står i en situasjon hvor de, på grunn av en tidsfrist for oppstalling i løsdrift, må framskynde investeringer mens eksisterende bygningskapital fortsatt har betydelig verdi.

Statens forhandlingsutvalg ser at løsdriftskravet påvirker investeringsbehovet og mulighetene for å utnytte allerede investert kapital i jordbruket, og særlig for små og mellomstore bruk. På bakgrunn av dette kan utsettelse av løsdriftskravet inngå som del av en forhandlingsløsning. Landbruks- og matdepartementet vil i så fall ta initiativ til en endring av forskrift om hold av storfe § 32 slik at kravet om løsdrift først trer i kraft 1. januar 2034 for alle husdyrrom som var i bruk til storfe da løsdriftskravet for nye husdyrrom ble innført 22. april 2004 og som har vært i sammenhengende bruk siden.

Forutsatt at det blir oppnådd enighet om en jordbruksavtale for 2016-2017, vil forskriftsendringen bli forberedt og hørt i samsvar med utredningsinstruksens krav.»

Den ekstraordinært lange sluttfasen

Forhandlingene fortsatte med sonderinger på lederplan gjennom natten til den 13. mai. Den 13. mai skapte to lekkasjer til pressen betydelige forstyrrelser i forhandlingene. Statens forhandlingsleder hadde om natten feilsendt en SMS til en journalist i Nationen som egentlig var et svar til et medlem i egen delegasjon. I SMS'en sto følgende:

«Det høres sånn ut ja -- Men "vi leker ikke jordbruksforhandlinger". Nå synes jeg vi skal bruke den tida som trengs for å disiplinere Småbrukarlaget til ansvarlig og seriøs opptreden. Så får vi se om det bare blir Bondelaget til slutt... Og kan Bartnes "stå" i det---".»

Noen timer tidligere kom NTB med en melding som gjorde innholdet arbeidsdokumentet om utsettelse av løsdriftskravet gitt en forhandlingsløsning kjent for offentligheten.

Forhandlingene fortsatte likevel gjennom natten og pinseaften. I plenumsmøte 14. mai kl. 22.15 meddelte Norsk Bonde- og Småbrukarlag at de valgte å bryte forhandlingene. Det ble overlevert en ensidig dagsprotokoll. Norges Bondelag meddelte at de ønsket å forhandle videre, med grunnlag i de sonderinger som var blitt ført.

Staten og Norges Bondelag fortsatte deretter jordbruksforhandlingene. Utover 15. mai gjennomgikk staten og Norges Bondelag utkast til sluttprotokoll og fordeling. I plenumsmøte kl. 11 ble det inngått jordbruksavtale mellom staten og Norges Bondelag, og sluttprotokollen ble underskrevet. Avtalen hadde en samlet ramme på 350 mill. kroner finansiert med 190 mill. kroner i økte målpriser, 100 mill. kroner i økte overføringer over statsbudsjettet, 56 mill. kroner i overførte midler fra 2015 og 4 mill. kroner i økning i inntektsfradraget som følge av økte inntekter gjennom den øvrige finansieringen. De økte overføringene ble i hovedsak bruk til å styrke den strukturelle innretningen gjennom økte tilskuddssatser for de første enhetene. Videre ble verken distriktstilskuddet for egg på Vestlandet og Nord-Norge eller arealtilskuddet for grovfôr i sone 1 fjernet, kun redusert. Kvaliteten O ble videreført som grunnlag for kvalitetstilskudd til storfeslakt, men med 1 kr/kg redusert sats. En fullstendig oversikt over jordbruksavtalen følger i vedleggene i denne avtaleguiden.

Den 19. mai godkjente styret i Norges Bondelag den inngåtte avtalen. Stortinget vedtok jordbruksoppgjøret den 17. juni gjennom behandling av Prop. 133 S "Endringer i statsbudsjettet 2016 under Landbruks- og matdepartementet (Jordbruksoppgjøret 2016 m.m.)". For fullstendig oversikt over behandlingen se: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/?p=64530>

Referat fra forhandlingsmøte 14. og 15 mai 2016

Fra Jordbrukets forhandlingsutvalg: Bartnes, Ianssen, Skallerud, Skorge, Bustnes, Brotke, Stabbetorp, Huus, Agerup, Furuberg, Godli, Norland, Warlo, Løvstad.

Fra Statens forhandlingsutvalg: Forsell, Glosli, Søyland, Helgen, Gjølberg, Grotli, Orlund, Rød, Krekling, Gluva.

Forsell viste til jordbrukets krav av 25. april, statens tilbud av 4. mai, jordbrukets arbeidsdokument av 6. mai, arbeidsdokumentet fremlagt av statens forhandlingsutvalg 12. mai og kontakten som hadde vært mellom partene, og ga ordet til jordbrukets forhandlingsleder. Bartnes meddelte at jordbruket ikke lenger var i stand til å opptre som en part og ga ordet til Furuberg. Furuberg meddelte at Norsk Bonde- og Småbrukarlag valgte å bryte forhandlingene om ny jordbruksavtale. Furuberg overleverte deretter en ensidig dagsprotokoll som vedlegges referatet.

Forsell spurte, med henvisning til Hovedavtalen § 1-4, om Jordbrukets forhandlingsutvalg kunne bekrefte at staten hadde gjort det som var mulig for å finne grunnlag for felles opptreden på organisasjonenes side. Bartnes og Furuberg bekreftet at staten hadde opptrådt i samsvar med Hovedavtalen.

Forsell konstaterte at det ikke var mulig å komme fram til avtale med et samlet jordbruk. Forsell spurte om Norges Bondelags holdning, og Bartnes sa at Norges Bondelag ønsket å gå videre i forhandlingene. Norsk Bonde- og Småbrukarlag forlot deretter møtet.

Møtet var slutt kl. 22:45.

Statens og Norges Bondelags forhandlingsutvalg fortsatte deretter forhandlingene. Utover 15 mai gjennomgikk statens og Norges Bondelag utkast til sluttprotokoll og fordeling. I plenums møte kl. 11 konstaterte Forsell at det var inngått ny jordbruksavtale mellom staten og Norges Bondelag.

Møtet var slutt kl. 11:15.

Jordbruksforhandlingene 2016

Sluttprotokoll fra forhandlingsmøte 15. mai

mellom staten og Norges Bondelag

1 Avtalemessige forutsetninger

Partene viser til Stortingets behandling av jordbruksoppgjøret i 2014, jf. Innst. 285 S (2013-2014), avtalen mellom regjeringspartiene og samarbeidspartiene av 28. mai 2014 og behandlingen av avtalen i 2015, jf. Innst. 385 S (2014-2015). Den inngåtte jordbruksavtalen er basert på dette grunnlaget. Partene viser til Innst. 285 S (2013-2014), hvor flertallet presiserer inntektsmålet (jf. også avtalen av 28. mai 2014):

”Komiteen mener det er avgjørende at utøverne i landbruket skal kunne ha en inntektsutvikling og sosiale vilkår på linje med andre grupper slik Stortinget har forutsatt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet, er enig i at regjeringens forslag til Stortinget sikrer jordbruket en gjennomsnittlig inntektsvekst på linje med andre grupper fra 2014/2015, og er i tråd med gjeldende inntektsmålsetting.”

I Innst. 385 S (2014-2015) skriver en samlet næringskomité:

"Det må opprettholdes en differensiering i virkemidlene, som legger til rette for en variert bruksstruktur og sikrer bærekraftig produksjon på jordbruksarealene i hele landet".

Partene viser videre til arbeidsdokument fra Statens forhandlingsutvalg av 12. mai 2016, hvor det står at dersom det blir oppnådd enighet om en jordbruksavtale for 2016-2017, vil Landbruks- og matdepartementet ta initiativ til en endring av forskrift om hold av storfe § 32, slik at kravet om løsdrift først trer i kraft 1. januar 2034 for alle husdyrrom som var i bruk til storfe da løsdriftskravet for nye husdyrrom ble innført 22. april 2004 og som har vært i sammenhengende bruk siden. Dette utgjør et premiss for denne avtalen. Arbeidsdokumentet er vedlagt protokollen.

Den inngåtte jordbruksavtalen omfatter:

- målpriser for perioden 1. juli 2016 – 30. juni 2017
- bevilgninger over statsbudsjettet, kapittel 1150 og 4150 for kalenderåret 2017
- omdisponeringer innenfor budsjettet for 2016
- andre bestemmelser som framgår av denne protokollen

For saker som ikke er omtalt i denne protokollen, vises det til statens tilbud av 4. mai 2016. Vedlagt sluttprotokollen følger fordelings skjema med detaljerte endringer i avtalepriser og tilskuddsordninger.

2 Økonomisk ramme

Partene er enige om en ramme for årets avtale på 350 mill. kroner, med grunnlag i prognoser for kalenderåret 2017, for endringer i inntekts- og kostnadsposter som ikke er

avtalebestemt, jf. tabell 2.1. I revidert nasjonalbudsjett 2016 anslås det en lønnsvekst for andre grupper på 2,8 pst. i 2017.

Tabell 2.1 Oppbygging av økonomisk ramme for avtalen, mill. kroner.

	Grunnlag			
	Mill kr	Volum	Pris	Mill. kr
1. Økt produksjonsvolum	32 240	0,8 %		260
2. Prisøkning på varer uten målpris	12 140		1,3 %	160
3. Driftskostnader	20 015	0,6 %	2,3 %	580
4. Kapitalslit og leasing	8 104			145
5. Normalisert realrentekostnad	343			-115
6. Arbeidsforbruk	14 361	-2,0 %	2,8 % ¹⁾	110
A. Sum for samme prosentvis vekst som andre grupper				300
B. Nivåheving ut over lik prosentvis vekst				50
SUM, ramme, mill. kr.				350

1) Prognose i Revidert nasjonalbudsjett 2016.

Partene er enige om en finansiering av rammen som vist i tabell 2.2. Det gjennomføres målprisøkninger fra 1. juli 2016 med en årsvirkning på 190 mill. kroner. Bevilgningene til gjennomføring av jordbruksavtalen økes med 100 mill. kroner i 2016, og det disponeres 56 mill. kroner i overførte midler. Rammen og forutsetningene i tabell 2.1 gjør at utnyttingen av jordbruksfradraget vil øke med 4 mill. kroner, med samme regelverk for fradraget i 2017 som i 2016.

Tabell 2.2 Økonomisk ramme for avtalen.

	Mill. kr.
Netto endring i målpriser fra 01.07.16	190
Endret bevilgning på kap. 1150 i 2017	100
Overførte midler fra 2015	56
Endret verdi av jordbruksfradraget	4
SUM	350

Rammen legger grunnlag for en inntektsøkning per årsverk på 3,1 pst. fra 2016, før oppgjør, til 2017, tilsvarende 10 700 kroner per årsverk. Økningene i målpriser vil få inntekts-effekt fra 1. juli 2016. Forutsatt at prisøkningen realiseres fullt ut, vil inntekten i 2016 øke med vel 1 pst. i 2016 og ytterligere knapt 2 pst. i 2017. Avtalen legger til rette for en inntektsvekst per årsverk på 18 ¾ pst. 2014 til 2017, eller i underkant av 6 pst. per år.

Partene er enige om følgende omdisponeringer innenfor budsjettet for 2016:

- 17,6 mill. kroner disponeres til økt prisnedskrivning til norsk korn og 3,8 mill. kroner disponeres til tilskudd til matkorn fra 1. juli
- 3,3 mill. kroner til økt prisnedskrivning til RÅK-industrien
- Tilføring av 21,7 mill. kroner til Landbrukets utviklingsfond

Partene er enige om de endringer i målpriser og satser og bevilgninger på tilskudds-ordninger som går fram av vedlagte fordelingsskjema.

3 Utslag på referansebrukene

Budsjettnemndas sekretariat har beregnet det kvantumsfaste isolerte utslaget av pris- og tilskuddsendringer i tilbudet, inkludert forutsetninger om pris- og kostnadsendringer og økt utnytting av jordbruksfradraget, tilsvarende forutsetningene for rammen.

Tabell 3.1 Beregnet helårsvirkning på referansebrukene av pris- og tilskuddsendringer, inkl. anslåtte kostnadsendringer til 2017. Kroner per årsverk, inkl. verdi av jordbruksfradraget ¹⁾.

	Års- verk	2016 før oppgjør	Endring fra 16 til 17 volumfast
1 Melk. 25 årskyr, landet	1,95	362 600	3 700
2 Korn. 383 dekar, landet	0,44	297 800	8 000
3 Sau. 153 vinterfôra, landet	1,24	237 200	-1 500
4 Melkegeit. 120 årsgeiter, landet	1,65	382 300	1 600
5 Svin/korn. 48 avlssvin, landet	1,56	468 000	-13 500
6 Egg/planteproduksjon 6.700 høner, landet	1,34	420 500	-13 000
7 135 daa poteter + 440 daa korn, landet	1,68	436 600	17 300
8 31 ammekyr, landet	1,22	275 100	16 900
9 51 dekar frukt og bær, landet	1,87	372 300	10 300
10 Fjorfeslakt og planteprodukter, landet	1,05	402 400	-1 700
11 Økologisk melk. 23 årskyr, landet	1,95	367 300	7 600
12 Melk. 14 årskyr, landet	1,68	312 300	5 000
13 Melk. 40 årskyr, landet	2,20	386 900	5 000
14 Melk. 55 årskyr, landet	2,41	453 800	5 300
15 Melk. 28 årskyr, Østlandets flatbygder	2,08	413 300	-1 100
16 Melk. 24 årskyr, Østlandet andre bygder	1,95	372 200	3 500
17 Melk. 35 årskyr, Agder/Rogaland Jæren	1,86	359 600	7 000
18 Melk. 21 årskyr, Agder/Rogaland andre bygder	1,80	333 800	5 100
19 Melk. 22 årskyr, Vestlandet	1,89	340 900	4 400
20 Melk. 28 årskyr, Trøndelag	2,03	359 100	4 700
21 Melk. 24 årskyr, Nord-Norge	1,99	390 600	4 100
22 Korn. 238 daa, Østlandet	0,34	113 800	5 800
23 Korn. 850 daa, Østlandet	0,77	539 700	13 100
24 327 dekar korn + 25 avlssvin, Trøndelag	1,00	391 700	-8 200
25 Sau. 132 vinterfôra, Vestlandet	1,17	202 100	300
26 Sau. 162 vinterfôra, Nord-Norge	1,23	322 200	-1 900
27 Sau. 271 vinterfôra, landet	1,63	323 300	-2 600
28 Samdrift melk. 51 årskyr, landet	2,77	522 500	2 600

¹⁾ Fullt utslag av pris- og tilskuddsendringer i 2017 inkl. samme pris- og kostnadsutvikling fra 2016 til 2017 som lagt til grunn for rammen, inkl. verdi av jordbruksfradraget.

4 Andre endringer

Partene er enige om følgende, jf. også vedlagte fordelingsskjema.

4.1 Landbrukets utviklingsfond

Som følge av redusert utbetalingsprognose for rentestøtteordningen med 30 mill. kroner og redusert tilskuddsramme fra LUF med 25 mill. kroner, er partene enige om å redusere

bevilgningen til Landbrukets utviklingsfond for 2017 med 55 mill. kroner til 1148,1 mill. kroner. For å imøtekomme det store investeringsbehovet og samtidig bidra til målrettede tiltak som fremmer rekruttering er partene enige om å prioritere investeringsvirkemidlene.

Tabell 4.1 Tilskuddsramme for Landbrukets utviklingsfond. Mill. kroner.

	2016	2017	Endring 2016-2017
Bedriftsrettede midler til investering og utvikling	548,00	574,50	26,50
Tilrettelegging for næringsutvikling og verdiskaping			
<i>Utrednings- og tilretteleggingsmidler (fylkesvise)</i>	60,00	48,00	-12,00
<i>Områderettet innsats</i>	6,00	0,00	-6,00
Rekruttering og kompetanse i landbruket	26,00	26,00	0,00
Forskning	53,00	53,00	0,00
Matmerk	52,00	52,00	0,00
Utviklingsprogrammet- landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping	90,00	90,00	0,00
Bioenergiprogrammet	67,00	67,00	0,00
Skogbruk	214,00	214,00	0,00
Midler til konfliktforebyggende tiltak jordbruk/reindrift	1,50	1,50	0,00
Utsiktsrydding	20,00	8,00	-12,00
Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	95,00	95,00	0,00
Drenering	80,00	58,00	-22,00
Investeringsstøtte organisert beitebruk	9,00	10,00	1,00
Klima- og miljøprogram	18,00	18,00	0,00
Biogass	2,00	1,00	-1,00
Støtte til verdensarvområdene og utvalgte kulturlandskap	9,00	9,50	0,50
Utviklingstiltak innen økologisk landbruk	30,00	30,00	0,00
SUM tilskuddsramme	1 380,50	1355,50	-25,00
Rentestøtte - utbetalinger	60,00	30,00	-30,00
SUM tilskuddsramme inkl. utbetalinger rentestøtte	1 440,50	1385,50	-55,00

- 1 Avsetningen for 2017 omfatter 20 mill. kroner til fylkesvise midler til rekruttering og kompetanseheving, og 6 mill. kroner til KIL.
- 2 Avsetningen til ordningen er redusert i 2017 ettersom avsetningen i 2016 regnes som tilstrekkelig for både 2016 og 2017. Det legges til grunn en årlig tilskuddsramme på 20 mill. kroner.
- 3 Avsetningen til ordningen reduseres i 2017 ettersom avsetningen i 2016 regnes som tilstrekkelig for både 2016 og 2017.
- 4 Avsetningen til ordningen reduseres i 2017 ettersom avsetningen i 2016 regnes som tilstrekkelig for både 2016 og 2017.
- 5 Ordningen med rentestøtte ble avvirket i jordbruksoppgjøret 2015. Det avsettes midler over LUF til utbetaling av rentestøtte for 2017 for de som har fått innvilget rentestøtte før 1.1.2016. Prognose for utbetalinger i 2017 er satt til 30 mill. kroner.

4.2 Rekruttering, næringsutvikling og verdiskaping i landbruket

Avsetningen til bedriftsrettede midler til investering og utvikling økes med 26,5 mill. kroner til 574,5 mill. kroner. Maksimal prosentsats for generasjonsskiftetilskuddet heves med 10 prosentpoeng.

Partene mener det er viktig å se på mulighetene for styrking av kompetansehevende tiltak i landbruket som sikrer faglig kvalitet og fleksibel tilrettelegging. Det igangsettes derfor

en utredning om en nasjonal modell for "voksenagronom". Utredningen skal gjennomføres i samarbeid med næringen og utdanningsmyndighetene.

Regionalt bygdeutviklingsprogram, med underprogram, fastsettes i et samarbeid med faglagene.

4.3 Klima og miljø

Jordbruket sin viktigste oppgave i klimasammenheng er å redusere utslippene per produserte enhet, øke opptaket og tilpasse produksjonen til et klima i endring. Det nedsettes et utvalg som skal se nærmere på hvordan jordbrukets samlede utslippsregnskap kan videreutvikles og synliggjøres bedre og som grunnlag for kunnskapsbaserte tiltak. Mandat og sammensetning avtales nærmere mellom partene. Utgifter for å framskaffe kunnskapsgrunnlaget skal på sikt inngå som en ordinær del av forskningsinstitusjonenes oppdrag.

I klimaarbeidet prioriteres videre innsats inn mot forskning, utredning og rådgiving. Når det gjelder rådgiving er klimarådgivningsprosjektet sentralt.

For å sikre forutsigbarhet for næring og entreprenører videreføres ordningen med tilskudd til drenering med uendrede satser.

Partene er enige om å øke avsetningen til regionalt miljøprogram (RMP) med 0,5 mill. kroner til hvert av fylkene Nord-Trøndelag og Nordland, som skal prioriteres til tiltaket *Friarealer for gås*. Som følge av at tilskudd til bevaringsverdige husdyrraser er flyttet til en nasjonal ordning (jf. fordelingsskjema), og justert bevilgningsbehov, reduseres bevilgningen til RMP samlet med 6,1 mill. kroner til 422,4 mill. kroner.

Midler til handlingsplan for bærekraftig bruk av plantevernmidler prioriteres til jordbruksformål. I lys av at Norsk landbruksrådgiving og Mattilsynet har fått tilført oppgaver som tidligere ble finansiert over handlingsplanen skal Landbruksdirektoratet, som ansvarlig for forvaltningen av midlene, påse at innkomne søknader behandles etter en streng vurdering.

4.4 Økologisk landbruk

Partene er enige om å stimulere til økt økologisk produksjon ved å øke satsene for økologisk husdyrproduksjon og økte satser for arealer som brukes til å dyrke økologiske grønnsaker, frukt, bær og poteter. Det skal gjennomføres en evaluering av midlene til generisk markedsføring av økologisk mat.

Landbruksdirektoratet skal frem mot jordbruksoppgjøret i 2017 gjøre en vurdering av virkning, mulig innretning og forvaltningskostnader knyttet til å innføre pristilskudd til økologisk frukt, bær og grønnsaker, med intensjon om å innføre en slik ordning fra 2018.

4.5 Korn og grovfôr

Partene er enige om å stimulere til økt kornproduksjon, særlig i de områder av landet som har gode naturgitte forhold for produksjon av matkorn. Målprisene på korn økes tilsvarende en økt bruttoinntekt på 75 mill. kroner. Målprisen for mathvete økes med 9 øre per

kg og rug holdes uendret. Sammen med en prisnedskrivning på 2,5 øre for norsk og en økning i tilskudd til matkorn på 4 øre per kg, økes prisen på råvarer til matmel med 2 øre per kg. Målprisene på bygg og havre økes med hhv. 7 og 6 øre per kg. Partene anslår at prisen på råvarer til kraftfôr vil øke med 3 øre per kg.

Satsene i arealtilskuddet for korn i sone 1-4 økes med 13 kroner per dekar. Arealtilskuddet til grovfôr reduseres med 35 kroner per dekar i sone 1 og 5 kroner per dekar i sone 3 og 4. Kulturlandskapstilskuddet til alt areal reduseres med 13 kroner per dekar.

4.6 Melk og storfekjøtt

For å jevne ut inntektsmulighetene for små og mellomstore bruk, økes driftstilskuddet til bruk med melk, geit og ammekyr med 8 000 kroner per foretak.

Partene er enige om at tilskuddet for klasse O i kvalitetstilskudd til storfekjøtt reduseres fra 4 til 3 kroner per kg. Satsen for klasse O+ og bedre økes fra 4,00 til 7,00 kroner.

4.7 Tilskudd til sau og ull/skinnfeller

For å styrke økonomien på små og mellomstore bruk med sau økes tilskuddet til sau over 1 år med 27,6 mill. kroner. Satsen økes med 40 kroner for de første 100 sauene.

Partene er enige om at tilskuddsordningen ikke lenger skal omfatte ull av kvalitetene C2S, G, H2, H3 og V. Tilskuddet for ulne-, pels- og villsauskinns videreføres. Kun klassifisering av ull gjennomført på ullmottak kan gi grunnlag for utbetaling av ulltilskudd til produsent.

4.8 Svin, fjørfe og egg

Målprisen for svinekjøtt økes med 9 øre per kg. Satsene for tilskudd husdyr reduseres for avls- og slaktegriser, tilsvarende 10 mill. kroner, jf. fordelingsskjema. Partene er enige om at distriktstilskudd egg reduseres med 20 øre per kg for Vestlandet, og med 45 øre per kg for Nord-Norge.

4.9 Velferdsordninger

Maksimal dagsats for tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv. økes med 30 kroner, som krever en økt bevilgning på 3,4 mill. kroner.

For foretak med rugeeggproduksjon som på registreringsdato har opphold mellom to innsett av høner og som med kontrakt kan dokumentere kjøp av nye høner, beregnes tilskudd husdyr og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid ut fra antall høner oppgitt ved forrige registreringsdato. Oppholdsperioden mellom innsettene kan ikke være lenger enn 12 uker, regnet fra slakting av forrige besetning til nytt kull er 20 uker gamle. For produksjon som omfattes av markedsregulering, kan foretak som slakter ut dyrene før ordinær slakteuke for innsettet, gis tilskudd for en lengre oppholdsperiode enn 12 uker dersom tiltaket gjennomføres etter vedtak i Omsetningsrådet.

4.10 Grøntsektoren og poteter

Distriktstilskuddene for frukt, bær og veksthusgrønnsaker økes innenfor en ramme på 3,3 mill. kroner. Partene er enige om at Landbruksdirektoratet frem mot jordbruksoppgjøret i 2017 får i oppdrag å vurdere dagens bestemmelse om tilskuddsgrunnlag.

Avrenspris for poteter settes til 40 øre per kg. Partene foretar en gjennomgang av pris-kurven for potet, med sikte på å legge til rette for lenger sesong for norsk vare.

4.11 Nytt forvaltningssystem for produksjonstilskudd

Partene er enige om at søknadsfristene 15. mars og 15. oktober er absolutte, men at det skal være mulig å endre innsendt søknad i 14 dager etter søknadsfristen uten at det får økonomiske konsekvenser for søker. Det betyr at produksjonstilskuddsforskriftens bestemmelse om at utbetalingen redusere med 1000 kroner hver dag ved forsinkelse faller bort. Det vil fortsatt være mulig å dispensere fra søknadsfristene i særlige tilfeller. For søknader som leveres i overgangsåret 2017 legges det opp til å praktisere søknadsfristene mer fleksibelt. Foretakene vil dette året kunne levere søknaden helt frem til 14-dagersfristen for endring (som omtalt ovenfor) uten at søker behøver å godtgjøre at det foreligger noen særlig grunn for forsinkelsen.

For søknad om tilskudd til dyr på utmarksbeite er det lagt opp til at man i søknadsomgangen i oktober skal oppgi antall dyr sluppet på utmarksbeite og antall dyr tatt inn fra utmarksbeite. Mellom disse tidspunktene må det være minimum 5 uker. Partene er enige om at Landbruksdirektoratet skal vurdere muligheten for at å ta hensyn til rovdyrtpå utmarksbeite.

Partene er enige om at arbeidet med å informere jordbruksnæringen, kommuner og fylkesmenn om det nye forvaltningssystemet er særdeles viktig.

4.12 Annet

Landbruksdirektoratet skal til oppgjøret i 2017 vurdere nivået på tilskuddstaket for andre kostnader i ordningen for veterinære reiser.

Oslo 15.5.2016

Leif Forsell

Lars Petter Bartnes

JORDBRUKSAVTALE

2016–2017

Inngått mellom Staten og Norges Bondelag
24. juni 2016

1 INNLEDNING

Avtaleverket for jordbruket har til formål å regulere tiltak som er egnet til å fremme fastlagte mål for jordbruket, og som ikke er uttømmende regulert ved lov, stortingsvedtak eller forskrift. I hovedavtalens § 1-2 heter det blant annet at tiltak som nevnt ovenfor skal fastlegges i jordbruksavtaler som inngås for ett eller flere år om gangen, eller i endrings- eller tilleggsavtaler.

Denne jordbruksavtalen er inngått mellom staten og Norges Bondelag. For målpriser gjelder avtalen fra 1. juli 2016. For det samlede bevilgningsnivå, over kap. 1150 og kap. 4150, gjelder avtalen kalenderåret 2017. Det kan imidlertid bestemmes tilpasninger i avsetninger og satser inneværende år innenfor den samlede bevilgningsrammen.

Budsjettmessige konsekvenser av avtalen for 2017 er vist i vedlegg 1.

For overslagsbevilgningene (post 71 og 73) vil bevilgningsbehovet tilpasses de fastsatte satser, faktiske volumendringer, og for noen poster verdensmarkedets priser. For de overførbare bevilgningene (post 70, 74, 77 og 78) er bevilgningene styrende, og Landbruks- og matdepartementet kan etter samråd med Norges Bondelag justere de avtalte satsene, opp eller ned, for å holde forbruket innenfor bevilgningen.

Det ligger til grunn i avtalen at importvernet skal praktiseres slik det framgår av sluttprotokoll fra forhandlingsmøtet 12. mai 1995 (jf. St.prp. nr. 61 (1994–95), vedlegg 2). Endringer i importbestemmelsene er gjenstand for drøfting mellom jordbruksorganisasjonene og staten, og kan følges opp i henhold til Hovedavtalens § 2-2 og 2-4.

Forskrifter for de enkelte tilskuddsordningene / reguleringer fastsettes av Landbruks- og matdepartementet etter høring med bl.a. Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

Avtalen gjelder norske produkter med mindre noe annet er særskilt bestemt.

Nytt forvaltningssystem for produksjons- og avløsertilskudd, eStil PT, innføres med 2017 som første søknadsår og påfølgende utbetaling i 2018. Fordi 2017 er første søknadsår med nytt forvaltningssystem er søknadsfristene første halvår 2017 satt til 15. mai istedenfor 15. mars. F.o.m. søknadsåret 2018 er søknadsfristen i første halvår 15. mars. Bestemmelser om søknadsfrister i 2017 er omtalt under kapitlene om de aktuelle ordningene.

2 PRISBESTEMMELSER

2.1 Produkter med målprisregulering

2.1.1 Generelle bestemmelser

Bestemmelsene i kapittel 2.1.1 gjelder dersom ikke annet er nevnt under de enkelte sektorer i kapittel 2.1.2–2.1.5.

Målprisene skal være priser jordbruket reelt sett skal kunne oppnå ut fra balanserte markedsforhold, det fastsatte importvern og de markedsreguleringsmuligheter som er til disposisjon. Artikkel 5 i landbruksavtalen i WTO (Special Safeguard Provisions) kan komme til anvendelse i spesielle situasjoner.

Målprisene er fastsatt for representantvarer av definerte kvaliteter for svinekjøtt, korn, poteter, grønnsaker, frukt og til råvarenivå for ku- og geitemelk, slik det framgår av kapittel 2.1.2–2.1.5. Klassifiseringsreglene skal ikke endres i avtaletiden.

Jordbruksorganisasjonene påtar seg ansvaret for å holde gjennomsnittsprisen for de ulike varegruppene på eller under målprisen for avtaleperioden, gjennom markedsregulerende tiltak og prisnoteringer.

Ansvarlig markedsregulator skal løpende rapportere oppnådde priser på noteringspunktet, dvs. noteringspris, til Landbruksdirektoratet. Prisnoteringen på representantvaren skal som gjennomsnitt for avtaleperioden, ikke overstige målprisen.

Dersom målprisen overskrides som gjennomsnitt for avtaleåret, skal Landbruksdirektoratet fastsette en særskilt styringspris for det påfølgende avtaleår. Styringsprisen fastsettes slik at oppnådd pris skal ligge tilsvarende under i det påfølgende avtaleåret. Dersom det etter denne bestemmelse eller avtalepartene på annet grunnlag har fastsatt en styringspris, har den alle funksjoner som normalt tilligger målpris, inkludert grunnlag for fastsetting av øvre prisgrense. Eventuelle avvik fra dette, som følge av særskilte forhold, skal avtales mellom partene.

Dersom målprisen overskrides som gjennomsnitt for avtaleåret som følge av høye priser internasjonalt med null toll på importert vare, skal det ikke fastsettes særskilt styringspris for det påfølgende avtaleåret.

Dersom prisene på representantvarene overstiger øvre prisgrense to uker på rad, iverksettes tollnedsettelse, i medhold av forskrift om administrative tollnedsettelse på landbruksvarer.

Økologiske varer som klassifiseres som representantvare, veies inn i prisnoteringen som standardvare og kan gis et fritt pristillegg.

Ansvarlig markedsregulator for de enkelte sektorene skal rapportere til Landbruksdirektoratet den dokumentasjon som er nødvendig for forvaltning og kontroll av prissystemet, herunder administrering av tollvernet, jf. forskrift om administrative tollnedsettelse på landbruksvarer.

Omsetningsavgiften for jordbruksprodukter skal ligge på produsentsiden av målpris. Forskningsavgift og kjøttkontrollavgift skal trekkes fra oppnådd pris før sammenligning med målpris.

2.1.2 Melk og melkeprodukter

Tabell 2.1 Målpris for avtaleperioden for ku- og geitemelk

Vare- gruppe	Representantvare	Endret fra	Målpris, kr per liter	
			Endring 1.7.16	Endret til
Ku- og geitemelk	Melk som oppfyller kravspesifikasjon for rå melk i forskrift om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 4-3, 3. ledd.	5,28	0,10 ¹	5,38

1) Endring av målpris som gir inntektseffekt er kr 0,05 per liter. Målprisen på melk økes i tillegg med kr 0,05 per liter for å kompensere for endringer i innfraktordningen for melk under Prisutjevningsordningen for melk.

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer oppnådd for melk av representantvare. Noteringssted er der melk passerer, eller der melk ved direkte viderelevering til annet meieri normalt ville passert basismeieri definert i innfraktordningen. Prisnoteringen skal omfatte melk som foredles av Tine SA og melk som Tine SA selger uforedlet til andre. Øvre prisgrense er målprisen + 5 pst. Gjennomsnittsprisen for året veies etter kvanta for de ukentlige prisnoteringene.

For å sikre et prisuttak i markedet som gjør at jordbruksavtalens målpris kan realiseres, og sikre melkeprodusentene en mest mulig lik pris uavhengig av melkeanvendelse og

geografisk lokalisering, fastsettes det tilskudd og avgifter for ulike produktgrupper og markeder, jf. omsetningsloven § 6. Tilskudd og avgifter fastsettes av Landbruksdirektoratet som forskrift med hjemmel i prisutjevningsforskriften. Fastsettelsen skjer på grunnlag av føringer fra avtalepartene og etter høring av andre berørte parter. Dersom det av hensyn til likviditeten i prisutjevningsordningen er nødvendig å redusere tilskudd/øke avgifter i løpet av året, kan Landbruksdirektoratet gjøre det og samtidig pålegge markedsregulator å redusere prisuttaket tilsvarende. Grensen for det samlede prisuttak i avtaleperioden vil i slike tilfeller bli fastsatt lavere enn målpris. På bakgrunn av prognoser og forslag fra Tine SA skal Landbruksdirektoratet fastsette en ny grense for det samlede prisuttaket (styringspris).

For å sikre at uavhengige meieriselskaper og Tines egne meierier står overfor reelt sett samme pris på melk som råvare, er råvareomsetningen lagt til en egen enhet i Tine (Tine Råvare), jf. egen avtale mellom Landbruksdirektoratet og Tine SA. Eventuelle brudd på denne avtalen skal forelegges for jordbruksavtalepartene for nærmere oppfølging.

2.1.3 Svinekjøtt

Tabell 2.2 Målpris for avtaleperioden for svinekjøtt

Vare- gruppe	Representantvare	Målpris, kr per kg		
		Endret fra	Endring 1.7.16	Endret til
Svinekjøtt	Slaktegris klasse E og S med et gjennomsnitt for alle kjøttprosjenter og alle varegrupper under 85 kg	32,34	0,09	32,43

Prisgrunnlaget for gris er engrosprisnoteringer for hele slakt ved følgende slakterianlegg: Nortura Steinkjer, Nortura Rudshøgda og Nortura Forus. Øvre prisgrense er målprisen + 10 pst. Gjennomsnittsprisen for året veies etter ukentlige tilførsler av slaktegris.

2.1.4 Korn

Målprissystemet

Målprisene for korn er produsentpris på mathvete, matrug, bygg til fôr, havre til fôr og oljefrø av basis kvalitet levert til et utvalg mottaksanlegg definert av Landbruksdirektoratet.

Målprisene for korn og oljefrø er definert for vare med basis kvalitet i henhold til tabell 2.3 nedenfor:

Tabell 2.3 Basiskvalitetskriterier for noteringsvare¹

Art	Vann- innhold %	Hektolitervek t kg	Fremmede bestanddeler %	Protein ved matkvalitet %	Falltall ved matkvalitet i sekunder
Hvete	15	79	≤ 1,0	12,0	200
Rug	15	72	≤ 1,0		120
Bygg	15	64	≤ 1,0		
Havre	15	53	≤ 1,0		
Oljefrø	8		≤ 1,0		

¹) Andre kvalitetstrekk som reduserer kornets verdi, deriblant floghavre og høyt DON-innhold, skal ikke inngå i noteringsgrunnlaget.

For kornsesongen 2016/2017 er det fastsatt følgende målpriser (tabell 2.4):

Tabell 2.4 Målprisene for korn

Kornslag	Målpriser, kr per kg		
	Endret fra	Endring 1.7.16	Endret til
Hvete, matkorn	3,08	0,09	3,17
Rug, matkorn	2,82	0,00	2,82
Bygg, fôrkorn	2,63	0,07	2,70
Havre, fôrkorn	2,39	0,06	2,45
Oljefrø	5,56	0,07	5,63

Prisnotering

Prisgrunnlaget for målprisvarene er produsentprisnoteringer for basis kvalitet levert til Felleskjøpet Agris anlegg i Larvik, Kambo, Drammen og Holmestrand, samt Felleskjøpet Agris anlegg i Trondheim for bygg, slik disse mottaksanleggene er definert av Landbruksdirektoratet. Noteringspris på disse anleggene skal inkludere alle tillegg og trekk som ikke kan relateres til mat- og fôr kvalitet for målprisvarene av korn og oljefrø. Prisene noteres hver uke.

Ved notering av ukespris skal produsentprisene på oljefrø og korn for de ulike prisnoteringsanleggene vektet sammen med tilført mengde av de respektive målprisvarene til hvert anlegg den aktuelle uken.

Noteringspris som gjennomsnitt for året beregnes ved å veie de noterte ukesprisene ved prisnoteringsanleggene med de ukentlige tilførsler av målprisvarene til mottaksanleggene som tilhører andelseierne i Norske Felleskjøp, samt de mottaksanlegg som har avtale om å være kornkjøper fra produsent.

Øvre prisgrense er til enhver tid definert som målpris + 10 pst. Landbruksdirektoratet gir nærmere retningslinjer angående prisnoteringer.

Referansepris på soyamel

Soyamel med 46 prosent proteininnhold er basis referansevarer for proteinråvarer til kraftfôr. Referanseprisen på soyamel økes med 6,3 øre per kg til 393,3 øre per kg fra 1.7.2016.

2.1.5 Grøntsektoren

Bestemmelsen i kapittel 2.1.1 om at prisnoteringen på representantvaren som gjennomsnitt for avtaleperioden ikke skal overstige målprisen, omfatter ikke grønntsektoren.

2.1.5.1 Poteter

Tabell 2.5 Gjennomsnittlig målpris for matpoteter, kr/kg

Representantvare	Endret fra	Endring 1.7.16	Endret til
Poteter klasse 1 over 42 millimeter ¹⁾	4,39	0,15	4,54

¹⁾ Poteter av kvalitet klasse 1 levert som sams bulkvare til utvalgte pakkerier fra produsent, ikke justert for frakt til Oslo.

Øvre prisgrense er 12 pst. over den til enhver tid gjeldende målpris. Ukentlige målpriser og øvre prisgrenser fastsettes av Landbruks- og matdepartementet etter samråd med Norges Bondelag. Prisene noteres hver tirsdag.

2.1.5.2 Grønnsaker og frukt

Tabell 2.6 Prosentvis endring i gjennomsnittlige målpriser for grønnsaker og frukt

	Endring 1.7.16
Grønnsaker og frukt	2,5 %

Målpriskurver og øvre prisgrenser for de enkelte plantekulturene fastsettes av Landbruks- og matdepartementet etter samråd med Norges Bondelag.

Øvre prisgrense er 12 pst. over den til enhver tid gjeldende målpris.

Prisene knyttes til kvalitetsgraden *Standard I*. Grunnlaget for prisnoteringene i forhold til målprisen for hagebruksprodukter fastsettes av Landbruksdirektoratet, herunder type emballasje, pakningsstørrelse m.m. Prisnoteringen som legges til grunn er prisene ved partivis leveranse CIP Oslo. Prisene noteres hver tirsdag.

2.2 Produkter med planlagt gjennomsnittlig engrospris (Volummodellen)

2.2.1 Generelle bestemmelser

Markedsregulator Nortura skal fastsette og informere om planlagt gjennomsnittlig engrospris for hvert halvår. Den fastsatte engrosprisen er bindende oppover per halvårsperiode.

Økologiske varer som klassifiseres som representantvare, veies inn i prisnoteringen som standardvare og kan gis et fritt pristillegg.

Ved beregning av noteringspris skal forsknings- og kjøttkontrollavgift, men ikke omsetningsavgift, trekkes fra oppnådd pris.

Øvre prisgrense og definisjonen av representantvarene for hhv. storfekjøtt, kjøtt av sau/lam og egg fastsettes av avtalepartene. Øvre prisgrense er planlagt gjennomsnittlig engrospris + 10 pst., og er fastsatt med utgangspunkt i gjennomsnittlig oppnådd noteringspris i perioden 1. april foregående år til 31. mars i året forhandlingene gjennomføres.

Dersom noteringsprisen på representantvaren overstiger øvre prisgrense to uker på rad, iverksettes tiltak for å bringe prisen ned til planlagt prisløype knyttet til planlagt gjennomsnittlig engrospris fastsatt av markedsregulator.

Dersom midlertidig overproduksjon har presset innenlandsk prisnivå, kan det tas hensyn til dette ved fastsetting av øvre prisgrenseprosent. Artikkel 5 i landbruksavtalen i WTO (Special Safeguard Provisions) kan komme til anvendelse i spesielle situasjoner.

Ansvarlig markedsregulator skal ukentlig rapportere til Landbruksdirektoratet oppnådde priser på noteringspunktet, dvs. noteringspris og øvrig dokumentasjon som er nødvendig for forvaltning og kontroll av prissystemet, jf. forskrift om administrative tollnedsettelse på landbruksvarer.

2.2.2 Storfekjøtt

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer for hele slakt av storfe ved representantvaren ”ung okse, alle klasser O og R unntatt R+ (fettgruppe 2-, 2 og 2+)”, ved følgende slakterianlegg: Nortura Malvik, Nortura Rudshøgda og Nortura Egersund. Gjennomsnittsprisen per halvår veies etter ukentlige tilførsler av ung okse.

2.2.3 Sau og lam

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer for hele slakt av lam ved representantvaren ”*lam, alle klasser O og R unntatt R+ (fettgruppe 2-, 2 og 2+)*”, ved følgende slakterianlegg: Nortura Malvik, Nortura Rudshøgda og Nortura Forus. Gjennomsnittsprisen per halvår veies etter ukentlige tilførsler av lam.

2.2.4 Egg

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer oppnådd for representantvaren egg, klasse A over 53 gram, sortert på brett. Noteringssted for egg er Norturas anlegg i Hå. Gjennomsnittsprisen per halvår veies etter ukentlige tilførsler.

2.3 Referansepris kylling

For produkter uten markedsreguleringstiltak fastsettes referansepris som grunnlag for administreringen av tollvernet. Referansepris fastsettes med basis i prisuttaket på engrosnivå i foregående avtaleår, beregnet av Landbruksdirektoratet. Øvre prisgrense er referanseprisen + 10 pst. Artikkel 5 i landbruksavtalen i WTO (Special Safeguard Provisions) kan komme til anvendelse i spesielle situasjoner.

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer oppnådd for fjørfeslakt ved representantvaren som hel, fersk, uoppbundet kylling i vektklassene 1 000 - 1 400 gram i bulkemballasje, oppgitt fra utvalgte slakterier. Økologiske varer som klassifiseres som representantvare, veies inn i prisnoteringen som standardvare og kan gis et fritt pristillegg.

Klassifiseringsreglene skal ikke endres i avtaletiden.

Forholdet mellom noteringspris og referansepris danner grunnlag for vurdering og iverksettelse av administrative tollnedsettelse. Dersom noteringsprisen på representantvaren overstiger øvre prisgrense to uker på rad, iverksettes tiltak for å bringe prisen ned til referanseprisenivå.

Omsetningsavgiften for jordbruksprodukter skal ligge på produsentsiden av referansepris. Forskningsavgift og kjøttkontrollavgift skal trekkes fra oppnådd pris før sammenligning med referansepris.

Noteringsprisen for fjørfekjøtt beregnes på grunnlag av oppgaver fra markedsaktørene innen fjørfebransjen (dvs. slakterier eller slakterisammenslutninger). Disse rapporterer til Landbruksdirektoratet med den dokumentasjon som er nødvendig for forvaltning og kontroll av prissystemet, jf. forskrift om administrative tollnedsettelse på landbruksvarer.

Markedsaktørene skal ukentlig rapportere produsert mengde og engrospris fordelt på ulike vektklasser, som grunnlag for Landbruksdirektoratets beregning av noteringsprisen. I stedet for oppnådd engrospris kan markedsaktørene rapportere produsentpris til Landbruksdirektoratet, men markedsaktørene må da gi den nødvendige tilleggsinformasjon slik at Landbruksdirektoratet kan kalkulere en pris for ferdig slaktet, uoppbundet kylling i henhold til det definerte prisgrunnlaget.

Landbruksdirektoratet skal utarbeide prognoser for produksjon og engrossalg av slaktekylling. Markedsaktørene skal rapportere historisk salg til Landbruksdirektoratet, som bruker tallene til utarbeiding av prognosene. Prognosene brukes i forvaltningen av tollvernet og i totalregnskapet for jordbruket, og kan også brukes til andre formål. Landbruksdirektoratet kan offentliggjøre prognosene for å bidra til å balansere kyllingmarkedet.

3 FONDSAVSETNINGER

3.1 Landbrukets utviklingsfond (LUF)

Landbrukets utviklingsfond tilføres 21,7 mill. kroner i 2016 gjennom omdisponering av udisponerte midler i 2016. For 2017 tilføres fondet 1148,1mill. kroner. Tilskuddsrammen fra fondet for 2017 settes til totalt 1 385,5mill. kroner inkl. prognose for rentestøtteutbetalinger. Tabell 3.1 viser tilskuddsrammen med fordeling for 2016-2017.

Tabell 3.1 Oversikt over innvilgningsramme for LUF 2016-2017 (mill. kroner)

	2016	2017	Endring 2016-2017
Bedriftsrettede midler til investering og utvikling	548,00	574,50	26,50
Tilrettelegging for næringsutvikling og verdiskaping			
<i>Utrednings- og tilretteleggingsmidler (fylkesvise)</i>	60,00	48,00	-12,00
<i>Områderettet innsats</i>	6,00	0,00	-6,00
Rekruttering og kompetanse i landbruket ¹	26,00	26,00	0,00
Forskning	53,00	53,00	0,00
Matmerk	52,00	52,00	0,00
Utviklingsprogrammet- landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping	90,00	90,00	0,00
Bioenergiprogrammet	67,00	67,00	0,00
Skogbruk	214,00	214,00	0,00
Midler til konfliktforebyggende tiltak jordbruk/reindrift	1,50	1,50	0,00
Utsiktsrydding ²	20,00	8,00	-12,00
Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	95,00	95,00	0,00
Drenering ³	80,00	58,00	-22,00
Investeringsstøtte organisert beitebruk	9,00	10,00	1,00
Klima- og miljøprogram	18,00	18,00	0,00
Biogass ⁴	2,00	1,00	-1,00
Støtte til verdensarvområdene og utvalgte kulturlandskap	9,00	9,50	0,50
Utviklingstiltak innen økologisk landbruk	30,00	30,00	0,00
SUM tilskuddsramme	1 380,50	1355,50	-25,00
Rentestøtte – utbetalinger ⁵	60,00	30,00	-30,00
SUM tilskuddsramme inkl. utbetalinger rentestøtte	1 440,50	1385,50	-55,00

- 1) Avsetningen for 2017 omfatter 20 mill. kroner til fylkesvise midler til rekruttering og kompetanseheving, og 6 mill. kroner til KIL.
- 2) Avsetningen til ordningen er redusert i 2017 ettersom dette beløpet sammen med avsetningen i 2016 regnes som tilstrekkelig for både 2016 og 2017. Det legges til grunn en årlig tilskuddsramme på 20 mill. kroner.
- 3) Avsetningen til ordningen reduseres i 2017 ettersom dette beløpet sammen med avsetningen i 2016 regnes som tilstrekkelig for både 2016 og 2017.
- 4) Avsetningen til ordningen reduseres i 2017 ettersom dette beløpet sammen med avsetningen i 2016 regnes som tilstrekkelig for både 2016 og 2017.
- 5) Ordningen med rentestøtte ble avviklet i jordbruksoppgjøret 2015. Det avsettes midler over LUF til utbetaling av rentestøtte for 2017 for de som har fått innvilget rentestøtte før 1.1.2016. Prognose for utbetalinger i 2017 er satt til 30 mill. kroner.

Bedriftsrettede midler til investering og utvikling (IBU-midler)

Støtte til investeringsprosjekter som gir økt matproduksjon prioriteres. Lønnsomhetsvurdering av prosjektene skal ligge til grunn for tildeling av midler. Ulike eierformer skal likestilles ved prioritering av søknader. Nye krav til dyrevelferd, herunder kravet om løsdriftsfjøs, og fornyelse av driftsapparatet skal vektlegges. Energihensyn og miljø- og klimavennlig teknologi skal inngå i vurderingen av søknader om tilskudd der det er relevant. Maksimal prosentsats for generasjonsskifteordningen heves med 10 prosentpoeng. Risikolån videreføres innenfor rammen av de fylkesvise IBU-midlene. Innovasjon Norge gis anledning til å gi tilsagn om tilskudd over IBU-midlene allerede på høsten samme år som midlene blir avsatt over jordbruksavtalen. Tilsagn gis med forehold om Stortingets behandling av statsbudsjettet fra LMD for 2017.

Forskning

Forskningsmidler over jordbruksavtalen skal bringe fram kunnskap som bygger opp under de landbruks- og matpolitiske målene. Midlene skal særlig bidra til økt produksjon av mat, til at maten er trygg og til å bedre bondens økonomi. Hensynet til miljø og klima skal gjennomgående ivaretas ved avtalestyrets disponering av midlene.

For 2017 skal kunnskapsutvikling i tråd med behov som fremgår av rapporten "Landbruk og klimaendringer" fra januar 2016 prioriteres, særlig forskning rettet mot opptak og utslipp av klimagasser. Videre skal forskning som øker verdiskapingen i produksjonen av korn, storfekjøtt, frukt og grønt prioriteres.

Bioenergiprogrammet

Gjeldende målområder og prioriteringskriterier videreføres.

Skogbruk

Fordelingen av midlene mellom de ulike virkemidlene innen skogbruk gjøres etter drøftinger mellom avtalepartene i andre halvdel av 2016, der også næringsorganisasjonene i skogbruket deltar.

Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

Ordningen utvides slik at det fra 2017 også kan gis tilskudd til eiere av landbrukseiendom selv om eierne ikke er berettiget produksjonstilskudd såfremt det foregår tilskuddsberettiget produksjon på eiendommen. Hydrotekniske tiltak gis større prioritering ved fordeling av midler. Landbruksdirektoratet fordeler midlene til fylkesmannen, som fordeler videre til kommunene.

Tilskudd til drenering

Midlene fordeles til fylkene ut fra andel fulldyrka areal, men hvor kornarealer og grønnsaks- og potetarealer tillegges dobbel vekt. Fylkene fordeler midlene videre til kommunene.

Klima- og miljøprogram

Midlene skal gå til utredningsprosjekter og informasjonstiltak på miljøområdet innenfor temaene klimagassutslipp, klimatilpasning, vannmiljø, samt kulturlandskap, naturmangfold og relaterte utfordringer. Ny kunnskap i prosjektene skal raskt kunne implementeres i praktisk jordbruk.

Programmet skal i 2017 prioritere prosjekter som bidrar til å følge opp anbefalingene i rapporten *Landbruk og klimaendringer*, herunder videreutvikling av klimarådgivningsprosjektet som ble initiert i jordbruksoppgjøret 2015, fremskaffe bedre

kunnskap om potensialet og virkningene av lagring av karbon i jordbruksjord. Prosjekter som har som formål å bidra til reduserte klimagassutslipp, kunnskap om klimatilpassing, samt rådgiving og informasjon om klimasmart landbruk på gårdsnivå skal prioriteres i 2016. Norsk landbruksrådgiving tildeles midler til å iverksette *Gratis førsteråd for klimatiltak på gårdsnivå*.

Fordelingen av midlene mellom de ulike virkemidlene innen programmet gjøres av Landbruksdirektoratet etter drøftinger mellom LMD, KLD og faglagene i andre halvdel av 2016.

Biogass

Tilskuddssatsen videreføres med 60 kroner per tonn husdyrgjødsel.

Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og Verdensarvsatsingen Vestnorsk fjordlandskap og Vegaøyan

Tilskuddsrammen for Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og Verdensarvsatsingen er i 2017 på totalt 9,5 mill. kroner. Avsetningen til Vestnorsk fjordlandskap økes med 0,5 mill. kroner.

Utviklingstiltak innen økologisk landbruk

Satsingen på utviklingstiltak videreføres på samme nivå som i 2016. Forvaltningen av midlene gjøres av Landbruksdirektoratet etter dialog mellom LMD, KLD og faglagene.

4 TILSKUDD TIL ERSTATNINGER M.M.

Tilskuddet omfatter følgende ordninger:

- Erstatning ved avlingssvikt
- Erstatning ved svikt i honningproduksjon

Erstatning ved avlingssvikt gis per vekstgruppe og foretak. Utbetalingene beregnes med grunnlag i en egenrisikoandel på 30 pst. per vekstgruppe. Samme egenrisiko gjelder også ved erstatning i honningproduksjon. For alle delordningene er minsteutbetalingen 5 000 kroner. Maksimal utbetaling for ordningen med avlingssvikt er 750 000 kroner per vekstgruppe. Det skal benyttes den samme definisjonen av vekstgrupper som for produksjonstilskudd.

5 MARKEDSREGULERING

Markedsreguleringen er et virkemiddel i de viktigste produksjonssektorene for å håndtere temporære overskudd og tilpasning i regionale og sesongmessige svingninger mellom produksjon og forbruk. I situasjoner med overproduksjon kan det være behov for mer omfattende tiltak for å tilpasse markedsført varemengde i forhold til avsetningsmulighetene slik at avtaleprisene kan oppnås. I slike tilfeller kan jordbruket gjennom markedsreguleringsorganisasjonene, med godkjenning og støtte fra Omsetningsrådet, iverksette regulerende tiltak. Slike tiltak forutsettes å kunne bli finansiert av omsetningsavgiftsmidler og/eller midler til avsetningstiltak over jordbruksavtalen.

Tiltakene utformes slik at reguleringen skjer på et så tidlig ledd i produksjonskjeden som mulig, og at regulering skjer på billigste måte. Herunder forutsetter avtalepartene en nøktern og kritisk bruk av midler til opplysningsvirksomhet i lys av de løpende behov for markedsreguleringstiltak.

Tiltakene skal virke konkurransenøytralt mellom samvirkeforetak og andre markedsaktører.

Reguleringseksporten begrenses av WTO-bestemmelsene. Eksportsubsidier for melkeprodukter (ost og smør), svinekjøtt og bearbeidede jordbruksprodukter kan videreføres frem til 31. desember 2020. Begrensingen i subsidiebeløp ved slik eksport i utfasingsperioden er det fastsatte nivået i WTOs bindingsliste. Det er fastsatt nye tak knyttet til eksportert kvantum, basert på gjennomsnittlig eksport med eksportsubsidier i perioden 2003–2005. For ost er kvantumet i utfasingsperioden avgrenset til 15 929 tonn, for smør til 1 039 tonn og for svinekjøtt til 1 898 tonn. Det kan ikke anvendes eksportsubsidier for andre landbruksvarer.

Det gis ikke anledning til å bevilge investeringstilskudd til reguleringsanlegg.

5.1 Markedsreguleringen på de enkelte sektorer

Markedsreguleringen finansieres av omsetningsavgift og forvaltes av Omsetningsrådet. Markedsreguleringsansvaret er tillagt:

- TINE SA for melk
- Norske Felleskjøp SA for korn
- Nortura SA for kjøtt og egg

I grøntsektoren omfatter markedsreguleringen epler og poteter, og ansvaret er tillagt Grøntprodu-sentenenes Samarbeidsråd. Landbruksdirektoratet skal utarbeide prognoser for produksjon og engrossalg av slaktekylling, jf. kap. 2.3.

5.1.1 Mottaksplikt i markedsreguleringen i jordbruket

Avtalepartene kan be markedsregulator innen de enkelte sektorene, jf. kap. 5.1, framlegge sine prisbetingelser rettet mot produsent før jordbruksforhandlingene, herunder bl.a.:

- Prisdifferensiering ut fra struktur- og distriktsmessige forhold.
- I hvor stor grad prisdifferensieringen er basert på kostnadsbetingede eller andre hensyn.
- Om prisfastsettingen bygger på tilstrekkelig oppdaterte kostnadskalkyler.
- En vurdering av om prisbetingelsene overfor produsent er transparente.

Om det blir bedt om en slik redegjørelse må den omfatte alle jordbruksråvarer som omfattes av markedsreguleringen, uavhengig av om det fastsettes målpriser eller ikke for råvarene.

5.2 Nærmere bestemmelser om produksjonsregulering melk

5.2.1 Omsetning av melkekvoter

Vedtak om inndragning av melkekvoter og prisfastsetting for den sentralt administrerte omsetningsordningen, fastsettes gjennom jordbruksavtalen. Inndragning av melkekvoter finansieres med omsetningsavgift.

Ved omsetningsrunden høsten 2016 vil geitemelkkvote solgt til staten ikke bli solgt ut igjen.

5.2.2 Tilbud om kjøp av kumelkkvote ved driftsomstilling grunnet rovvilt

Totalt inntil 500 000 liter kumelkkvote årlig kan selges til eiere av landbrukseiendom som har fått tilskudd til driftsomstilling grunnet rovvilt, til prisen for statlig omsatt kvote. Kvoten hentes ved å utvide den totale kvotemengden.

5.3 Avsetningstiltak m.m.

Avsetningstiltak for hagebruk har en økonomisk ramme på 24,4 millioner kroner for 2017. Denne bevilgningen er uendret fra 2016. Omsetningsrådet gis myndighet til å forvalte bevilgningen. Ubenyttede midler fra ordningen tilføres Fondet for omsetningsavgift for hagebruk.

5.4 Tilskudd til råvareprisutjevningsordningen

Bevilgningen til underpost 70.12 *Tilskudd til råvareprisutjevningsordningen mv.* økes med 25,5 mill. kroner til 252,7 mill. kroner for 2017.

5.5 Prisnedskrivningstilskudd potetsprit og potetstivelse

Tabell 5.2 Prisnedskrivningstilskudd til potetsprit og -stivelse, mill. kroner

Ordning	2016	2017
Prisnedskrivningstilskudd potetsprit	20,0	18,0
Prisnedskrivningstilskudd potetstivelse	20,0	20,0
SUM	40,0	38,0

Tabell 5.3 Maksimale satser for prisnedskrivningstilskudd til potetsprit og -stivelse

Produkt	Makssatser 2016	Endring	Makssatser 2017
Prisnedskrivningstilskudd potetsprit	9,50 kr/l	0,0	9,50 kr/l
Prisnedskrivningstilskudd potetstivelse	3,50 kr/kg	0,0	3,50 kr/kg

Tilskuddet kan utbetales til produsent av rektifisert potetsprit og potetstivelse på grunnlag av solgt mengde potetsprit og potetstivelse inkl. glukose, jf. FOR-2009-04-02-386. Det kan utbetales prisnedskrivningstilskudd til potetstivelse og potetsprit der råvaren er avrens, potet som er regulert ut av matpotetmarkedet, reststivelse og overskuddspotet fra industrien, usolgte poteter i slutten av sesong og poteter fra egne produsenter.

Avrensprisen¹ er 40 øre per kg for 2017.

Produsenter av rektifisert potetsprit og potetstivelse som mottar prisnedskrivningstilskudd:

- skal kunngjøre differensiering av avrenspris gjennom sesongen før sesongstart for avrensløse
 - er ansvarlig for at den fastsatte avrensprisen tas ut (som gjennomsnitt)
 - skal bære kostnadene ved en eventuelt høyere gjennomsnittspris enn 40 øre per kg
 - skal etterbetale differansen mellom fastsatt avrenspris og faktisk oppnådd pris når gjennomsnittsprisen er lavere enn 40 øre per kg, med et likt ørebeløp per kg for all avrens
- Øvrige vilkår fremgår av FOR-2009-04-02-386.

¹ Avrensprisen er basert på råvarer som inneholder 16 pst. stivelse. Priskorreksjon etter stivelsesinnhold foretas etter en egen formel som fastsettes av Landbruksdirektoratet.

6 PRISTILSKUDD

6.1 Fastsetting av driftssenter for geografisk differensierte tilskudd til husdyrproduksjon

Alle foretak med husdyrproduksjon skal ha et driftssenter. Foretaket gis tilskudd etter den sone foretakets driftssenter er plassert i.

Driftssenteret stedfestes som hovedregel til der driftsbygningen med husdyrproduksjonen ligger. Dersom foretaket har husdyrproduksjon i flere driftsbygninger, skal driftssenteret defineres som driftsbygningen der foretaket har størst andel av sin omsetning på årsbasis. Ved endring av produksjonssted eller produksjon, vil det være den nye situasjonen som er bestemmende for hva som er driftssenter for foretaket. For foretak uten husdyrproduksjon fastsettes driftssenteret ut fra nærmere bestemmelser fastsatt av Landbruksdirektoratet.

6.2 Pristilskudd melk

Omsatt lokalt foredlet melkeprodukt blir regnet om til liter levert melk i samsvar med vedlegg 1 til kvoteforskriften. Det kan gis tilskudd for den omregnede melkemengden.

6.2.1 Grunntilskudd melk

Tabell 6.1 Grunntilskudd geitemelk

Produkt	Sats 2016, kr/l	Endring	Sats 2017, kr/l
Geitemelk	3,36	0,00	3,36

6.2.2 Distriktstilskudd melk

Sonene for distriktstilskudd melk er fastsatt i vedlegg 2. Foretak gis tilskudd etter den sone foretakets driftssenter er plassert i. Bestemmelsene om stedfesting av foretakets driftssenter gjelder som beskrevet i kapittel 6.1.

Tabell 6.2 Distriktstilskudd melk

Soner i henhold til vedlegg 2	Sats 2015, kr/l	Endring	Sats 2016, kr/l
A ¹⁾	0,00	0,00	0,00
B	0,12	0,00	0,12
C	0,31	0,00	0,31
D	0,44	0,00	0,44
E	0,54	0,00	0,54
F	0,67	0,00	0,67
G	0,92	0,00	0,92
H	1,13	0,00	1,13
I	1,71	0,00	1,71
J	1,80	0,00	1,80

1) Omfatter landet utenom sone B-J.

Ved sammenslåing av hele eller deler av fylker og/eller kommuner som har ulike tilskuddssoner, videreføres sonegrensene.

Det kan gis tilskudd for inntil 1 536 mill. liter melk.

6.3 Pristilskudd kjøtt og egg

6.3.1 Grunntilskudd kjøtt

Tabell 6.3 Grunntilskudd kjøtt

Dyreslag	Sats 2016, kr/kg	Endring	Sats 2017, kr/kg
Sau og lam	3,81	0,00	3,81
Geit og kje	5,15	0,00	5,15

Det skal ikke gis grunntilskudd for lam med slaktevekt lavere enn 13 kg.

Ved jordbruksoppgjøret fastsetter Landbruks- og matdepartementet, i samråd med Norges Bondelag, variasjonen i satsene for grunntilskudd kjøtt. I særlige tilfeller kan det gis dispensasjon til avvik fra den fastsatte variasjonen av tilskuddet, herunder ved store endringer i markedet grunnet utbrudd av alvorlige dyresykdommer m.m.

6.3.2 Distriktstilskudd kjøtt

Sonene for distriktstilskudd kjøtt er fastsatt i vedlegg 3. Foretaket gis tilskudd etter den sone foretakets driftssenter er plassert i. Bestemmelsene om stedfesting av foretakets driftssenter gjelder som beskrevet i kapittel 6.1.

Tabell 6.4 Distriktstilskudd kjøtt

Soner i henhold til vedlegg 3	Dyreslag	Sats 2016, kr/kg	Endring	Sats 2017, kr/kg
1	Storfe, sau og geit	0,00	0,00	0,00
2	Storfe, sau og geit	4,55	0,00	4,55
3	Storfe, sau og geit	7,35	0,00	7,35
4	Storfe og geit	11,30	0,00	11,30
4	Sau	13,30	0,00	13,30
4	Gris	5,10	0,00	5,10
5	Storfe og geit	11,90	0,00	11,90
5	Sau	13,80	0,00	13,80
5	Gris	5,40	0,00	5,40
Agder-fylkene, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal	Gris	1,10	0,00	1,10

For utbetaling av distriktstilskudd med grunnlag i sone 4 og 5, er det et krav at både produsentens driftssenter og slakteriet har sin beliggenhet i Nord-Norge. Produsenter i sone 4 og 5 som leverer til slakteri utenfor Nord-Norge, får tilskudd som for sone 3 for storfe, sau og geit, og ikke tilskudd for gris. Produsenter i Nord-Norge kan likevel motta distriktstilskuddet etter satsene i disse sonene, dersom transport av slaktedyr til slakteri i Nord-Norge vil være i strid med Mattilsynets regelverk for transport av levende dyr.

Dersom en produsent har mottatt gris, små- eller storfe fra en sone med lavere tilskuddssats, beregnes distriktstilskuddet ut fra den laveste tilskuddssonen, med mindre tilskuddsmottakeren senere har disponert og føret fram mottatt gris og småfe i minst to måneder, kalv i minst tre måneder og øvrig storfe i minst seks måneder før slakting.

Ved sammenslåing av hele eller deler av fylker og/eller kommuner som har ulike tilskuddssoner, videreføres sonegrensene.

Det kan gis tilskudd for inntil 186 mill. kg kjøtt.

6.3.3 Kvalitetstilskudd storfekjøtt

Tabell 6.5 Kvalitetstilskudd storfekjøtt

Dyreslag	Sats 2016, kr/kg	Endring	Sats 2017, kr/kg
Storfe, kvalitet O	4,00	- 1,00,	3,00
Storfe, kvalitet O+ og bedre	4,00	3,00	7,00

Det kan gis kvalitetstilskudd på alt storfeslakt med kvalitet O eller bedre, med unntak av slaktekategori Ku.

Tilskuddet kan gis for inntil 50,5 mill. kg storfekjøtt.

6.3.4 Tilskudd for lammeslakt og kjeslakt

Tabell 6.6 Satser tilskudd lammeslakt og kjeslakt 2017 for utbetaling via slakteri¹⁾

Slakterier med godkjent klassifisør	
- lammeslakttilskudd, kvalitet O eller bedre	500 kr/lam
- økologisk tillegg, kvalitet O eller bedre	40 kr/lam
Mindre slakterier uten godkjent klassifisør ²⁾	
- lammeslakttilskudd, alle lam	484 kr/lam ³⁾
- økologisk tillegg, alle økologiske lam	40 kr/lam ⁴⁾
Tilskudd til kjeslakt 2017	
Kje > 3,5 kg slaktevekt,	300 kr/kje

1. Tilskuddet gis bare for dyr slaktet ved offentlig godkjente slakterier
2. Mindre slakterier er anlegg med 2 000 eller færre slakta sau/lam per år.
3. Tilskuddssatsen for lam levert til slakterier med godkjent klassifisør multiplisert med andel av total slaktemengde av kvalitet O eller bedre hos disse slakteriene.
4. Gis for alle økologiske lam med samme sats som for store slakterier og uavhengig av eventuell kvalitetsklassifisering av lamma ved de mindre slakteriene.

Tilskudd til lamme- og kjeslakt kan maksimalt gis for inntil 1 075 700 lam og kje per år.

6.3.5 Distriktstilskudd egg

Tabell 6.7 Distriktstilskudd for konsumegg fra verpehøner

Område	Sats 2016, kr/kg	Endring	Sats 2017, kr/kg
Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane og Hordaland	0,45	-0,20	0,25
Nordland, Troms og Finnmark	1,20	-0,45	0,75

Foretak gis tilskudd etter den sone foretakets driftssenter er plassert i, jf. kapittel 6.1.

Det kan gis tilskudd for inntil 44 mill. kg konsumegg fra verpehøner.

6.4 Tilskudd til norsk ull

Avtalepartene fastsetter en gjennomsnittlig tilskuddssats for ull levert fra produsent.

Landbruksdirektoratet skal etter forslag fra Nortura og Kjøtt- og fjørfebransjens landsforbund differensiere den gjennomsnittlige tilskuddssatsen per kg for de ulike ullkvalitetene inkl. skinn. Grunnlaget for tildeling av tilskudd til ull omfatter også ullmengden på ulne skinn, pelsskinn og skinn av villsau. Kvalitetsklassene C2S, G, H2, H3 og V gir ikke grunnlag for utbetaling av tilskudd.

Tabell 6.8 Tilskudd til norsk ull

	Sats ull levert før 01.09.16, kr/kg	Endring	Sats ull levert fra og med 01.09.16, kr/kg
Tilskuddssats norsk ull	31,60	8,40	40,00

Klassifisering av ull som grunnlag for tilskuddsutmåling skal skje i regi av ullstasjon, men ullstasjon kan legge til grunn eventuell klassifisering gjennomført på slakteri av godkjent klassifisør.

6.5 Tilskudd til grønt- og potetproduksjon

Vilkårene for å kunne motta distriktstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker står i forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket § 5.

6.5.1 Definisjoner

- **Frukt:** Plommer, kirsebær og moreller til konsum og konservermarkedet. Epler og pærer til konsum og konservermarkedet, unntatt epler og pærer som nyttes til press.
- **Pressfrukt:** Epler og pærer som nyttes til press.
- **Bær:** Jordbær, bringebær, solbær, rips, stikkelsbær og hageblåbær til konsum og konservermarkedet.
- **Veksthusgrønnsaker:** Tomat, slangeagurk og salat til konsummarkedet (inkl. salat på friland).
- **Poteter:** Matpotet: rå, uskrellet potet i vasket eller uvasket tilstand som frembys til forbruker, og potet til konsum som er bearbeidet gjennom oppdeling, skrelling og/eller koking.
- **Tilskuddsberettigede områder:** Soner for distriktstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker er lik soner for areal- og kulturlandskapstilskudd, jf. kapittel 7.8.1. Distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge gis for poteter dyrket i Nordland, Troms og Finnmark. Dersom foretaket har produksjon av samme vekst på areal i forskjellige soner, gis tilskudd etter den sonen hvor foretaket har størstedelen av sitt tilskuddsberettigede areal av veksten, etter kapittel 7.8.1.
- **Omsetningsledd:** Fruktlager, grossister og konserverindustri godkjent av Landbruksdirektoratet, samt godkjente foretak i markedsordningen for poteter. Jordbruksforetak kan godkjennes som omsetningsledd for epler/pærer til press etter forskrift om tilskudd til fruktlager og godkjenning av omsetningsledd. Bestemmelsene omfatter både press av egen frukt og epler/pærer fra andre jordbruksforetak.

6.5.2 Grunnlag for tilskudd

Grunnlaget for distriktstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker og distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge, er produkter som er levert til godkjent omsetningsledd i perioden 1. januar til 31. desember året før utbetalingsåret. Det er en forutsetning for utbetaling at kvantumet i årsoppgave fra omsetningsleddene samsvarer med eller er større enn kvantumet i søknaden.

Foretak som søker om distriktstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker og som samlet leverer under følgende minstekvantum, er ikke tilskuddsberettiget:

Tabell 6.9 Minstekvantum distriktstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker

Produkt	Minstekvantum
Samlet for frukt og pressfrukt	2 000 kg
Bær	1 000 kg
Samlet for tomat og slangeagurk	2 000 kg
Salat	5 000 stk

Tilskuddet gis per kg/stk. Følgende omregningsfaktorer gjelder for slangeagurk og salat:

Tabell 6.10 Omregningsfaktorer

Slangeagurk	1 stk.	0,360 kg
Slangeagurk	1 kasse	10 kg
Slangeagurk: 24 stk./kasse	10 kg/ 24 stk.	0,417 kg
Slangeagurk: 28 stk./kasse	10 kg/ 28 stk.	0,357 kg
Salat i pakninger	100–200 g	1 stk.

6.5.3 Satser

Tabell 6.11 Distriktstilskudd for produksjon av matpotet i Nord-Norge

	Sats 2016, kr/kg	Endring	Sats 2017, kr/kg
Matpotet, Nord-Norge	1,30	0,00	1,30

Tabell 6.12 Satser for distriktstilskudd frukt, bær og veksthusgrønnsaker¹⁾

	Kvantumsgrense per foretak	Sats 2016, kr per kg/stk	Endring	Sats 2017, kr per kg/stk
<i>Epler, pærer, plommer, kirsebær</i>	ingen avgrensing			
Sone 1		1,72	0,00	1,72
Sone 2-4		2,30	0,10	2,40
Sone 5		4,97	0,25	5,22
<i>Moreller</i>				
Sone 1		2,69	0,00	2,69
Sone 2-4		3,25	0,10	3,35
Sone 5		5,95	0,25	6,20
<i>Pressfrukt</i>		1,72	0,25	1,97
<i>Bær</i>				
Sone 1-3		1,47	0,00	1,47
Sone 4-5		3,31	0,25	3,56
Sone 6-7		5,42	0,25	5,67
<i>Tomat</i>	103 400 kg			
Sone 1-3	1,40	0,00	1,40	
Sone 4-7	2,76	0,00	2,76	
<i>Slangeagurk</i>	151 800 kg			
Sone 1-3	0,85	0,00	0,85	
Sone 4-7	1,64	0,00	1,64	
<i>Salat</i>	220 000 stk			
Sone 1-3	0,55	0,00	0,55	
Sone 4-7	1,04	0,00	1,04	

1) For utbetaling i 2017.

6.5.4 Registrering og søknadsfrist for tilskudd til grønt- og potetproduksjon til utbetaling i 2018

Søknadsfristen for å søke om distriktstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker og distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge for produkter produsert i 2017 er 15. oktober 2017. Produkter som ikke er levert til godkjent omsetningsledd innen søknadsfristen kan etterrapporteres fram til 10. januar 2018.

6.6 Frakttilskudd

Tabell 6.13 Frakttilskudd, mill. kroner¹

Ordning	2016	2017
Frakttilskudd slaktedyr	133,0	133,0
Frakttilskudd egg	8,9	8,9
Frakttilskudd kraftfôr	138,0	138,0
Frakttilskudd korn	67,0	67,0
SUM	346,9	346,9

1) For frakttilskuddene er det fastsatt overslagsbevilgninger, og forbruket over ordningene kan derfor endres i samsvar med endringer i tilskuddsberettiget kvantum.

Tilskudd for frakt av slaktedyr fra produsent utbetales til slakterier godkjent av Mattilsynet. Landbruksdirektoratet fastsetter tilskuddssatser per dyr differensiert per kommune og dyreslag. Satsene beregnes på basis av kostnadene ved transport fra hvert kommunesenter til nærmeste slakteri for hvert dyreslag.

Tabell 6.14 Gjennomsnittlige tilskuddssatser per dyr i 2016 for tilskudd for frakt av slaktedyr for slakterier med hhv. større og mindre årlig slaktekvantum enn 1 500 tonn. Tall i kroner per dyr¹⁾

Produkt	Sats i kr per dyr 2017	
	Slakterier med slaktekvantum > 1 500 tonn	Slakterier med slaktekvantum < 1 500 tonn
Sats per gris	14,63	49,92
Sats per småfe	31,72	34,98
Sats per storfe	223,20	273,63

1) I forskrift om tilskudd for frakt av slaktedyr er tilskuddssatsene fastsatt i kroner per dyr per dyreslag.

Tilskudd for frakt av slaktedyr gis ikke for transport innenfor en null-sone på 50 km rundt hvert slakterianlegg for anlegg med årlig slaktevolum større enn 1 500 tonn. Tilsvarende gis det ikke kompensasjon for ferge- og bomkostnader på strekninger som i sin helhet er innenfor denne null-sonen.

Landbruksdirektoratet kan fastsette nærmere bestemmelser om tilskudd for frakt av slaktedyr for slakterianlegg med mindre årlig slaktekvantum enn 1 500 tonn og til mobile slakterier.

Tilskuddet til mobile slakterier utmåles med grunnlag i gjennomsnittet av satsene som gis til slakteriene med slaktekvantum mindre enn 1 500 tonn.

Slakterianlegg hvor det kun utføres nødslakt, skal ikke regnes med i vurderingen av hva som er nærmeste anlegg ved levering av dyr til større slakterier.

Ved leieslakt mellom slakterier utmåles tilskuddet ut fra det anlegg som avregner slaktet. Tilskuddet gis også for frakt av slaktedyr som leieslaktes for retur til produsent.

Tabell 6.15 Tilskuddssatser for frakt av egg fra produsent til nærmeste eggpakkeri. Tall i kroner per kg

Fraktsone ¹⁾	km-avstand	Sats 2017, kr/kg
0	0-100	0,00
1	101-150	0,05
2	151-200	0,13
3	201-250	0,22
4	251-300	0,31
5	301-350	0,40
6	351-450	0,49
7	451-650	0,98
8	651-950	1,52
9	951-1 250	2,06
10	over 1 250	2,60

1) Som grunnlag for utbetaling av tilskudd fastsetter Landbruksdirektoratet fraktsone for hver enkelt kommune, basert på gjennomsnittlig avstand fra kommunen til nærmeste eggpakkeri som er listeført hos Landbruksdirektoratet.

For strekninger med ferge i fraktruta kan tilskuddet utmåles med en ekstra fraktsone per ferge ut over sonegrunnlaget for frakt uten ferger. Dette tillegget er begrenset til å gjelde for to fergestrekninger.

Tabell 6.16 Satser for frakt av korn produsert på og fraktet fra Østlandet¹⁾ til produksjonsanlegg på følgende steder:

	Sats, kr per tonn 2016	Sats, kr per tonn 2017
Kristiansand	114	114
Stavanger og Tau	121	121
Vaksdal	147	147
Florø	157	157
Vestnes	151	151
Trondheim	154	154
Steinkjer	168	168
Balsfjord	190	190

1) Fylkene Akershus, Oslo, Vestfold, Østfold, Telemark, Buskerud, Hedmark og Oppland.

Tabell 6.17 Satser for frakttilskudd til importert fôrkorn fra Stavanger til produksjonsanlegg på følgende steder:

	Sats, kr per tonn 2016	Sats, kr per tonn 2017
Vaksdal	5	5
Florø	12	12
Vestnes	12	12
Trondheim	35	35
Steinkjer	51	51
Balsfjord	81	81

Tabell 6.18 Sats for frakt av soyamel til fôr

	Sats, kr per tonn 2016	Sats, kr per tonn 2017
Balsfjord	22	22

Tabell 6.19 Satser for frakt av økologisk korn fra produsent til nærmeste mottaksanlegg som kan ta imot den aktuelle arten

2017	0	1	2	3	4	5	6	7
Sone, km	0 - 20	21 - 40	41 - 60	61 - 80	81 - 100	101-120	121-140	over 140
Sats, kr per tonn	0	13	25	37	48	59	70	81

Frakttilskudd kraftfôr: Landbruksdirektoratet fastsetter satser fordelt etter kommune.

6.7 Prisnedskriving av norsk korn

Tabell 6.20 Satser for prisnedskriving av norsk korn 2016-2017

Vekst	Sats, øre per kg ¹⁾		
	Satser 2015-2016	Endring 1.7. 16	Satser 2016-2017
Korn	54,1	2,5	56,6
Økologisk korn	150,3	2,5	152,8
Oljevekster, lupiner og åkerbønner	199,3	2,5	201,8
Økologiske oljevekster, lupiner, bønner	320,3	2,5	322,8
Fôrerter	92,3	2,5	94,8
Økologiske fôrerter	157,3	2,5	159,8

- 1) Beregningsgrunnlag er kvantum med basis vanninnhold (korn 15 % og oljefrø 8 %). Ved vanninnhold over basis omregnes kvantumet til basis vanninnhold. Beregningen foretas på bakgrunn av tilskuddsmottakers innsendte kvalitetsanalyser av representative kornprøver fra hvert enkelt vareparti. Kvalitetsanalysene må tilfredsstillende de krav til analysesikkerhet som Landbruksdirektoratet fastsetter.

6.8 Tilskudd til norsk matkorn

Tabell 6.21 Tilskudd til norsk matkorn 2016–2017¹⁾

	Sats, 2015-2016, øre/kg	Endring 1.7.16, øre/kg	Sats 2016-2017, øre/kg
Norsk matkorn	27	4	31

- 1) Beregningsgrunnlag er kvantum norsk korn med basis vanninnhold (korn 15 pst. og oljefrø 8 pst.). Ved vanninnhold over basis omregnes kvantumet til basis vanninnhold

7 PRODUKSJONSTILSKUDD M.V.

7.1 Generelle bestemmelser

Vilkårene for produksjonstilskuddsordningene er regulert i forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

Satsene som fastsettes i jordbruksoppgjøret er foreløpige, og Landbruks- og matdepartementet kan justere satsene innenfor bevilgningen.

Sonedifferensierte tilskudd gis etter den sone foretakets driftssenter er plassert i, jf. kap. 6.1. Unntak gjelder for tilskudd til produksjon på jordbruksareal som gis etter den sone arealene er lokalisert i.

Tilskuddssatsene for produksjonstilskudd gjelder for søknadsomgangene per 20. august 2016 og 20. januar 2017.

7.1.1 Reduksjon i produksjonstilskuddet

Fra totalt beregnet produksjonstilskudd skal det trekkes et bunnfradrag på 6 000 kroner per år for hver søker. Beløp mindre enn 300 kroner for sum av produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid, utbetales ikke.

7.2 Tilskudd for husdyr

Tilskuddet blir avgrenset til et maksimalt beløp per søker. For tilskudd som utbetales i 2017, dvs. søknadsomgangene 20. august 2016 og 20. januar 2017, er maksimalbeløpet 560 000 kroner per foretak.

7.2.1 Satser

Tabell 7.1 Foreløpige satser, kroner per dyr mv. per år

Dyreslag mv.	Søknadsfrister ⁷⁾	Antall dyr	Sats i kr/dyr/år	Maksimalt antall dyr støtteberettiget
Melkeku ¹⁾	20. august 2016 og 20. januar 2017	1-16	4 189	340 100
		17-25	2 032	
		26-50	980	
		51+	784	
Ammeku ¹⁾		1-50	3 900	648 100
		51+	784	
Øvrige storfe ¹⁾		Alle dyr	784	
Melkegeit og melkesau ^{1) 2)}		1-125	1 470	61 100
		126+	540	
Sau/ammegeit over 1 år per 1. jan.	20. januar 2017	1-100	1 049	1 053 300
		101+	245	
Avlsgris ^{1) 8)}	20. august 2016 og 20. januar 2017			64 800
- Jæren ⁴⁾		1-35	352	
- Nordland, Troms og Finnmark		1-35	780	
- Landet for øvrig		1-35	500	
Slakta gris og gris solgt som livdyr med levende vekt på minst 50 kg ³⁾	20. januar 2017			1 190 000
- Jæren ⁴⁾		1-1 400	10	
- Landet for øvrig		1-1 400	14	
Verpehøne ⁵⁾ og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess ¹⁾	20. august 2016 og 20. januar 2017			Verpehøner: 3 623 900
- Nordland, Troms og Finnmark		1-1 000	24	
- Landet for øvrig		1-1 000	10	
- Alle fylker		1 001-5 000	10	
Bikube ⁶⁾	20. august 2016	Alle kuber	425	
Hjort over 1 år		Alle dyr	210	

1) Utbetales med 50 pst. av satsen for hver søknadsomgang.

2) Forutsetning for tilskudd til melkesau er at det kan dokumenteres at melka nyttes som råstoff ved lokal foredling.

3) Beregningsgrunnlaget er antall dyr solgt foregående kalenderår.

4) Kommunene Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola og Randaberg.

5) For foretak med konsumeggproduksjon eller rugeeggproduksjon som på registreringsdato har opphold mellom to innsett av høner og som med kontrakt kan dokumentere kjøp av nye høner, beregnes tilskuddet ut fra antall høner oppgitt ved forrige registreringsdato. Oppholdsperioden mellom innsettene kan ikke være lenger enn 12 uker, regnet fra slakting av forrige besetning til nytt kull er 20 uker gamle. For produksjon som omfattes av markedsregulering, kan foretak som slakter ut dyrene før ordinær slakteuke for innsettet, gis tilskudd for en lengre oppholdsperiode enn 12 uker dersom tiltaket gjennomføres etter vedtak i Omsetningsrådet.

6) Gjelder foretak med driftsomfang på minst 25 kuber, med mindre foretaket mottar produksjonstilskudd på annet grunnlag.

7) Registreringsdato for søknadsfrist 20. august er 31. juli, og registreringsdato for søknadsfrist 20. januar er 1. januar.

8) Inkluderer avlsgris som inngår i satellittbesetninger i purkeringer på registreringsdato.

7.2.2 Øvrige definisjoner av dyreslag.

- *Melkeku*: Ku som har kalvet i løpet av de siste 15 måneder (18 måneder for kyr av bevaringsverdig rase²) og som er i melkeproduksjon hos foretak som enten har disponibel kvote eller lokalforedlingskvote.
- *Ammeku*: Ku som har kalvet i løpet av de siste 15 måneder (18 måneder for kyr av bevaringsverdig rase²), men som ikke er melkeku. Dersom foretaket driver kumelkproduksjon må kua i tillegg være av minst 50 pst. av kjøttferasene Hereford, Charolais, Aberdeen Angus, Limousin, Blonde d'Aquitaine, Highland Cattle, Dexter, Piemontese, Galloway, Salers eller Wagyu. Det samme gjelder Kjøtt-Simmental, såfremt far er renraset Kjøtt-Simmental.
- *Øvrig storfe*: Storfe som foretaket ikke kan få tilskudd for som melkeku eller ammeku.
- *Melkegeit*: Geit som har kjeet og som er i melkeproduksjon hos foretak som enten har disponibel kvote eller lokalforedlingskvote.
- *Melkesau*: Sau over 1 år som er i melkeproduksjon hvor melken nyttes som råstoff ved lokal foredling.
- *Ammegeit*: Geit som har kjeet og som ikke er melkegeit.
- *Avlsgris*: Purke som har grisene som er satt inn i avl.
- *Slakta gris*: Slaktegriser solgt til slakt samt som livdyr med levende vekt på minst 50 kg.
- *Verpehøne*: Høne som er minst 20 uker gammel, unntatt livkylling for salg.
- *Sau*: Sau over 1 år per 1. januar, og som ikke er melkesau.
- *Bikube*: En dronning og minst sju rammer med påsittende bier.
- *Hjort*: Hjort for kjøttproduksjon og som går i inngjerdet hegn.

7.2.3 Telledato, søknadsfrister og definisjoner for husdyrtilskudd til utbetaling i 2018

Telledato for søknadsfrist 15. mai 2017 er 1. mai 2017, og telledato for søknadsfrist 15. oktober 2017 er 1. oktober 2017. Tilskudd for slakta gris, gris solgt som livdyr, og bikuber har søknadsfrist 15. oktober. Tilskudd for sau født foregående år eller tidligere og ammegeit har søknadsfrist 15. mai. Tilskudd for øvrige dyreslag har søknadsfrist både 15. mai og 15. oktober. Fristen for etterregistrering av gris solgt som livdyr er 10. januar året etter søknadsomgangens siste søknadsfrist.

Endringer i definisjoner av dyreslag for husdyrtilskudd til utbetaling i 2018:

- *Sau*: Sau født året før eller tidligere
- *Slakta gris*: Slaktegriser solgt til slakt med levende vekt på minst 50 kg som er registrert i Leveransedatabasen hos Landbruksdirektoratet
- *Gris solgt som livdyr*: Slaktegriser solgt som livdyr med vekt på minst 50 kg

² Kyrne må være berettiget tilskudd for bevaringsverdig storfe, jf. kap. 7.5.

7.3 Driftstilskudd til melkeproduksjon

Det gis kun ett driftstilskudd til melkeproduksjon per foretak.

Tabell 7.2 Kumelk – foreløpige satser kroner per foretak per år¹⁾

	Søknadsfrister²⁾	5 melkekyr eller mer per foretak, kr/foretak/år	4 melkekyr per foretak, kr/foretak/år	3 melkekyr per foretak, kr/foretak/år	2 melkekyr per foretak, kr/foretak/år	1 melkeku per foretak, kr/foretak/år
Nordland, Troms og Finnmark	20. august 2016 og 20. januar 2017	140 770	112 616	84 462	56 308	28 154
Jæren ³⁾		125 770	100 616	75 462	50 308	25 154
Landet for øvrig		132 770	106 216	79 662	53 108	26 554

1) Utbetales med 50 pst. av satsen for hver søknadsomgang.

2) Registreringsdato for søknadsfrist 20. august er 31. juli, og registreringsdato for søknadsfrist 20. januar er 1. januar.

3) Kommunene Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola og Randaberg.

Tabell 7.3 Geitemelk – foreløpige satser kroner per foretak per år¹⁾

	Søknadsfrister²⁾	Sats per foretak, ved 27 eller flere geiter	Redusert utbetaling per geit når det er færre enn 27 geiter per foretak, kr/geit/år
Geitemelk	20. august 2016 og 20. januar 2017	140 770	5 214

1) Utbetales med 50 pst. av satsen for hver søknadsomgang.

2) Registreringsdato for søknadsfrist 20. august er 31. juli, og registreringsdato for søknadsfrist 20. januar er 1. januar.

Foretak med både geite- og kumelkproduksjon får utmålt driftstilskuddet bare med utgangspunkt i antall melkegeiter dersom antallet melkegeiter er 27 eller høyere. Dersom antallet melkegeiter (x) er mindre enn 27, beregnes driftstilskuddet ut fra antall melkegeiter og deretter antall melkekyr. Tillegget basert på melkekyr avgrenses tilsvarende $(27-x)/27$ av maksimalt driftstilskudd for kumelk i den aktuelle regionen.

For driftstilskudd til melkeproduksjon og driftstilskudd til spesialisert storfekjøttproduksjon kan det samlet gis tilskudd til inntil 27 100 foretak. Definisjonene av dyreslag under kapittel 7.2.2 er gjeldende.

7.3.1 Telledato og søknadsfrister for driftstilskudd til melkeproduksjon til utbetaling i 2018

Søknad om driftstilskudd til melkeproduksjon har søknadsfrist 15. mai 2017 med telledato 1. mai 2017 og søknadsfrist 15. oktober 2017 med telledato 1. oktober 2017. Tilskuddet utbetales med 50 prosent sats for antall dyr på de to telledatoene.

7.4 Driftstilskudd til spesialisert storfekjøttproduksjon

Tabell 7.4 Foreløpige satser kroner per foretak per år¹⁾

	Søknadsfrister ²⁾	Sats per foretak, ved 40 eller flere ammekyr	Sats per ammeku for foretak som har 6 eller flere og færre enn 40 ammekyr
Ammeku	20. august 2016 og 20. januar 2017	122 000	3 050

1) Utbetales med 50 pst. av satsen for hver søknadsomgang.

2) Registreringsdato for søknadsfrist 20. august er 31. juli, og registreringsdato for søknadsfrist 20. januar er 1. januar.

For driftstilskudd til melkeproduksjon og driftstilskudd til spesialisert storfekjøttproduksjon kan det samlet gis tilskudd til inntil 27 100 foretak. Definisjonene av dyreslag under kapittel 7.2.2 er gjeldende.

7.4.1 Telledato og søknadsfrister for driftstilskudd til spesialisert storfekjøttproduksjon til utbetaling i 2018

Søknad om driftstilskudd til spesialisert storfekjøttproduksjon har søknadsfrist 15. mai 2017 med telledato 1. mai 2017 og søknadsfrist 15. oktober 2017 med telledato 1. oktober 2017. Tilskuddet utbetales med 50 prosent sats for antall dyr på de to telledatoene.

7.5 Tilskudd for bevaringsverdige husdyrraser

Tabell 7.5 Foreløpige satser kroner per dyr per år

Dyreslag	Søknadsfrist ¹⁾	Sats i kr/dyr/år
Storfe ²⁾	20. januar 2017	2 900
Sau ³⁾	20. januar 2017	200
Ammegeit ⁴⁾	20. januar 2017	500
Hest ⁵⁾	20. januar 2017	1 000

1) Registreringsdato for søknadsfrist 20. januar er 1. januar.

2) - Ku (melkeku eller ammeku som har kalvet i løpet av de siste 18 måneder og okse (12 måneder eller eldrepå registreringsdato. Tilskudd gis for inntil 2 okser av samme rase per foretak).

- Minst 7/8 av en av rasene sidet trønder- og nordlandsfe, østlandsk rødkolle, dølafe, vestlandsk raudkoll, vestlandsk fjordfe eller telemarkfe

3) - Sau over 1 år på registreringsdato

- Av rasene blåset, dala, fuglestadbrogete, gammelnorsk spæl, grå trønder, rygja og steigar

4) - Geit som har kjeet og som ikke er melkegeit

- Av rasen kystgeit.

5) - Unghest under 3 år

- Av rasene dølahest, fjordhest, nordlandshest/lyngshest

7.5.1 Telledato og søknadsfrister for tilskudd for bevaringsverdige husdyrraser til utbetaling i 2018

Søknad om tilskudd for bevaringsverdige husdyrraser har søknadsfrist 15. oktober 2017 med telledato 1. oktober 2017.

7.6 Tilskudd for dyr på beite

Antall uker beiting er det antall uker hvor hoveddelen av det daglige grovfôrinntaket til dyret skjer ved beiting av utmark eller innmark med tilfredsstillende beitemuligheter. Bare en mindre andel av daglig grovfôrinntak kan være grovfôr som er tilført utenfra eller slått på stedet. For utmarksbeitetilskuddet må hoveddelen av det daglige grovfôrinntaket skje ved beiting i utmark.

Definisjonene av dyreslag under kapittel 7.2.2 er gjeldende. Sports-/hobbyhester som etter skriftlig avtale beiter på innmark som disponeres av et foretak, anses som disponert av foretaket.

Tabell 7.8 Foreløpige satser for beitetilskudd i kroner per dyr for beregning av tilskudd

Dyreslag	Søknadsfrist ²⁾	Intervall	Sats i kr/dyr/år
Sau, lam, geit, kje og alpakka ¹⁾	20. august 2016	Alle dyr	58
Storfe, hjort, hest og lama ¹⁾			434

1) Krav om minimum 16 uker beiting i sone 1-4, og minimum 12 uker beiting i sone 5-7.

2) Dersom kravet til beitetid ikke oppfylles, skal avviket justeres gjennom etterrapportering.

Tabell 7.9 Foreløpige satser for beite i utmark i kroner per dyr for beregning av tilskudd

Dyreslag	Søknadsfrist ²⁾	Intervall	Sats i kr/dyr/år
Sau, lam, geit og kje ¹⁾	20. august 2016	Alle dyr	152
Storfe og hest ¹⁾			434

1) Krav om minimum 5 uker på utmarksbeite.

2) Dersom kravet til beitetid ikke oppfylles, skal avviket justeres gjennom etterrapportering.

7.6.1 Registrering og søknadsfrister for tilskudd for dyr på beite til utbetaling i 2018

Søknadsfristen for å søke om tilskudd for dyr på beite er 15. oktober 2017.

7.7 Areal- og kulturlandskapstilskudd

Grunnlaget for beregning av areal- og kulturlandskapstilskudd er det jordbruksareal foretaket disponerer med vekster i vekstgruppene definert i kapittel 7.7.1. I tilfeller der det er to kulturer på samme areal i samme vekstsesong, kan foretaket velge hvilken kultur det søker tilskudd for. Kulturen som omsøkes må være plantet/sådd senest 31. juli. For beregning av kulturlandskapstilskudd kommer i tillegg areal med grønngjødsling som det gis arealtilskudd til økologisk landbruk for. Det gjelder særskilte beregningsregler for grovfôrareal, se kap.7.8.5.

7.7.1 Satser

Tabell 7.10 Foreløpig sats for kulturlandskapstilskudd, kroner per daa jordbruksareal

	Søknadsfrist ¹⁾	Sats kr/daa ²⁾
Kulturlandskapstilskudd	20. august 2016	172

1) Registreringsdato for søknadsfrist 20. august er 31. juli.

2) Vekstgrupper på areal som i sum er mindre enn ett daa er ikke tilskuddsberettigede.

Tabell 7.11 Foreløpige satser for arealtilskudd, kroner per daa jordbruksareal

Vekstgruppe	Søknadsfrist ¹⁾	Sats kr/daa ²⁾ i sone						
		1	2	3	4	5	6	7
Grovfôr	20. august 2016	40	0	105		210	240	286
Korn		140	205		240		227	
Potet			80				930	
Grønnsaker			550				1 550	
Frukt			700				1 450	
Bær			1 000				1 450	

1) Registreringsdato for søknadsfrist 20. august er 31. juli.

2) Vekstgrupper på areal som i sum er mindre enn ett daa er ikke tilskuddsberettigede.

Definisjoner av vekstgrupper:

- *Grovfôr*: Fulldyrka eng, overflatedyrka engareal til slått og beite, innmarksbeite, nepe, kålrot til fôr, fôrbete, raigras, fôrraps, fôrmargkål, grønnfôrnepe og øvrige grønnfôr- og silovekster
- *Korn*: Hvete, rug, rughvete, bygg, havre, oljevekster, ertre og bønner til konservering, engfrø og annet frø til modning, korn til crossing
- *Potet*: Potet
- *Grønnsaker*: Matkålrot og grønnsaker på friland (inkl. urter og karve)
- *Frukt*: Epler, pærer, plommer, moreller, kirsebær, andre fruktarter
- *Bær m.m.*: Jordbær og andre bærarter, planteskoler og blomsterdyrking på friland

Soner

Tabell 7.12 Soner for arealtilskudd

Sone	Område	Kommuner
1	Østfold Akershus/Oslo Hedmark Buskerud Vestfold	Alle kommuner unntatt Rømskog Vestby, Ski, Ås, Frogn, Nesodden, Oppegård, Bærum, Asker, Oslo Hamar, Ringsaker, Løten, Stange Drammen, Hole, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Lier, Røyken, Hurum
2	Rogaland	Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola, Randaberg
3	Østfold Akershus Hedmark Oppland Buskerud Telemark Rogaland	Rømskog Resten av Akershus Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Elverum Lillehammer, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Jevnaker, Lunner, Gran, Søndre Land Kongsberg, Ringerike, Modum Porsgrunn, Skien, Siljan, Bamble, Sauherad, Bø, Nome Strand, Bjerkreim, Gjesdal
4	Sør-Trøndelag Nord-Trøndelag	Trondheim, Ørland, Rissa, Bjugn, Meldal, Orkdal, Melhus, Skaun, Klæbu, Malvik Steinkjer, Stjørdal, Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy unntatt tidligere Mosvik kommune, Snåsa
5	Hedmark Oppland Buskerud Telemark Aust-Agder Vest-Agder Rogaland Hordaland Sogn og Fjordane Møre og Romsdal Sør-Trøndelag Nord-Trøndelag	Resten av Hedmark Resten av Oppland Resten av Buskerud Resten av Telemark Hele fylket unntatt kommunene Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola, Randaberg, Strand, Bjerkreim og Gjesdal Resten av Sør-Trøndelag Resten av Nord-Trøndelag
6	Nordland Troms	Hele fylket unntatt kommunene Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæangen
7	Troms Finnmark	Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæangen

Ved sammenslåing av hele eller deler av fylker og/eller kommuner som har ulike tilskuddssoner, videreføres sonegrensene.

7.7.2 Arealgrunnlag for tilskuddsutmåling

Arealet måles og klassifiseres i samsvar med nasjonale standarder for kartdata.

Jordbruksareal er areal som faller inn under kriteriene for:

- *Fulldyrka jord*: Jordbruksareal som er dyrka til vanlig pløedybde, og kan benyttes til åkervekster eller til eng, og som kan fornyes ved pløying.
- *Overflatedyrka jord*: Jordbruksareal som for det meste er rydda og jevna i overflata, slik at maskinell høsting er mulig.

- *Innmarksbeite*: Jordbruksareal som kan benyttes som beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Minst 50 % av arealet skal være dekt av grasarter eller beitetålende urter.

For innmarksbeitearealer skal det gjøres fradrag for sammenhengende arealer som ikke er beiteareal dersom dette arealet utgjør mer enn ett dekar.

Det gis ikke tilskudd for areal som er grunnlag for utbetaling av erstatning etter forskrift 21. juli 2004 nr. 1131 om erstatning etter offentlige pålegg og restriksjoner i plante- og husdyrproduksjon.

7.7.3 Fastsetting av tilskuddsberettiget grovfôrareal per foretak

Bestemmelsene gjelder både areal og kulturlandskapstilskudd.

Foretakets tilskuddsberettigede grovfôrareal fastsettes som beskrevet i pkt. 1-4 nedenfor:

1. Tilskuddsberettiget *innmarksbeiteareal*:
 - a. Beregnet areal: Antall husdyr foretaket disponerer multiplisert med faktorene i tabell 7.13.
 - b. Faktisk areal: Det faktiske innmarksbeitearealet foretaket disponerer.
 - c. Det minste arealet av 1a og 1b over, fastsettes som foretakets tilskuddsberettigede innmarksbeiteareal. Dette tallet multipliseres deretter med 0,6³ og inngår deretter i beregningen i pkt. 2b.
2. Tilskuddsberettiget *grovfôrareal* knyttet til foretakets *husdyrhold*:
 - a. Beregnet areal: Antall husdyr foretaket disponerer multipliseres med faktorene i tabell 7.14.
 - b. Faktisk areal: Det faktiske fulldyrka og overflatedyrka grovfôrarealet foretaket disponerer summert med resultatet fra pkt. 1c over.
 - c. Det minste arealet av 2a og 2b over, fastsettes som foretakets tilskuddsberettigede grovfôrareal knyttet til husdyrhold.
3. Tilskuddsberettiget *grovfôrareal* knyttet til foretakets *salg av grovfôr*:
 - a. Beregnet areal: Solgt grovfôr i kg multiplisert med faktorene i tabell 7.15.
 - b. Faktisk areal: Det faktiske fulldyrka og overflatedyrka grovfôrarealet foretaket disponerer.
 - c. Det minste arealet av 3a og 3b over, fastsettes som foretakets tilskuddsberettigede grovfôrareal knyttet til foretakets salg av grovfôr.
4. Foretakets totale tilskuddsberettigede grovfôrareal framkommer som summen av punktene 2 c og 3 c over. Summen av pkt. 2 c og 3 c kan ikke overstige samlet faktisk areal fastsatt som summen av faktisk fulldyrka areal + faktisk overflatedyrka areal + beregnet innmarksbeiteareal fra pkt. 1c over.

³ Kun 60 pst. av innmarksbeitearealet medregnes ved avgrensning av tilskuddsberettiget grovfôrareal for foretaket.

Ved oppstart eller utvidelse av husdyrproduksjon med kjøp av dyr etter registreringsdato, kan kommunen ta hensyn til dette ved fastsettingen av foretakets tilskuddsberettigede grovfôrareal.

Tabell 7.13 Faktorer for maksimalavgrensning av innmarksbeiteareal, daa per dyr

Dyregruppe	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Hester, alle dyr inkludert hester i pensjon i beitesesongen	5,5	6,0	7,5
Melkeku og ammeku	7,0	7,5	9,0
Øvrige storfe, lama, alpakka og esel	3,0	4,0	5,0
Sauer 1 år og eldre per 1.6 ev. ved beiteslipp og som går minst 5 uker på utmarksbeite	2,2	2,8	3,3
Sauer 1 år og eldre per 1.6 ev. ved beiteslipp og som går mindre enn 5 uker på utmarksbeite	3,7	4,2	5,0
Melkegeiter, ammegeiter og hjort	2,0	2,5	3,0

Tabell 7.14 Faktorer for maksimalavgrensning av grovfôrareal, daa per dyr

Dyregruppe	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Hester, alle dyr unntatt hester i pensjon i beitesesongen	12,00	13,00	15,00
Melke- og ammeku	14,00	15,00	18,00
Øvrige storfe, hjort, lama, alpakka og esel. Hester i pensjon i beitesesongen	5,00	5,50	6,50
Melkegeiter og ammegeiter	1,75	2,00	2,25
Sau 1 år og eldre per 1.6 ev. ved beiteslipp og som går minst 5 uker på utmarksbeite	1,90	2,20	2,50
Avlspurker, struts og kaniner	0,75	1,00	1,25
Økologisk slaktegris	0,20	0,25	0,30
Økologisk verpehøne	0,02	0,02	0,02
Sauer 1 år og eldre per 1.6 ev. ved beiteslipp og som går mindre enn 5 uker på utmarksbeite	2,80	3,10	3,60
Sauer 1 år og eldre per 1.6 ev. ved beiteslipp og som beiter på innmark hele sommeren som følge av rovviltsituasjonen. Vurdert av fylkesmannen.	3,30	3,60	4,10
For andre dyregrupper, herunder lam og kje når foretaket ikke har mordyr av samme dyreslag, men unntatt rein	Fastsettes av kommunen		

Tabell 7.156 Faktorer for maksimalavgrensning av grovfôrareal^{1),2)}, daa per kg grovfôrsalg

	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Høy	1/400	1/325	1/275
Høyensilasje	1/500	1/400	1/325
Surfôr	1/1000	1/950	1/800

1) Avhendelse av en spesifisert mengde fôr som er lagringsdyktig, til markedspris gjennomført i perioden 1. juli 2015 til og med 30. juni 2016. Ved oppstart eller utvidelse av grovfôrproduksjon for salg, kan perioden 1. juli 2016 til 31. mars 2017 legges til grunn. Alt annet salg av grovfôr skal regnes som bortleie av vedkommende jordbruksareal, med unntak for gras til brikkettering.

2) Dersom foretaket foregående år var forhindret fra å høste vanlig avling av omsettelig kvalitet på grunn av flom eller andre forhold utenfor foretakets kontroll, kan kommunen fastsette maksimalt tilskuddsberettiget areal fra grovfôrsalg for foretaket uten at det er solgt grovfôr. Landbruksdirektoratet kan gi nærmere bestemmelser for denne skjønnsvurderingen.

7.7.4 Telledato, søknadsfrist og definisjoner for arealtilskudd til utbetaling i 2018

Søknadsfrist for søknad om arealtilskudd er 15. oktober 2017. I søknaden skal det registreres hvilken arealproduksjon som har vært på de disponible arealene i 2017 og størrelsen på disse arealene.

Tilskuddsberettiget innmarksbeiteareal og grovfôrareal blir beregnet med utgangspunkt i gjennomsnittet av antall dyr foretaket disponerer på telledatoene 1. mai, med registreringsfrist 15. mai, og 1. oktober, med registreringsfrist 15. oktober. For hester i pensjon i beitesesongen legges antall dyr disponert 1. oktober til grunn. For sau (unntatt melkesau) og ammegeit er det antall sauer født foregående år eller tidligere og antall ammegeiter, som foretaket disponerer 1. mai, som legges til grunn. For økologisk slaktegris er det antall dyr slaktet inneværende kalenderår som legges til grunn.

7.8 Tilskudd til økologisk landbruk

Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon

Det kan gis tilskudd til foretak som driver økologisk husdyrproduksjon eller har startet omlegging til slik produksjon.

Tabell 7.16 Foreløpige satser for beregning av tilskudd til økologisk husdyrproduksjon, hele landet

Dyreslag ¹⁾	Søknadsfrist ²⁾	Sats i kr/dyr/år
Melkeku ³⁾	20. august 2016 og 20. januar 2017	3 000
Ammeku ³⁾		2 200
Øvrige storfe ³⁾		700
Sau over 1 år per 1. januar	20. januar 2017	500
Ammegeit		250
Melkegeit ³⁾	20. august 2016 og 20. januar 2017	250
Avlsgris ³⁾		502
Slaktegris ⁴⁾		300

1) Se definisjonene av dyreslag under kapittel 7.2.2.

2) Registreringsdato for søknadsfrist 20. august er 31. juli, og registreringsdato for søknadsfrist 20. januar er 1. januar.

3) Utbetales med 50 pst. av satsen for hver søknadsomgang.

4) Beregningsgrunnlaget er slaktegriser solgt til slakt, samt som livdyr med levende vekt på minst 50 kg, i foregående kalenderår.

Arealtilskudd til økologisk landbruk

Tabell 7.17 Foreløpige satser for beregning av økologisk arealtilskudd

Vekstgrupper¹⁾	Søknadsfrist²⁾	Sats kr/daa
Frukt og bær m.m. ⁵⁾		1 425
Grønnsaker ⁵⁾		1 425
Poteter ⁵⁾	20. august 2016	600
Korn ⁵⁾		300
Innmarksbeite ³⁾		25
Grovfôr ^{4) 5)}		25

1) Se definisjonene av vekstgrupper under kapittel 7.8.1.

2) Registreringsdato for søknadsfrist 20. august er 31. juli.

3) Arealet normeres med faktor 0,6

4) Inkludert brakklagt areal

5) Inkludert arealer i 2. karensår (og ev. 3. karensår for frukt- og bærarealer)

Tabell 7.18 Foreløpige satser for beregning av økologisk arealtilskudd til grønngjødsling

Vekster	Søknadsfrist¹⁾	Sats kr/daa
Grønngjødsling	20. august 2016	500

1) Registreringsdato for søknadsfrist 20. august er 31. juli.

Som grønngjødslingsareal regnes arealer der det dyrkes grovfôr- og/ eller grønnefôrvekster, og der alt plantemateriale slås og brukes til grønngjødsling. Plantematerialet skal ikke brukes til fôr eller beites. Dersom grønngjødslingen ikke skal pløyes ned før vinteren, kan arealet likevel høstbeites fra 1. september.

Det gis kulturlandskapstilskudd og arealtilskudd til grønngjødsling av økologiske arealer og arealer i 2. års karens⁴ med følgende avgrensning:

- Grønngjødsling på økologisk areal: Opp til 1/3 av det økologiske arealet kan være grønngjødsling, forutsatt at 2/3 er økologisk korn, potet, grønnsaker, frukt eller bær i samme søknadsomgang.
- Grønngjødslingsareal i 2. års karens: Opp til 1/3 av arealet kan være grønngjødsling i 2. års karens, forutsatt at 2/3 av arealet (også konvensjonelt), er korn, potet, grønnsaker, frukt eller bær i samme søknadsomgang.
- Det skal ikke gis tilskudd til grønngjødsling av samme areal oftere enn hvert 3. år.

Fylkesmannen kan etter søknad gi dispensasjon til at en større andel av arealet er grønngjødsling av hensyn til et hensiktsmessig vekstskifte, men det skal ikke gis tilskudd til grønngjødsling av samme areal oftere enn hvert 3. år. Dersom det gis dispensasjon, kan fylkesmannen sette krav om at arealene drives økologisk og innenfor disse vekstgruppene i en gitt periode.

⁴ Med karens menes perioden der produksjonen legges om fra konvensjonell til den er godkjent av Debio som økologisk produksjon.

7.8.1 Telledato og søknadsfrist for tilskudd for økologisk landbruk til utbetaling i 2018

For økologisk husdyrtilskudd og arealtilskudd gjelder de samme søknadsfristene som omtalt i kapittel 7.2.3 og 7.7.4.

7.9 Regionale miljøprogram

Fylkesmannen skal utforme ordningene i henhold til nasjonalt miljøprogram, miljøprogrammenyen og de regionale miljøprogrammene for fylkene.

Tabell 7.19 Fylkesvis fordeling av midler i mill. kroner til regionale miljøprogram med utbetaling i 2017

Fylke	Ramme (Mill. kroner)
Østfold	40,5
Akershus	50,2
Hedmark	41,6
Oppland	52,4
Buskerud	22,0
Vestfold	16,9
Telemark	11,2
Aust-Agder	4,2
Vest-Agder	6,3
Rogaland	31,5
Hordaland	19,7
Sogn og Fjordane	23,4
Møre og Romsdal	17,1
Sør-Trøndelag	25,1
Nord-Trøndelag	29,1
Nordland	19,1
Troms	9,1
Finnmark	3,2

Fylkene tilpasser tiltak og foreløpige tilskuddssatser til fastsatt ramme. Nord-Trøndelag og Nordland har fått en økning av sine rammer med 0,5 mill. kroner hver som skal prioriteres til tiltaket «friarealer for gås».

Tiltaket «hesjing» tas ut av RMP-menyen med virkning fra søknadsåret 2017.

Programperioden for Nasjonalt miljøprogram (2013–2016) forlenges ut 2017.

8 UTVIKLINGSTILTAK

8.1 Tilskudd til dyreavl m.m.

Tabell 8.1 Tilskudd til dyreavl m.m., mill. kroner

Ordning	2016	2017
• Tilskudd til semin	24,60	24,60
Tilskudd til veterinærreiser	47,70	46,70
Tilskudd til avlsorganisasjoner	14,20	14,20
SUM	86,50	85,50

Reisetilskudd ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk

Tabell 8.2 Satser – reisetilskudd ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk

	Sats 2017
Reisetilskudd per km ved bruk av eget fremkomstmiddel	9,70 kr per km
Reise- og ventetidstilskudd per time ved bruk av leid skyss og rutegående transportmiddel	300 kr per time
Tilskuddstak per km ved bruk av leid skyssbåt	110 kr per km
Tilskuddstak for «andre kostnader» per reise ved bruk av leid skyssbåt	2 000 kr

Tilskudd til avlsorganisasjoner

Partene er enige om at følgende organisasjoner kan få støtte over ordningen: Norsk Sau og Geit, Norges Birøkterlag, Norges Pelsdyrslag, Norsk Kjøttfeavlslag TYR og Norsk Fjørfelag. Støtte til Norges Birøkterlag forutsetter at de også bidrar til driften av Reinavlsområdet for den brune bia. Norsk Fjørfelag kan få støtte til påvirkning av avlsarbeid i regi av internasjonale avlsselskaper.

Landbruksdirektoratet fordeler midlene innen utgangen av 2016 etter søknad fra de nevnte organisasjonene. Direktoratet skal i den forbindelse innhente uttalelse fra Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Av potten er 0,5 mill. kroner avsatt til prosjekt om utnyttelse av grovfôr (2013-2017) i regi av Norsk Kjøttfeavlslag TYR.

8.2 Tilskudd til frøavl m.m.

Tabell 8.2 Tilskudd til frøavl m.m., mill. kroner

Ordning	2016	2017
Frøavl	10,02	10,02
Beredskapslager såkorn	3,70	3,70
SUM	13,72	13,72

Det kan gis tilskudd til beredskapslagring av såkorn med en sats på 0,60 kroner per kg innenfor bevilgningen på 3,7 mill. kroner.

8.3 Tilskudd rådgivning

Av avsetningen på 84,5 mill. kroner til Norsk Landbruksrådgiving (NLR), skal minimum 14 mill. kroner brukes til HMS-rådgivning og minimum 5,5 mill. kroner til byggteknisk rådgivning.

8.4 Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak

Tabell 8.3 Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak, mill. kroner

Ordning	2016	2017
Utvikling av plantemateriale – oppformering – Sagaplant og NMBU	11,00	11,00
Utvikling av plantemateriale – Graminor	22,46	22,46
Utvikling av plantemateriale «Prebreeding»	1,20	1,90
Kvalitetstiltak settepotetavl	7,50	7,50
Handlingsplan plantevernmidler	9,00	9,00
SUM	51,16	51,86

1) Midler til handlingsplan for bærekraftig bruk av plantevernmidler prioriteres til jordbruksformål. Landbruksdirektoratet skal påse at innkomne søknader behandles etter en streng vurdering.

8.5 Tilskudd til fruktlager

Bevilgningen til tilskudd til fruktlager er 13 mill. kroner for 2017.

9 VELFERDSORDNINGER

9.1 Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til avløsning ved ferie og fritid står i forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket. Søknadsfristen er 20. januar året etter at avløsningen har skjedd.

Tilskuddsgrunnlaget fastsettes etter tabell 9.1 ut fra det antall dyr foretaket disponerte 1. januar i avløseråret. Satsene i tabellen gjelder for avløsning i 2016. For slakta griser og griser solgt som livdyr med levende vekt på minst 50 kg, gjess, kalkuner, ender, kyllinger solgt som livdyr og slaktekyllinger, legges antall slaktede dyr og antall solgte livdyr i løpet av året forut for avløseråret til grunn.

For å få utbetalt avløsertilskudd må foretaket ha et tilskuddsgrunnlag som kan utløse en utbetaling på minimum 5 000 kroner. Foretaket kan maksimalt få utbetalt 74 200 kroner. Beregnet beløp mindre enn 300 kroner for summen av produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid blir ikke utbetalt.

Ved virksomhetsoverdragelse 1. januar i avløseråret, kan erverver få benytte overdragers tilskuddsgrunnlag for slaktegris ved søknad om utbetaling av avløsertilskudd året etter.

Ved virksomhetsoverdragelser som skjer på andre tidspunkter enn 1. januar i avløseråret kan erverver få benyttet overdragers tilskuddsgrunnlag for alle omsøkte dyreslag. Tilskuddsgrunnlaget blir i så fall fordelt etter det antall måneder foretakene drev virksomheten i avløseråret.

Tabell 9.1 Tilskuddsgrunnlag avløsning i husdyrproduksjon

Dyreslag	Sats ⁶ kr/dyr
Melkeku	3 557
Ammeku	982
Øvrige storfe	593
Melkegeit og melkesau	820
Sau over 1 år og ammegeit	514
Avlsgris	1 173
Slakta gris ¹ og gris solgt som livdyr ² med levende vekt på minst 50 kg	40
Verpehøne og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess	10,3
Hest (alle) ³	1 173
Avlskanin ⁴	292
Gås, kalkun og and ¹	3,59
Kylling og kalkun ⁵ solgt som livdyr ²	3,59
Slaktekylling ¹	0,44
Økologiske slaktekylling ¹	1,71
Revetispe	322
Minktispe	94
Hjort (alle)	399

1) Dyr slaktet i foregående kalenderår.

2) Dyr solgt i foregående kalenderår. Gjelder ikke kyllinger som blir solgt fra klekkeri til slaktekyllingprodusenter.

3) Inkluderer hester som foretaket har i pensjon i vinterhalvåret.

4) Hunnkanin som har født og som benyttes i kjøtt- eller ullproduksjon.

5) Gjelder bare kalkun på inntil 28 uker.

6) Satsene er foreløpige og Landbruks- og matdepartementet kan etter samråd med Norges Bondelag justere disse innenfor bevilgningen.

Med mindre noe annet fremgår av tabellen over, gjelder definisjonene av dyreslag under kap. 7.2.

9.1.1 Søknadsfrister og tilskuddsgrunnlag for avløseråret 2017

Søknad om tilskudd til avløsning ved ferie og fritid for avløseråret 2017 har søknadsfrist 15. oktober. Fristen for etterregistrering av avløserutgifter som påløper etter 15. oktober er 10. januar 2018.

Tilskuddsgrunnlaget fastsettes ut fra gjennomsnittet av antall dyr foretaket disponerer på telledatoene 1. mai, med registreringsfrist 15. mai, og 1. oktober, med registreringsfrist 15. oktober. For sau og ammegeit er det antall sauer født foregående år eller tidligere og antall ammegeiter, som foretaket disponerer 1. mai, som legges til grunn for tilskuddsgrunnlaget. For a) slakta griser og griser solgt som livdyr med levende vekt på minst 50 kg, b) gjess, kalkuner, ender, c) kyllinger og kalkuner solgt som livdyr og d) slaktekyllinger, legges antall slakta dyr registrert i Leveransedatabasen hos Landbruksdirektoratet og antall solgte livdyr i løpet av året til grunn.

9.2 Tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv.

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til avløsning sykdom mv. står i forskrift om tilskot til avløysing ved sykdom og fødsel mv. Maksimal dagsats for tilskuddet er 1 530 kroner.

Tabell 9.2 Tilskuddsgrunnlag for avløsning i honning- og planteproduksjon (ekskl. veksthusproduksjon)

Vekst	Sats i kr per daa²⁾
Korn ¹⁾	48
Potet ¹⁾	220
Frukt og bær ¹⁾	960
Grønnsaker og andre planteprodukter ¹⁾	540
Bikuber	Sats per bikube
Bikuber ¹⁾	150

1) For foretak med plante- og/eller honningproduksjon gjelder tilskuddsordningen kun i onnetida.

2) Ved registreringsdato for søknadsomgangen 20. august foregående år.

Tabell 9.3 Foretakets maksimale dagsats

Husdyr- og planteprodusenter¹⁾: Beregnet tilskuddsgrunnlag, husdyr, jf. tabell 9.1/ Beregnet tilskuddsgrunnlag, planteproduksjon, jf. tabell 9.2	Veksthusprodusenter: Veksthusareal ² , m ²	Maksimal dagsats, kr.
kr. 5 000 – 12 000	285 - 714 m ²	520
kr. 12 001 – 18 000	715 - 1071 m ²	755
kr. 18 001 – 24 000	1072 - 1429 m ²	1010
kr. 24 001 – 30 000	1430 - 1786 m ²	1 265
kr. > 30 000	> 1786 m ²	1 530

1) Dersom satsene for tilskudd til avløsning ved ferie og fritid økes, skal intervallene for beregnet tilskuddsgrunnlag for husdyr- og planteprodusenter i tab. 9.3 justeres med den gjennomsnittlige prosentvise endringen av satsene i tabell 9.1. Sats for bikuber og satsene per daa for vekstene i tab. 9.2 heves også med samme prosentsats.

2) Oppvarmet areal per 1. mars foregående år

Foretakets tilskudd skal settes til det minste beløpet av følgende to alternativer:

- foretakets dagsats i samsvar med tabell 9.3, eller
- maksimal dagsats (kr 1 530), fratrukket det den personen som avløses kan få i
 1. stønader fra NAV ved sykdom, uførhet og fødsel,
 2. lønn,
 3. alderspensjon, uføretrygd, offentlig og privat tjenestepensjon samt avtalefestet pensjon, og
 4. godtgjøring for tapt arbeidsfortjeneste.

Ved gradert sykmelding fra arbeidet i foretaket, gradert uføretrygd og gradert uttak av foreldrepenger reduseres dagsatsen forholdsmessig i samsvar med graderingen. Dette gjelder både foretakets dagsats i samsvar med tabell 9.3 og maksimal dagsats for ordningen.

Det kan bare gis ett tilskudd per virksomhet for samme periode, med mindre fylkesmannen eller Landbruksdirektoratet finner at det foreligger særlige forhold. En persons sykdom mv. kan bare gi grunnlag for tilskudd til én virksomhet innenfor samme periode.

Ved utmåling av tilskudd til gjenlevende etter forskrift om tilskot til avløysing ved sykdom og fødsel mv. § 7 (tilskot ved dødsfall) fastsettes dagsatsen ut fra tilskuddsgrunnlaget i avdødes foretak i samsvar med tabell 9.3.

9.3 Tilskudd til sykepengeordningen i jordbruket

Den kollektive innbetalingen over jordbruksavtalen til sykepengeordningen, dekker NAVs kostnader ved økning av sykepengene fra 65 til 100 pst. av sykepengegrunnlaget ved sykdom utover 16 dager. Ordningen gjelder for jord- og skogbrukere som i det foregående kalenderåret hadde en næringsinntekt på minst 8 000 kroner, og der den utgjorde minst 20 pst.

av vedkommendes samlede nettoinntekt. Bevilgningen reduseres med 15 mill. kroner til 73 mill. kroner.

9.4 Tilskudd til landbruksvikarordningen

Avsetningen til landbruksvikarordningen i 2016 framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 9.4 Tilskudd til landbruksvikarordningen, mill. kroner

Ordning	2016	2017
Tilskudd til landbruksvikarordningen	64,0	63,0

Tilskudd per årsverk landbruksvikarvirksomhet i avløserlagene er 270 200 kroner.

Avløserlagene kan bruke inntil 40 000 kroner per årsverk til administrasjon, rekruttering, opplæring mv.

Med avløserlag menes en organisasjon som har som formål å organisere og administrere avløsning innenfor et geografisk område, og som har åpent medlemskap for alle jordbruksforetak i området som har rett på avløsertilskudd. Avløserlaget må være godkjent av fylkesmannen, og være organisert med eget styre og vedtekter.

9.5 Tidligpensjonsordningen for jordbrukere

Ordningen er regulert i forskrift om tidligpensjon til jordbrukere.

Satsene er 100 000 kroner for enbrukerpensjon og 160 000 kroner for tobrukerpensjon.

Det er adgang til å motta alderspensjon fra folketrygden fra fylte 62 år samtidig med tidligpensjon.

10 DRIFTSKOSTNADER

Til finansiering av administrative kostnader i forbindelse med utvikling av forvaltningssystemer, arbeidsgrupper og evalueringer knyttet til ordninger under jordbruksavtalen avsettes 21,5 mill. kroner i 2017, hvorav 8 mill. kroner er knyttet til utvikling av eStil PT og 11 mill. kroner til utvikling av Saturn.

Oslo 24. juni 2016

Leif Forsell

Lars Petter Bartnes

VEDLEGG 1: Jordbruksavtalen 2016, fordeling på priser og tilskudd

	Mill. kr
Kap. 1150, Jordbruksavtalen, utgifter	100,0
- Kap. 4150, Jordbruksavtalen, inntekter	0,0
= Nettoeffekt av tilskudd	100,0
+ Avtalepriser fra 1.7	190,0
= Sum avtalepriser og tilskudd	290,0
+ Omdisponering overførte midler	56,0
= Sum til fordeling	346,0
+ Inntektsverdi justert jordbruksfradrag	4,0
= Ramme for oppgjøret	350,0

Målpriser fra 01.07

Produkt	Mill. l/kg/kr	Målpris, kr/l/kg	Endring, kr/l/kg	Endring, mill. kr
Melk, ku og geit	1567,7	5,28	0,05	78,4
Gris	131,6	32,34	0,09	11,8
Poteter	179,7	4,39	0,15	27,0
Grønnsaker og frukt	2267,8		2,5%	56,8
Norsk matkorn	189,5	3,08	0,084	16,0
Sum målprisendringer				190,0

Markedsordningen for korn

Prisendringer norsk korn	1000 tonn	Målpris, Kr/kg	Endring, Kr/kg	Mill. kr
Hvete, matkorn	177,7	3,08	0,09	16,0
Rug, matkorn	11,8	2,82	0,00	0,0
Bygg	457,4	2,63	0,07	32,0
Havre	205,6	2,39	0,06	12,3
Fôrhvete og fôrrug	142,0		0,07	9,9
Erter til modning	4,0		0,07	0,3
Såkorn	51,1		0,07	3,7
Oljevekster	9,8	5,55	0,07	0,7
Sum korn og oljevekster	1059,4		0,07	74,9

Anslag endring i kraftfôrpris

	1000 tonn	Andel	Ref. pris kr/kg	Endring, kr/kg
Karbohydrat kraftfôr	1411,4	71,4%	2,57	0,042
Protein, soya m.m.	433,5	21,9%	3,87	0,063
Fett	49,3	2,5%		0,000
Vitaminer og mineraler	83,5	4,2%		
Sum	1977,7			0,030

Kap. 1150 og kap. 4150 Jordbruksavtalen, mill. kroner

Post	Budsjett 2016 ¹⁾	Endring 2017
21 Spesielle driftsutgifter (kan overføres)	12,500	9,000
50.11 Tilskudd til LUF ²⁾	1 203,053	-55,000
50 Fondsavsetninger	1 203,053	-55,000
70.11 Avsetningstiltak	24,400	0,000
70.12 Tilskudd til råvareprisordningen m.v.	227,200	25,500
70.13 Tilskudd til potetsprit og potetstivelse	40,000	-2,000
70 Markedsregulering, <i>kan overføres</i>	291,600	23,500
71 Tilskudd til erstatninger m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	43,000	0,000
73. 11 Tilskudd til norsk ull	124,500	0,000
73.13 Pristilskudd melk	610,900	0,000
73.15 Pristilskudd kjøtt	1 072,600	61,700
73.16 Distriktstilskudd egg	5,425	-2,400
73.17 Distriktstilskudd på frukt, bær og grønnsaker	86,400	3,300
73.18 Frakttilskudd	346,855	0,000
73.19 Tilskudd til prisnedskrivning korn	573,000	25,200
73.20 Tilskudd til matkorn	50,500	7,500
73 Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	2 870,180	95,300
74.11 Driftstilskudd, melkeproduksjon	1 312,600	60,800
74.14 Produksjonstilskudd, husdyr	2 351,110	73,400
74.16 Beitetilskudd	803,000	51,500
74.17 Areal- og kulturlandskapstilskudd	3 137,300	-111,400
74.19 Regionale miljøprogram	428,500	-6,100
74.20 Tilskudd til økologisk jordbruk	107,200	0,000
74 Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	8 139,710	68,200
77.11 Tilskudd til dyreavl med mer	86,500	-3,200
77.12 Tilskudd til frøavl med mer	13,720	0,000
77.13 Tilskudd til rådgivning	82,500	2,000
77.15 Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak	51,160	0,700
77.17 Tilskudd til fruktlager	13,000	0,000
77 Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	246,880	-0,500
78.11 Tilskudd til avløsning for ferie/fritid	1 177,719	-10,700
78.12 Tilskudd til avløsning ved sykdom mv	167,700	-9,300
78.14 Tilskudd til sykepengeordningen i jordbruket	88,000	-15,000
78.15 Tilskudd til landbruksvikarordningen	64,000	-1,000
78.16 Tilskudd til tidligpensjonsordning	85,035	-4,500
78 Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 582,454	-40,500
SUM KAP. 1150	14 389,377	100,000
SUM KAP. 4150	0,000	0,000

1) Saldert budsjett

Kap. 4150 Prisutjevningsbeløp

	1000 tonn	Målpris kr/kg	Sats, kr/kg	Endring, kr/kg	Endring, mill. kr
Sildemel	0,3		0,00	0,00	0,0
Soyamel	149,1	3,87	0,063	0,00	0,0
Andre fôrstoffer	0,2		0,25	0,00	0,0
Post 85	149,6				0,0

70.11 Avsetningstiltak

	Budsjett 2016 mill. kr	Endring, mill. kr
-		
Kollektiv dekning omsetningsavgift	24,4	0,0
Justert bevilgningsbehov		0,0
Sum	24,4	0,0

70.12 Tilskudd til råvareprisordningen m.v.

	Budsjett 2016 mill. kr	Endring, mill. kr
-		
Eksportstøtte XR prognose	27,7	0,0
PNS, prognose	199,5	0,0
Målprisjustering melk		5,0
Endret målpris potet		1,5
Behov knyttet til produkter uten målpris		0,0
Justert bevilgningsbehov prognose		19,0
Sum	227,2	25,5

70.13 Tilskudd til potetsprit og potetstivelse

	Budsjett 2016 mill. kr	Endring, mill. kr
-		
Potetsprit	20,0	-2,0
Potetstivelse	20,0	0,0
Justert bevilgningsbehov prognose		0,0
Sum	40,0	-2,0

71 Tilskudd til erstatninger m.m.

	Budsjett 2016 mill. kr	Endring, mill. kr
-		
Erstatning ved avlingssvikt i planteprod.	40,5	0,0
Erstatning svikt i honningprod.	2,5	0,0
Sum	43,0	0,0

73.11 Tilskudd til norsk ull

	Mill. kg	Sats, kr/kg	Endring, kr/kg	Ny sats kr/kg	Endring, mill. kr
Ull gammel ordning	4,200	31,60	-31,60	0,00	-132,7
Ull nye kvalitetsklasser	3,318	0,00	40,00	40,00	132,7

73.13 Pristilskudd, melk

	Mill. l.	Sats, kr/l	Endring, kr/l	Ny sats kr/l	Endring, mill. kr
Grunntilskudd geitmelk	20,9	3,36	0,00	3,36	0,0
Distriktstilskudd					
Sone A ¹⁾	204,4	0,00		0,00	0,0
Sone B	335,2	0,12		0,12	0,0
Sone C	236,5	0,31		0,31	0,0
Sone D	520,6	0,44		0,44	0,0
Sone E	122,4	0,54		0,54	0,0
Sone F	51,9	0,67		0,67	0,0
Sone G	53,1	0,92		0,92	0,0
Sone H	3,4	1,13		1,13	0,0
Sone I	14,1	1,71		1,71	0,0
Sone J	11,1	1,80		1,80	0,0
Sum distriktstilskudd, melk	1 552,7		0,00		0,0
Sum post 73.13 Pristilskudd, melk					0,0

1) Omfatter landet utenom sone B-J

73.15 Pristilskudd, kjøtt

	Antall 12 mnd.	Sats, kr/slakt	Endring, kr/slakt	Ny sats kr/slakt	Endring, mill. kr
Kvalitetstilskudd lammeslakt					
kval. O og bedre	1 036 050	500		500	0,0
Kjeslakt over 3,5 kg	15 100	300		300	0,0
Økologiske					
Tillegg lammeslakt	35 000	40		40	0,0
Sum	1 086 150				0,0
	Mill. kg	Sats, kr/kg	Endring, kr/kg	Ny sats kr/kg	Endring, mill. kr
Grunntilskudd, kjøtt					
Sau	24,9	3,81		3,81	0,0
Geit	0,3	5,15		5,15	0,0
Sum grunntilskudd, kjøtt	25,2				0,0
Kvalitetstilskudd storfekjøtt kl O	20,50	4,00	-1,00	3,00	-20,5
Kvalitetstilsk. storfekjøtt fra kl O+	27,40	4,00	3,00	7,00	82,2
Distriktstilskudd, kjøtt					
Sone 1 Storfe, sau og geit	21,5	0,00		0,00	0,0
Sone 2 Storfe, sau og geit	55,5	4,55		4,55	0,0
Sone 3 Storfe, sau og geit	18,5	7,35		7,35	0,0
Sone 4 Storfe og geit	7,4	11,30		11,30	0,0
Sone 4 Sau	3,3	13,30		13,30	0,0
Sone 4 Gris	8	5,10		5,10	0,0
Sone 5 Storfe og geit	0,9	11,90		11,90	0,0
Sone 5 Sau	0,7	13,80		13,80	0,0
Sone 5 Gris	0,2	5,40		5,40	0,0
Vestlandet og Agder ¹ Gris	10,2	1,10		1,10	0,0
Sum distriktstilskudd, kjøtt	126,2				0,0
Sum pristilskudd kjøtt					61,7

1) Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal + Agderfylkene

73.16 Distriktstilskudd egg

	Mill. kg	Sats, kr/kg	Endring, kr/kg	Ny sats kr/kg	Endring, mill. kr
-					
Vestlandet	6,1	0,45	-0,20	0,25	-1,2
Nord Norge	2,7	1,20	-0,45	0,75	-1,2
Sum distriktstilskudd egg					-2,4

73.17 Distriktstilskudd, frukt og bær og grønnsaker

	1 000 tonn	Sats, kr/kg	Endring, kr/kg	Ny sats, kr/kg	Endring, mill. kr	
Epler, pærer og plommer, kirsebær						
Sone 1	2,1	1,72	0,00	1,72	0,0	
Sone 2-4	1,5	2,30	0,10	2,40	0,2	
Sone 5	2,9	4,97	0,25	5,22	0,7	
Moreller						
Sone 1	0,1	2,69	0,00	2,69	0,0	
Sone 2-4	0,1	3,25	0,10	3,35	0,0	
Sone 5	0,2	5,95	0,25	6,20	0,1	
Pressfrukt	5,3	1,72	0,25	1,97	1,3	
Bær					0,0	
Sone 1-3	7,8	1,47	0,00	1,47	0,0	
Sone 4-5	4,1	3,31	0,25	3,56	1,0	
Sone 6-7	0,0	5,42	0,25	5,67	0,0	
Sum distriktstilskudd frukt og bær	24,0				3,3	
Kvantumsgrense						
Tomat	103 400 kg					
Sone 1-3		1,8	1,40	0,00	1,40	0,0
Sone 4-7		3,7	2,76	0,00	2,76	0,0
Slangeagurk	151 800 kg					
Sone 1-3		3,1	0,85	0,00	0,85	0,0
Sone 4-7		0,8	1,64	0,00	1,64	0,0
Salat	220 000 stk					
Sone 1-3		6,7	0,55	0,00	0,55	0,0
Sone 4-7		2,3	1,04	0,00	1,04	0,0
Sum tilskudd grønnsaker	18,4				0,0	
Potetprod. i Nord Norge	2,9	1,30	0,00	1,30	0,0	
SUM	45,3				3,3	

73.18 Frakttilskudd

	Mill. kr	Endring, mill. kr
-		
Sonefrakt korn	67,0	0,0
Frakt kraftfôr	138,0	0,0
Frakttilskudd slakt	133,0	0,0
Frakttilskudd egg	8,9	0,0
Sum	346,9	0,0

73.19 Prisnedskrivning norsk korn

	1 000 tonn	Sats, kr/kg	Endring, kr/kg	Ny sats kr/kg	Endring, mill. kr
Korn	984,5	0,541	0,025	0,57	24,6
Økologisk korn	10,0	1,503	0,025	1,53	0,3
Oljevekster, lupiner og bønner	9,6	1,993	0,025	2,02	0,2
Økologiske oljevekster, lupin, bønner	0,1	3,203	0,025	3,23	0,0
Fôrerter	3,5	0,923	0,025	0,95	0,1
Økologiske fôrerter	0,2	1,573	0,025	1,60	0,0
Sum	1007,9				25,2

73.20 Tilskudd norsk matkorn

	1 000 tonn	Sats, kr/kg	Endring, kr/kg	Ny sats kr/kg	Endring, mill. kr
Tilskudd norsk matkorn	187,0	0,27	0,04	0,31	7,5

74. 11 Driftstilskudd, melk og ammeku

		Antall	Sats kr/bruk/dyr	Sats- endring	Ny sats kr/bruk/dyr	Endring, mill. kr
Kumelk Jæren	Foretak	621	117 770	8 000	125 770	5,0
Kumelk Nord-Norge	Foretak	921	132 770	8 000	140 770	7,4
Kumelk rest Sør- Norge	Foretak	7 043	124 770	8 000	132 770	56,3
Geitemelk	Foretak	306	132 770	8 000	140 770	2,4
Ammekyr	6-39 kyr Dyr	49 897	2 900	200	3 100	10,0
	40 og flere kyr Foretak	290	114 000	8 000	122 000	2,3
Justert bevilgningsbehov, gjeldende satser						-22,6
Sum driftstilskudd, melk og ammeku						60,8

74.14 Tilskudd til husdyr

	Fra	Til	Antall dyr	Sats kr/dyr	Endring kr/dyr	Ny sats kr/dyr	Endring, mill. kr
-							
Melkekyr	1	16	126 511	3 948	241	4 189	30,5
	17	25	40 336	2 032	0	2 032	0,0
	26	50	44 801	980	0	980	0,0
	51 +		13 679	784	0	784	0,0
Sum			225 326				30,5
Ammekyr	1	50	74 372	3 900	0	3 900	0,0
	51+		2 578	784	0	784	0,0
Sum			76 950				0,0
Andre storfe			546 266	784	0	784	0,0
Melkegeit	1	125	28 442	1470	0	1 470	0,0
	126+		5 560	540	0	540	0,0
Sum			34 002				0,0
Sau over 1 år	1	100	690 539	1 009	40	1 049	27,6
og ammegeiter	101+		100 601	245	0	245	0,0
Sum			791 140				27,6
Avlsgris Sør-Norge 2)	1	35	22 621	682	-182	500	-4,1
Avlsgris Jæren	1	35	4 964	534	-182	352	-0,9
Avlsgris Nord-Norge	1	35	1 638	962	-182	780	-0,3
Sum			29 222				-5,3
Slaktegris 2)	1	1400	1 035 300	18	-4	14	-4,1
Slaktegris Jæren	1	1400	154 700	14	-4	10	-0,6
Sum			1 190 000				-4,7
Verpehøner Sør-Norge	1	1 000	596 914	10	0	10	0,0
Verpehøner Nord-Norge	1	1 000	27 305	24	0	24	0,0
Verpehøner, landet	1 001	5 000	2 220 468	10	0	10	0,0
Sum			2 844 687				0,0
Bikuber	1 +		29 656	400	25	425	0,7
Hjort over 1 år			5401	210	0	210	0,0
Genbevaring	Storfe		2571,5	2200	700	2 900	1,8
	Sau/lam		8750	0	200	200	1,8
	Geit		400	0	500	500	0,2
	Hest		1500	0	1 000	1 000	1,5
Sum			13 222				5,3
Bunnfradrag 35 pst. ¹⁾		35%	40 812	6 000	0	6 000	0,0
Beløpsavgrensing				560 000	0	560 000	0,0
Justert bevilgningsbehov, gjeldende satser							19,3
Sum produksjonstilskudd, husdyr							73,4

1) Bunnfradrag produksjonstilskudd fordeles med 35 pst. tilskudd husdyr og 65 pst. arealtilskudd

2) Unntatt Jæren

74.16 Tilskudd til dyr på beite

		Antall dyr	Sats kr/dyr	Endring kr/dyr	Ny sats kr/dyr	Endring, mill. kr
Utmarksbeitetilskudd:	Kyr, storfe, hest	257 796	392	42	434	10,8
	Sau, lam, geit	2 060 643	140	12	152	24,7
Beitetilskudd:	Storfe m.m.	625 343	434	0	434	0,0
	Småfe m.m.	2 410 187	58	0	58	0,0
Justert bevilgningsbehov, gjeldende satser						16,0
Sum beitetilskudd		5 353 969				51,5

74.17 Areal- og kulturlandskapstilskudd

	Antall	Sats kr/daa	Endring kr/daa	Ny sats kr/daa	Endring, mill. kr
Kulturlandskapstilskudd alt areal	9 147 601	185	-13	172	-118,9
Bunnfradrag, 65 pst ¹⁾	40 812	6 000	0	6 000	0,0
Arealtilskudd, grovfôr	5 993 721				-20,2
Arealtilskudd, korn	2 920 224				36,0
Arealtilskudd, potet	118 233				0,0
Arealtilskudd, grønnsaker	69 658				0,0
AK-tilskudd, frukt, bær og planteskoleareal	45 765				0,0
Justert bevilgningsbehov, gjeldende satser					-8,3
Sum, AK-tilskudd		9 147 601			-111,4

1) Bunnfradrag produksjonstilskudd fordeles med 35 pst tilskudd husdyr og 65 pst arealtilskudd

Arealtilskudd, grovfôr

	Antall daa	Sats kr/daa	Endring kr/daa	Ny sats kr/daa	Endring, mill. kr
Sone 1	418 787	75	-35	40	-14,7
Sone 2	322 369	0	0	0	0,0
Sone 3 - 4	1 106 314	110	-5	105	-5,5
Sone 5	3 327 478	210	0	210	0,0
Sone 6	702 215	240	0	240	0,0
Sone 7	116 558	286	0	286	0,0
Sum grovfôr alle soner	5 993 721				-20,2

Arealtilskudd, korn

	Antall daa	Sats kr/daa	Endring kr/daa	Ny sats kr/daa	Endring, mill. kr
Sone 1	1 260 960	127	13	140	16,4
Sone 2 og 3	1 102 559	192	13	205	14,3
Sone 4	410 066	227	13	240	5,3
Sone 5	143 932	227		227	0,0
Sone 6 - 7	2 707	227		227	0,0
Sum korn, alle soner	2 920 224		12,3		36,0

Arealtilskudd, øvrige vekster

	Antall daa	Sats kr/daa	Endring kr/daa	Ny sats kr/daa	Endring, mill. kr
Potet sone 1 -5	113 658	80	0	80	0,0
Potet sone 6 -7	4 575	930	0	930	0,0
Sum poteter, alle soner	118 233				0,0
Grønnsaker sone 1 - 5	69 268	550	0	550	0,0
Grønnsaker sone 6 - 7	390	1 550	0	1550	0,0
Sum grønnsaker, alle soner	69 658				0,0
Frukt sone 1 - 4	8 770	700	0	700	0,0
Frukt sone 5 -7	11 701	1 450	0	1450	0,0
Sum frukt, alle soner	20 471				0,0
Bær sone 1 - 4	17 764	1 000	0	1000	0,0
Bær sone 5 - 7	7 530	1 450	0	1450	0,0
Sum bær, alle soner	25 294				0,0

74.20 Tilskudd til økologisk jordbruk

	Antall daa	Sats kr/daa	Endring kr/daa	Ny sats kr/daa	Endring, mill. kr
Arealtilskudd					
Korn til modning	67 921	300	0	300	0,0
Grønnsaker, frukt og bær	4 430	1 275	150	1425	0,7
Poteter	1 030	500	100	600	0,1
Grønngjødsling	7 006	500	0	500	0,0
Innmarksbeite	42 172	25	0	25	0,0
Grovfôr og annet økologisk areal	281 895	25	0	25	0,0
Sum arealtilskudd økologisk areal	404 454				0,8

Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon	Antall dyr	Sats kr/dyr	Endring kr/dyr	Ny sats kr/dyr	Endring, mill. kr
Melkekyr	8 379	2 800	200	3000	1,7
Ammekyr	4 124	2 000	200	2200	0,8
Andre storfe	17 447	600	100	700	1,7
Sau over 1 år	40 308	450	50	500	2,0
Melke- og ammegeit	904	200	50	250	0,0
Avlsgris	183	402	100	502	0,0
Slaktegris	5 999	260	40	300	0,2
Sum tilskudd til økologisk husdyrproduksjon					6,4
Justert bevilgningsbehov, gjeldende satser					-7,2
Sum tilskudd til økologisk jordbruk					0,0

74.19 Tilskudd til regionale miljøprogram

	Regnskap 2015 mill. kr	Prognose 2017 mill. kr	Endring mill. kr
Østfold	39,1	40,8	-0,3
Akershus	51,4	50,5	-0,3
Hedmark	43,0	41,9	-0,3
Oppland	53,9	52,7	-0,3
Buskerud	22,4	22,1	-0,1
Vestfold	17,6	17,0	-0,1
Telemark	11,1	11,3	-0,1
Aust-Agder	4,2	4,2	0,0
Vest-Agder	6,2	6,3	0,0
Rogaland	31,6	31,7	-0,2
Hordaland	19,8	19,8	-0,1
Sogn og Fjordane	24,0	23,5	-0,1
Møre og Romsdal	17,2	17,2	-0,1
Sør-Trøndelag	25,7	25,3	-0,2
Nord-Trøndelag	29,5	28,8	0,3
Nordland	18,7	18,7	0,4
Troms	9,0	9,2	-0,1
Finnmark	3,1	3,2	0,0
Landet	427,5	424,2	-1,6
Justert bevilgningsbehov			-4,5
Sum			-6,1

77.11 Tilskudd til dyreavl med mer

	Budsjett 2016 Mill. kr	Endring, mill. kr
-		
Tilskudd til veterinære reiser	47,7	-1,0
Tilskudd til semin	24,6	0,0
Tilskudd til avlsorganisasjoner	14,2	0,0
Justert bevilgningsbehov		-2,2
Sum	86,5	-3,2

77.12 Tilskudd til frøavl med mer

	Budsjett 2016 Mill. kr	Endring mill. kr
-		
Tilskudd til frøavl	10,0	0,0
Tilskudd til lagring av såkorn	3,7	0,0
Justert bevilgningsbehov		0,0
Sum	13,7	0,0

77.15 Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak

	Budsjett 2016 Mill. kr	Endring mill. kr
-		
Utvikling av plantemateriale - oppformering	11,0	0,0
Utvikling av plantemateriale - Graminor	22,5	0,0
Utvikling av plantemateriale - "Prebreeding"	1,2	0,0
Kvalitetstiltak settepotetavl	7,5	0,0
Handlingsplan for bærekraftig bruk av plantevernmidler	9,0	0,0
Justert bevilgningsbehov		0,7
Sum	51,2	0,7

78.11 Tilskudd for avløsning til ferie og fritid

	Antall dyr	Sats kr/dyr	Endring kr/dyr	Ny sats kr/dyr	Endring, mill. kr
Melkekyr	227 237	3557	0	3 557	
Ammekyr	75 467	982	0	982	
Andre storfe	544 244	593	0	593	
Melkegeit og melkesau	33 385	820	0	820	
Sau, ammegeit	791 140	514	0	514	
Avlsgris	48 826	1173	0	1 173	
Slaktegris	156 3425	40	0	40	
Verpehøner, -ender, -kalkuner, - gjess	440 6068	10,3	0,0	10,3	
Hester	273 12	1173	0	1 173	
Avlskaniner	1 179	292	0	292	
Gjess, ender, kalkuner, livkylling	4 273 663	3,59	0,00	3,59	
Slaktekylling	63 310 792	0,44	0,00	0,44	
Økologisk slaktekylling	20 988	1,71	0,00	1,71	
Revetisper	38 001	322	0	322	
Minktisper	158 350	94	0	94	
Hjort	6 058	399	0	399	
Satsendringer					0,0
		Maks kr			
	Antall foretak m. maks. utbetaling	per kr/foretak	Endring, kr/foretak	Endring, mill. kr	
Avkorting					
Sum effekt av maksimalsatsen	7 988	74 200	0		0,0
Justert bevilgningsbehov, gjeldende satser					-10,7
Sum tilskudd til avløsning for ferie og fritid					-10,7

78.12 Tilskudd til avløsning ved sykdom mv

	Antall dager	Sats kr/dag	Endring kr/dag	Endring, mill. kr
-				
Antall avløsningsdager	214 171	1 500	30	
Gjennomsnittsberegning	214 171	783	16	3,4
Justert bevilgningsbehov				-12,7
Sum				-9,3

78.15 Tilskudd til landbruksvikarordningen

	Antall årsverk	Sats kr/å.v.	Endring kr/å.v.	Endring mill. kr
Tilskudd per vikar	237	270 200	0	0,0
Justert bevilgningsbehov				-1,0
Sum				-1,0

78.16 Tilskudd til tidligpensjonsordning

	Antall	Sats	Endring kr/pers	Endring mill. kr
Enbruker	628	100 000	0	0,0
Tobruker	114	160 000	0	0,0
Justert bevilgningsbehov				-4,5
Sum				-4,5

VEDLEGG 2: Gjennomsnittlig endring i målpris for frukt og grønt.

De gjennomsnittlige endringene i målpriser er basert på et tillegg på 2,5 % for hele avtaleåret 2016-2017. Endringene er som følger for de ulike målprisprodukter:

Rosenkål:	4,0 % tilsvarende: 57 øre/kg
Kepaløk:	3,6 % tilsvarende: 24 øre/kg
Epler:	4,2 % tilsvarende: 62 øre/kg
Gulrot:	4,5 % tilsvarende: 37 øre/kg
Blomkål:	0,5 % tilsvarende: 4 øre/kg
Hvitkål:	2,9 % tilsvarende: 19 øre/kg
Isbergsalat:	2,6 % tilsvarende: 23 øre/kg
Tomat:	0,2 % tilsvarende: 3 øre/kg
Agurk:	1,1 % tilsvarende: 8 øre/kg
Purre:	1,4 % tilsvarende: 24 øre/kg

VEDLEGG 3: Målpriser og øvre prisgrenser for grøntsektoren 2016-2017

Uke	Poteter		Kepaløk > 65 mm		Purre		Hvitkål		Rosenkål 0,4 kg		Blomkål stk.	
nr.	MP	ØP	MP	ØP	MP	ØP	MP	ØP	MP	ØP	MP	ØP
2016												
27	900	1008	688	771	2 165	2 425	850	952	-	-	1 040	1 165
28	775	868	688	771	2 165	2 425	850	952	-	-	1 040	1 165
29	660	739	688	771	2 065	2 313	795	890	-	-	880	986
30	560	627	860	963	2 065	2 313	795	890	-	-	790	885
31	560	627	860	963	2 065	2 313	-	-	-	-	790	885
32	500	560	844	945	1 965	2 201	-	-	-	-	790	885
33	423	474	815	913	1 865	2 089	-	-	-	-	790	885
34	423	474	787	881	1 745	1 954	-	-	-	-	790	885
35	376	421	759	850	1 695	1 898	-	-	-	-	825	924
36	376	421	728	815	1 695	1 898	-	-	-	-	825	924
37	376	421	702	786	1 650	1 848	-	-	-	-	825	924
38	330	370	648	726	1 650	1 848	-	-	-	-	880	986
39	330	370	648	726	1 650	1 848	-	-	1 478	1 655	880	986
40	330	370	648	726	1 650	1 848	510	571	1 478	1 655	880	986
41	330	370	648	726	1 650	1 848	510	571	1 478	1 655	880	986
42	330	370	648	726	1 650	1 848	510	571	1 478	1 655	-	-
43	367	411	648	726	1 650	1 848	510	571	1 478	1 655	-	-
44	367	411	648	726	1 650	1 848	550	616	1 478	1 655	-	-
45	367	411	648	726	1 650	1 848	550	616	1 468	1 644	-	-
46	401	449	673	754	1 675	1 876	550	616	1 468	1 644	-	-
47	401	449	673	754	1 675	1 876	550	616	1 468	1 644	-	-
48	401	449	673	754	1 725	1 932	635	711	1 468	1 644	-	-
49	427	478	673	754	1 725	1 932	635	711	1 468	1 644	-	-
50	427	478	673	754	1 855	2 078	635	711	1 468	1 644	-	-
51	427	478	673	754	1 855	2 078	635	711	1 468	1 644	-	-
52	427	478	673	754	1 855	2 078	635	711	1 468	1 644	-	-
2017												
1	427	478	673	754	1 855	2 078	635	711	1 453	1 627	-	-
2	427	478	673	754	1 855	2 078	635	711	1 453	1 627	-	-
3	437	489	673	754	1 855	2 078	635	711	1 453	1 627	-	-
4	437	489	673	754	1 855	2 078	640	717	1 453	1 627	-	-
5	437	489	673	754	1 855	2 078	680	762	1 453	1 627	-	-
6	446	500	673	754	1 855	2 078	680	762	-	-	-	-
7	446	500	673	754	1 855	2 078	680	762	-	-	-	-
8	446	500	673	754	-	-	705	790	-	-	-	-
9	460	515	673	754	-	-	705	790	-	-	-	-
10	460	515	673	754	-	-	705	790	-	-	-	-
11	460	515	673	754	-	-	705	790	-	-	-	-
12	473	530	673	754	-	-	705	790	-	-	-	-
13	473	530	688	771	-	-	705	790	-	-	-	-
14	473	530	688	771	-	-	705	790	-	-	-	-
15	485	543	688	771	-	-	705	790	-	-	-	-
16	485	543	688	771	-	-	705	790	-	-	-	-
17	485	543	688	771	-	-	705	790	-	-	-	-
18	497	557	688	771	-	-	705	790	-	-	-	-
19	497	557	688	771	-	-	705	790	-	-	-	-
20	497	557	688	771	-	-	705	790	-	-	-	-
21	510	571	688	771	-	-	705	790	-	-	-	-
22	510	571	688	771	-	-	705	790	-	-	-	-
23	510	571	688	771	-	-	1 260	1 411	-	-	1 185	1 327
24	510	571	688	771	-	-	1 190	1 333	-	-	1 135	1 271
25	510	571	688	771	-	-	1 120	1 254	-	-	1 085	1 215
26	1025	571	688	771	2 165	2 425	1 020	1 142	-	-	1 040	1 165

Uke	Gulrot		Knollselleri		Isbergsalat stk.		Agurk stk.		Tomater		Epler > 70 mm ØP	
nr.	MP	ØP	MP	ØP	MP	ØP	MP	ØP	MP	ØP	MP	ØP
2016												
27	1 232*	1 380*	-	-	840	941	682	764	1 860	2 083	-	-
28	1 232*	1 380*	-	-	785	879	682	764	1 860	2 083	-	-
29	1 137*	1 273*	-	-	785	879	682	764	1 670	1 870	-	-
30	1 137*	1 273*	-	-	785	879	732	820	1 670	1 870	-	-
31	1 137*	1 273*	-	-	785	879	732	820	1 670	1 870	-	-
32	1 007	1 128	1 930	2 162	834	934	767	859	1 670	1 870	-	-
33	1 007	1 128	1 930	2 162	834	934	767	859	1 670	1 870	-	-
34	942	1 055	1 930	2 162	889	996	787	881	1 870	2 094	1 550	1 736
35	942	1 055	1 930	2 162	889	996	787	881	1 870	2 094	1 550	1 736
36	837	937	1 830	2 050	929	1 040	787	881	1 870	2 094	1 550	1 736
37	837	937	1 710	1 915	929	1 040	787	881	1 915	2 145	1 550	1 736
38	837	937	1 710	1 915	929	1 040	787	881	1 915	2 145	1 540	1 725
39	837	937	1 680	1 882	984	1 102	787	881	1 915	2 145	1 540	1 725
40	789	884	1 680	1 882	984	1 102	787	881	1 915	2 145	1 540	1 725
41	789	884	1 650	1 814	984	1 102	787	881	1 915	2 145	1 540	1 725
42	789	884	1 620	1 814	1 044	1 169	787	881	-	-	1 575	1 764
43	789	884	1 620	1 814	1 044	1 169	787	881	-	-	1 575	1 764
44	789	884	1 620	1 814	-	-	-	-	-	-	1 575	1 764
45	789	884	1 620	1 814	-	-	-	-	-	-	1 575	1 764
46	789	884	1 620	1 814	-	-	-	-	-	-	1 575	1 764
47	789	884	1 620	1 814	-	-	-	-	-	-	1 575	1 764
48	789	884	1 620	1 814	-	-	-	-	-	-	1 575	1 764
49	812	909	1 620	1 814	-	-	-	-	-	-	-	-
50	812	909	1 620	1 814	-	-	-	-	-	-	-	-
51	812	909	1 620	1 814	-	-	-	-	-	-	-	-
52	812	909	1 620	1 814	-	-	-	-	-	-	-	-
2017												
1	812	909	1 635	1 831	-	-	-	-	-	-	-	-
2	812	909	1 635	1 831	-	-	-	-	-	-	-	-
3	812	909	1 635	1 831	-	-	-	-	-	-	-	-
4	812	909	1 635	1 831	-	-	-	-	-	-	-	-
5	847	949	1 635	1 831	-	-	-	-	-	-	-	-
6	847	949	1 635	1 831	-	-	-	-	-	-	-	-
7	847	949	1 635	1 831	-	-	-	-	-	-	-	-
8	847	949	1 635	1 831	-	-	-	-	-	-	-	-
9	847	949	1 635	1 831	-	-	-	-	-	-	-	-
10	847	949	1 650	1 848	-	-	-	-	-	-	-	-
11	847	949	1 650	1 848	-	-	812	909	-	-	-	-
12	847	949	1 650	1 848	-	-	812	909	-	-	-	-
13	882	988	1 650	1 848	-	-	812	909	-	-	-	-
14	882	988	1 650	1 848	-	-	812	909	-	-	-	-
15	882	988	1 650	1 848	-	-	812	909	-	-	-	-
16	882	988	1 650	1 848	-	-	757	848	-	-	-	-
17	882	988	1 650	1 848	-	-	757	848	-	-	-	-
18	882	988	1 650	1 848	-	-	757	848	-	-	-	-
19	882	988	1 650	1 848	-	-	757	848	-	-	-	-
20	882	988	1 650	1 848	-	-	748	838	1 910	2 139	-	-
21	882	988	1 650	1 848	1 145	1 282	748	838	1 910	2 139	-	-
22	882	988	1 650	1 848	1 145	1 282	748	838	1 910	2 139	-	-
23	882	988	-	-	1 090	1 221	703	787	1 860	2 083	-	-
24	882	988	-	-	990	1 109	703	787	1 860	2 083	-	-
25	1 232*	1 380*	-	-	890	997	703	787	1 860	2 083	-	-
26	1 232*	1 380*	-	-	890	997	703	787	1 860	2 083	-	-

Gulrot: Bunt uke 25 til 31. Noteringspris for epler er den til enhver tid dominerende sort i markedet.

VEDLEGG 4: Soner for distriktstilskudd for melk

Sone A

Omfatter landet utenom sone B – J.

Sone B

Østfold:

Hele fylket.

Akershus:

Hele fylket.

Oslo:

Hele fylket.

Hedmark:

Eidskog, Sør-Odal, Nord-Odal, Stange, Løten og Hamar kommuner.

Områdene i kommunene Kongsvinger, Grue, Åsnes, Våler, Elverum, Åmot og Ringsaker som ikke er nevnt under sone C og D.

Oppland:

Lunner, Jevnaker, Gran og Østre Toten kommuner.

Områdene i kommunene Gjøvik, Vestre Toten, Søndre Land, Nordre Land, Lillehammer, Gausdal, Øyer som ikke er nevnt under sone C, D og E.

Buskerud:

Hurum, Røyken, Drammen, Lier, Nedre Eiker, Øvre Eiker, Flesberg, Modum, Krødsherad, Hole og Flå kommuner.

Områdene i kommunene Kongsberg, Sigdal og Ringerike som ikke er nevnt under sone C og D.

Vestfold:

Hele fylket.

Telemark:

Porsgrunn, Skien, Siljan, Nome og Sauherad kommuner.

Områdene i kommunene Bø og Notodden som ikke er nevnt under sone C og D.

Rogaland:

Strand kommune.

Av Eigersund kommune: Hele kommunen med unntak av de brukene som er nevnt under sone C.

Lund og Hjelmeland kommuner: Hele kommunene unntatt brukene som er nevnt i sone C.

Av Bjerkreim kommune: Ørsdalen, Strandgardane langs Ørsdalsvatnet og heiagardane Sundvor, Austrumdal, Gravdal, Hatteskaret, Skiftinsholen, Dalen, Tjørn, Hytland, Netland, Efteland og Åsen.

Av Finnøy kommune: Brukene på øyene Finnøy og Talje.

Av Gjesdal kommune: Frafjord og Dirdal samt Rage og Mork.

Av Sola kommune: Øya Rott.

Av Rennesøy kommune: Brimse og selve Rennesøya.

Sør-Trøndelag:

Klæbu og Skaun kommuner med unntak av de områdene som er nevnt under sone C.

Av Bjugn, Selbu og Meldal kommuner: Hele kommunene med unntak av områdene nevnt under sone C og D.

Av Malvik kommune: Hele kommunen med unntak av områdene nevnt under sone C.

Av Melhus kommune: Hele kommunen med unntak av områdene nevnt under sone C og D.

Av Midtre Gauldal kommune: Brukene i dalbunnen langs Gaula/Fora fra Hage bru til og med Kvernrød/Morset/Singsås stasjon og brukene på begge sider av Sokna til Haukdalsbrua.

Av Orkdal kommune: Brukene i dalbunnen fra fjorden til Meldal grense. Brukene Grøtte 32/1, Solhus 203/1, Ekeli 42/2, Solbu Søndre 49/1.

Av Rennebu kommune: Hele kommunen så nær som de områdene som er nevnt under sone C, D og E.

Av Rissa kommune: Hasselvika med unntak av Aarlott 127/1 som er i sone C og brukene i nedre Rissa med følgende avgrensninger: Sagelva, Fossbrua, utløpet av Flytelva i Botn, utløpet av Bergsbekken i Botn, Kammen, Esvikneset, dessuten bruket Flyta 66/1. Bruket Berg 63/13 er i sone C.

Brukene i Stadsbygd med følgende avgrensninger: Slakken, Høgla, Blikksåsen, Lyngåsen og Råsålan.

Av Trondheim kommune: Hele kommunen med unntak av området nevnt under sone C.

Av Ørland kommune: Hele kommunen unntatt Storfosen og Kråkvåg.

Nord-Trøndelag:

Frosta kommune.

Av Inderøy kommune: Hele kommunen med unntak av tidligere Mosvik kommune.

Av Levanger kommune: Hele området med unntak av området nevnt under sone C.

Av Steinkjer kommune: Hele kommunen med unntak av områdene som er nevnt under sone C, D og E.

Av Stjørdal kommune: Hele kommunen med unntak av området som er nevnt under sone C.

Av Verdal kommune: Hele kommunen med unntak av områdene som er nevnt i sone C, D og E.

Sone C

Hedmark:

Av Elverum kommune: Brukene langs fylkesvegen rett øst for denne fra Åmot grense gjennom Julusdalen til den krysser riksvegen til Trysil. Brukene i Sørskogbygda, Nordskogbygda og på strekningen Bråta - Sveva. Hernes.

Av Grue kommune: Grue Finnskog øst for linja Bruberget - Hvebergsjøen. Risberget vest for en linje Åsen - Stenrud - Skyrud - Vika samt gnr. 13 bnr. 26.

Av Kongsvinger kommune: Brandval Finnskog øst for linja Hvebergsjøen - Digeren samt bruket Verhaug 23/7.

Av Ringsaker kommune: Brukene over 550 m.o.h.

Av Stor-Elvdal kommune: Hele kommunen unntatt de brukene som er nevnt i sonene D og E.

Av Rendalen kommune: Hele kommunen unntatt de brukene som er nevnt i sone D.

Av Våler kommune: Gravberget og Risberget krets.

Av Åmot kommune: Hele kommunen unntatt brukene i Haugedalen og langs Glomma og de distriktene som er nevnt i sone D.

Av Åsnes kommune: Hof - Åsnes Finnskog. Området øst for linja Grautsjøberget - Løvberget - nord for Husubækken - til vei ca. 2 km øst for Vælt - Flisbroen - Sæbuseter - Haukåsen - Heberget ved Vålers grense. Nordre og Søndre Åsa.

Oppland:

Av Etnedal kommune: Områdene nedenfor Lunde bru.

Av Gjøvik kommune: området (brukene) ovenfor og vest for en linje fra Åndalen ved Vestre Totengrense - Sønsteby - Ålstad - Mæhlum - Kolstad - Neråsen - Neråsbakken - Storsveen - Rønningsveen - Ålseth Bru - riksveg 249 til Elvedalen - fylkesvegen til Etnestad nedre - Bjørge - Høyby ved Lillehammers grense. Brukene Brateng gnr. 48/15 og Austdal gnr. 222/1,2.

Av Gausdal kommune: Alle brukene som sokner til Tredjehøgdsvegen i Follebu inkludert brukene Valseth gnr. 128 bnr. 5 og Liom gnr. 121 bnr. 1. Alle brukene ovenfor Øverbygdsvegen i Østre Gausdal med unntak av Reistadgardane. Brukene i Svingvoll og omegn, Øygardsgardane nord-øst for Ulva og brukene Hovde gnr. 206 bnr. 1 og Kleva gnr. 208 bnr. 2. Alle brukene ovenfor disse som ikke er nevnt i sone D. Brukene i kretsene Auggedal, Forseth, Bødal og Olstad sør for elva Dørja, og som ikke er nevnt i sone D.

Av Nord-Fron kommune: Hele kommunen med unntak av brukene nevnt under sone D og E.

Av Lillehammer kommune: De brukene som ligger minst 550 m.o.h. og bruket Lille Ulland 108/1.

Av Ringebu kommune: Alle brukene som ikke er nevnt under sone D .

Av Øyer kommune: De brukene som ligger minst 550 m.o.h., unntatt gården Nerli som er i sone D.

Av Sør-Fron kommune: Hele kommunen med unntak av områdene som er nevnt i sone D og E.

Av Sør-Aurdal kommune: Hele kommunen unntatt de brukene som er nevnt i sone D.

Av Vestre Toten kommune: Området innenfor grensa Eina - Raufoss (langs Hunnselva) - Nyjordet (etter Nysetvegen) - kommunegrensa mot Gjøvik (langs Veltmanåa). Herfra følger en kommunegrensa til Skjellbreia og Hunnselva i Eina sentrum.

Av Nordre Land kommune: Brukene på Austinniåsen, Loengbygda, og Dælibygda. Brukene i tidligere Torpa kommune som ikke er nevnt under sone D.

Av Søndre Land kommune: Landåsbygda, Vestrumsbygda, Bergegarda og brukene på nord- og østsida av riksveg 33 mellom Gjøvik og Nordre Land, Nordre Austbygda og Søndre Austbygda.

Buskerud:

De brukene i fylket som ligger minst 550 m.o.h. og som ellers ikke er nevnt under sone C, D og E.

Rollag kommune.

Av Sigdal kommune: Brukene i Eggedal ovenfor Kopseng.

Av Ringerike kommune: Hedalen ned til Strypefoss.

Av Kongsberg kommune: Brukene i Mykleområdet og Hoppestul.

Telemark:

Kragerø, Bamble og Drangedal kommuner.

Av Hjartdal kommune: Brukene som ikke er nevnt under sonene D og E.

Av Bø kommune: Vatnar skolekrets. Østerliheia.

Aust-Agder:

Tvedestrand, Grimstad, Arendal, Åmli, Vegårshei, Gjerstad, Lillesand, Risør og Froland kommuner. Områdene i Birkenes, Evje og Hornnes og Iveland kommuner som ikke er nevnt under sone D.

Av Bygland kommune: Hele kommunen med unntak av brukene som er nevnt i D.

Vest-Agder:

Hele fylket unntatt områdene som er nevnt under sone D og E.

Rogaland:

Karmøy, Haugesund, Tysvær, Vindafjord, Sauda, Forsand, Sokndal og Kvitsøy kommuner.

Av Bjerkreim kommune: Bruket Grøtteland gnr. 21, bnr. 1 og 2.

Av Hjelmeland kommune: Brukene nord for Årdalsfjorden, Mælsosen og Riskedalsvatnet.

Av Finnøy kommune: Hele kommunen unntatt brukene på øyane Finnøy og Talje.

Av Lund kommune: Brukene på vestsida av Lundevatnet fra og med Skåland og sørover.

Av Gjesdal kommune: Øvre og nedre Maudal. Byrkjedal. Øvstebødal.

Av Suldal kommune: Hele kommunen unntatt de brukene som er nevnt i sone D.

Av Eigersund kommune: Brukene Eigelandsdalen 116/12 og Gystøl 119/1.

Hordaland:

Av Etne kommune: Tidligere Etne kommune.

Møre og Romsdal:

Av Surnadal kommune: Brukene i dalbunnen fra kommunegrensa mot Rindal ned til Surnadalsfjorden.

Av Rindal kommune: Brukene i dalbunnen langs elva Surna fra Rindal meieri til kommunegrensa mot Surnadal.

Sør-Trøndelag:

Av Bjugn kommune: Tidligere Jøssund kommune. Den delen av tidligere Stjørna kommune som ikke er nevnt under sone D. Helland - Haugen og Brandvikområdet.

Av Midtre Gauldal kommune: Brukene langs Gaula fra og med Åsheim/Aunøien/Singsåsmo til Holta. Brukene langs østsida av Sokna/Stavilla fra Haukedalsbrua til Kjotrød/Lykkja. Brukene på vestsida av Sokna fra Haukedalsbrua til Fossumgrenda med Trøen.

Av Melhus kommune: Tidligere Hølonda kommune, med unntak av brukene nevnt under sone D. Tømmesdalen og Løksmyrene.

Av Meldal kommune: Området langs og nord for Åsskjerva og vest for Orkla med unntak av bruket i Stupelvik som er i sone D. Meldalsskogen med unntak av brukene Litj-Næve, Høydal, Stolsmo og Storbuan som er i sone D. Vest for Orkla; grendene Jerpstad, Resell, Hilstad, Syrstad, Hove, gårdene Mosbrynd, Holan, Halsgjerd og Solem. Øst for Orkla; brukene i grendene Hoel, Fikke, Stokke og Lund, samt brukene Berg og Reberg.

Av Malvik kommune: Brukene i Nybrodalen. Mostadmarka.

Av Orkdal kommune: Hele kommunen unntatt områdene nevnt under sone B og D. Brukene i Skjenaldalen; 254/1, 257/6, 255/3, 256/1, 260/3.

Av Rennebu kommune: Skjeppehaugen - Røra, nord for Rv 700. Nylia, Nesjan - Meldal grense på vestsida av Orkla.

Av Rissa kommune: Bruket Aarlott 127/1, Berg 63/13. Områdene som ikke er nevnt under sone B og D.

Av Selbu kommune: Selbustrand med brukene i Amdal, Solem, Espet/Tømra samt bruket Engan 17/2. Innbygda med brukene nord for Garbergselva fra og med Garberg 36/1 og østover, samt brukene Almå 50/10, Uglem 53/1 og Volseth 55/1. Mebonden med bruket Dyrdal 62/1. Øverbygda avgrensa til området Lien - Kyllotrø. Grenda Vikvarvet, med brukene i områdene Samstad, Slind, Guldseth og Aftret.

Av Skaun kommune: Brukene på Kvernberget, Buvikåsen, Klett, Stavholt, Åsbygda, Vassbygda, Rekstadåsen, området er avgrensa av Myrindsbekken, fylkesvei 751 og elva Mora, Aunbygda og Østhus. Jåren, Melby, Kråkset/Lefstad og Svorkland.

Av Klæbu kommune: Bruket Tangen 35/8.

Av Trondheim kommune: Brattsberg krets og Jonsvatn krets.

Nord-Trøndelag:

Leksvik, Snåsa, Høylandet, Grong og Overhalla kommuner.

Av Verran kommune: Hele kommunen med unntak av områdene nevnt under sone D.

Av Inderøy kommune: Tidligere Mosvik kommune.

Av Levanger kommune: Brukene i Ertsåsen ovenfor Slåttsve samt bureisingsfeltet i Frol skogeiendommer. Buraune, brukene på Åsfjellet og brukene i Markabygd ovenfor Sjøstad.

Av Namsos kommune: Hele kommunen med unntak av områdene nevnt under sone D.

Av Verdal kommune: Helgådalen ovenfor Ullvika, samt brukene på Hellbakkene og Årstadbakkene. Brukene i Tromsdalen og Åsan, Skavhaug og Kvernmo.

Av Namdalseid kommune: Hele kommunen så nær som de områdene som er nevnt under sone D.

Av Stjørdal kommune: Vigdenes krets, Åsanfeltet, Beitland og Buland. Ytteråsen og Øvre Langstein krets. Sunndal.

Av Steinkjer kommune: Områdene i dalføret fra Lia i vest til Borgan/Støstad i øst i gamle Kvam kommune. Brukene Vanebo 377/1, Vanebo 377/3, Linåssveet 377/4, Haugtun/Vanebo 377/17, Linåbakken 378/5, Tisløv 378/6, Søraunet 379/2 og Skei 379/6.

Sone D

Hedmark:

Av Tynset kommune: De områdene som ikke er nevnt under sone E.

Av Alvdal kommune: Hele kommunen unntatt Strålsjøåsen, som er i sone E.

Av Stor-Elvdal kommune: Atna krets.

Av Rendalen kommune: Midtskogen, Finnstad, Undsetbrenna og Hanestad.

Av Åmot kommune: Osen, Osdalen, Valmen og Slemdal.

Av Elverum kommune: Brukene fra Klingenberg og Ørbekken fram til Trysil grense.

Oppland:

Dovre kommune.

Vågå kommune: Hele kommunen med unntak av områdene Synsteliene, Skårvangen og Øvregardane i Skogbygda.

Sel kommune: Hele kommunen med unntak av områdene nevnt i sone E.

Lom kommune: Hele kommunen med unntak av Bøverdalen ovenfor Røysheim som er i sone E.

Skjåk kommune: Hele kommunen med unntak av Bråtå og Billingsdalen som er i sone E.

Lesja kommune: Hele kommunen med unntak av Rånåbygd som er i sone E.

Av Sør-Fron kommune: Kvarvet, Kile, Øverbygda øvre, Baukholgrenda øvre, Toftegrenda. Hola og Heggelihaugen i Søre Lia.

Av Nord-Fron kommune: Leinebakkene, bruket Ølvstad 245/21, Sødorp øvre. Rustelia langs veien Brattliflata - Klemetsrud og ovenfor.

Av Vang og Vestre og Øystre Slidre kommuner: Hele kommunen med unntak av de brukene som er i sone E.

Av Ringeby kommune: Venabygd krets ned til og med Rudi øvre. Risstubben og Vekkom øvre (Stensgrenda). Odolia. Brekkom krets ned til utstillingsplassen på Flya. Rudrudgrenda og Liagrenda. Brukene Hageødegården 150/9, Bakken 158/2, Korshagen 151/2, Åsen 116/2, Sikle 64/6 og Glimt/Skotte 71/2.

Av Øyer kommune: Gården Nerli.

Av Etnedal kommune: Områdene ovenfor Lunde bru.

Av Nord-Aurdal kommune: Hele kommunen med unntak av Øvrevegen Skrautvål og Sletti gnr. 23 bnr 7.

Av Sør-Aurdal kommune: Reinli med Stavdalen, Hedalen og Leirskogen. Alle bruk over 600 m.o.h

Av Gausdal kommune: Alle bruk som ligger minst 600 m.o.h. i Østre Gausdal solside, Lieshøgda og Øygdane, med tillegg av bruket Løype gnr. 210 bnr. 8. Alle bruk som ligger minst 550 m.o.h. i kretsene Auggedal, Forseth, Bødal og Olstad sør for Dørja, med tillegg av bruket Solset gnr. 51 bnr. 1. Krinsane Nedre og Øvre Svatsum og Olstad vest for elva Dørja.

Av Nordre Land kommune: Nord-Torpa. Vest-Torpa. Skartlibygda og Skinnerlibygda i Aust-Torpa. Åsli krets.

Buskerud:

Hemsedal kommune: De områdene som ikke er nevnt i sone E.

Av Gol kommune: Hele kommunen med unntak av Grønli som er i sone E.

Av Nore og Uvdal kommune: Hele kommunen med unntak av de områdene som ikke er nevnt i sone E.

Av Nes kommune: Børtnesødegardane, Liagardane, Haugeplassgrenda og Garnås.

Av Ål kommune: Hele kommunen med unntak av Vats, Leveld, Votndalen, Kvinnegardslia som er i sone E.

Telemark:

Nissedal og Fyresdal kommuner.

Av Hjartdal kommune: Hjartdal sokn samt Skårdalsgrenda i Lonar krets og Tjønnåsgrenda.

Av Notodden kommune: Gransherad og bruket Årlia.

Av Seljord kommune: Hele kommunen med unntak av Åmotsdal og brukene i Svartdal og på Seljordsheia.

Av Kviteseid kommune: Hele kommunen med unntak av områdene som er nevnt under sone E.

Aust-Agder:

Valle kommune.

Av Iveland, Birkenes, Evje og Hornnes: Alle bruk over kote 300. Området øst for riksvei 8, nord for riksvei 403 og fylkesveien mellom Iveland og Vatnestrøm, i øst avgrenset mot riksveiene 405 og 42.

Av Bygland kommune: Brukene Gakkestad gnr. 21/2, Lidtveit gnr. 22/1 og Haugetveit gnr. 23/1 i Åraksbø.

Vest-Agder:

Av Hægebostad kommune: Alle brukene nord for rv. 42 som ligger over 300 m.o.h. og brukene Åvitsland, Nøkland, Haddeland, Orthe, Handeland, Meland og Kvåle som ligger under 300 m.o.h.

Av Kvinesdal kommune: Alle brukene nord for rv. 42 som ligger over 300 m.o.h. og brukene Lindefjell, Mygland og Spillebrokk som ligger under 300 m.o.h.

Av Åseral kommune: Alle brukene nord for rv. 42 som ligger over 300 m.o.h.

Av Sirdal kommune: Alle brukene over 300 m.o.h. som ikke er nevnt under sone E.

Rogaland:

Bokn og Utsira kommuner.

Av Suldal kommune: Brukene fra Våge og innerter. Bruket Kjetilstad gnr. 40 og bruket Slagstad gnr. 39. Fjellbygda i Erfjord.

Hordaland:

Hele fylket unntatt områdene i Etne kommune som er nevnt under sone C.

Sogn og Fjordane:

Hele fylket.

Møre og Romsdal:

Hele fylket med unntak av de delene av kommunene Surnadal og Rindal som er nevnt under sone C samt brukene på Brøste i Rauma kommune som er i sone E.

Sør-Trøndelag:

Hitra, Frøya, Hemne, Snillfjord, Osen og Agdenes kommuner.

Av Oppdal, Roan og Åfjord kommuner: Hele kommunen med unntak av områdene nevnt i sone E.

Av Bjugn kommune: Nord-Stjørna ut til og med Søtvika. Valsøya.

Av Meldal kommune: Brukene Stupelvik, Litj-Næve, Høydal, Stolsmo, Storbuan og Agholt 168/1.

Av Orkdal kommune: Området nord/vest for Rove til grensa mot Agdenes. Området nord/vest for Harrang. Gjønnnes/Sølberg og Ustjåren. Søvassli, Knubben og Rise.

Av Midtre Gauldal kommune: Hele kommunen unntatt områdene som er nevnt under sone B, C og E. Med brukene 215/1, 217/1, 222/1, 224/9, 229/1 og 26/1 i Gaulas dalside.

Av Holtålen kommune: Hele kommunen unntatt Aunegrenda og gamle Ålen kommune som er i sone E.

Av Tydal kommune: Hele kommunen med unntak av brukene i Stugudalen og på Løvøya.

Av Rennebu kommune: Den del av kommunen som ligger ovenfor Skjepphaugen.

Av Rissa kommune: Bergmyran og tilgrensende bruk nord for Alset bru. Rødsjø, Øyan og Fiksdal. Brukene Nesli 76/3 og Skimmeli 71/1 i Modalen og brukene i Åsbygda i Stadsbygd, inkludert Johnsli 37/1.

Av Ørland kommune: Storfosna og Kråkvåg.

Av Selbu kommune: Alle brukene i Flora og i Sjøbygda.

Av Melhus kommune: Brukene som ligger i grendene Næve, Holtet/Tverrhaugen og Litj-Fuglås.

Nord-Trøndelag:

Fosnes og Flatanger kommuner.

Av Meråker kommune: Hele kommunen med unntak av områder som er nevnt under sone E.

Av Namdalseid kommune: Området nord og vest for Alteskaret. Almlia og Vestre Fjellbygd, Statland.

Av Namsos kommune: Øvre Bangdal, Botnan, Elvalandet og Otterøy.

Av Nærøy kommune: Den delen av kommunen som ligger sør for Sørsalten, vest for linje fra Leirvika i Sørsalten til Kolvereidvågen og områdene nord for Follafjorden.

Av Verdal kommune: Sul.

Av Steinkjer kommune: Gaulstadgrenda.

Av Verran kommune: Krinsane Selet og Fjellet. Brukene Holden 25/15. Almli 79/2 og Almås 79/3. Ørsjødalsfeltet til og med Lyngset. Fjellgardane i Malm.

Sone E

Hedmark:

Os, Trysil, Tolga, Folldal og Engerdal kommuner.

Av Alvdal kommune: Strålsjøåsen.

Av Stor-Elvdal kommune: Sollia.

Av Tynset kommune: Kvikne, Kvikneskogen, Fådal og Lonås. Telmo 62/9, Eggmo 62/10 og Fjellstad 62/11. Brydalen.

Oppland:

Av Sør-Fron og Gausdal kommuner: Espedalen.

Av Nord-Fron kommune: Kvikne, Skåbu og Lauvåsfeltet.

Av Etnedal kommune: Bruk som ligger 700 m.o.h.

Av Sel kommune: Murudalen, Luseter Tolstadåsen (inkl. bruket Grindstuen gnr. 276/3), Brukene i Øverbygda i Heidal, og høyereliggende bruk i Otta-området.

Av Lom kommune: Bøverdalen ovenfor Røysheim.

Av Skjåk kommune: Bråtå og Billingstad.

Av Lesja kommune: Rånabygd.

Av Vågå kommune: Områdene Synsteliene, Skårvangen og Øvregardane i Skogbygda.

Av Vang kommune: Liagardane (Kjørlien - Austreim). Øvre og nedre Dalen, Vestsida og Høre (øvre N + S).

Av Nord-Aurdal kommune: Øvrebygdsvegen Skrautvål, Steinsetbygda og Sletti gnr. 23 bnr.7.

Av Vestre Slidre kommune: Bruk med innkjøring mellom Finneberg og Magistadkrysset, videre øvrevegen i Røn fram til krysset ved Rudvang og videre øvre veien til Nord-Aurdal grense. Bruk med innkjøring på veien fra Vanggrensakrysset ved Eggebakken. Øyebygda (ned til skarpsvingen). Brukene Høyne gnr. 26/1, Høyne gnr. 26/2 og Krøssengen gnr. 24/3.

Av Øystre Slidre kommune: Lykjegrenda, Liagardane. Brukene langs riksveg 51 ned til Varpet. Bruk som ligger langs veien etter Heggebø skole og Røbølsbygda. Bruk med innkjøring fra veien fra bommen mot Juvika, sørover til krysset mot skiferbruddet og i øvre veien ved Kollstadbygda ned til Rogne Samvirkelag. Bruk med innkjøring på veien fra krysset ved Rognli/Mo mot Øyangen.

Buskerud:

Hol kommune.

Av Gol kommune: Grønli.

Av Hemsedal kommune: Hemsedal ned til Trøimsåni og Lykja, Ålrust og Eikre.

Av Nes kommune: Rukkedalen.

Av Nore og Uvdal kommune: Alle sidedalene og hoveddalføret ovenfor Dokkebergfossen.

Av Ål kommune: Vats, Leveld, Votndalen, Kvinnegardslia.

Telemark:

Tinn, Vinje og Tokke kommuner.

Av Hjartdal kommune: Tuddal sokn.

Av Kviteseid kommune: Brunkeberg sokn og bruket Hovdekleiv.

Av Seljord kommune: Åmotsdal sokn samt brukene i Svartdal og på Seljordsheia.

Aust-Agder:

Bykle kommune.

Vest-Agder:

Av Sirdal kommune: Øvre Sirdal.

Møre og Romsdal:

Av Rauma kommune: Brukene på Brøste.

Sør-Trøndelag:

Røros kommune.

Av Holtålen kommune: Aunegrenda og tidligere Ålen kommune.

Av Roan kommune: Området mellom Langløftet og grensa mot Åfjord.

Av Tydal kommune: Brukene i Stugudalen og på Løvøya.

Av Rennebu kommune: Nerskogen til og med Meåsen.

Av Midtre Gauldal kommune: Brukene i dalføra Bua og Endalen, avgrensa fra og med tettstedet Enodden og sørover.

Av Oppdal kommune: Nerskogen, Storlidalen fra og med Stenboeng utover til Storligrenda og Drivdalen ovenfor Isbrekka.

Av Åfjord kommune: Området mellom brua nord for Børmark og grensa mot Roan.

Nord-Trøndelag:

Namsskogan og Vikna kommuner.

Av Nærøy kommune: De områdene av kommunen som ikke er nevnt i sone D inkl. Nærøya.

Av Meråker kommune: Brukene i de avgrensede fjellgrendene Stordalen, Teveldalen og Fersdalen.

Av Verdal kommune: Vera.

Av Steinkjer kommune: Lustadgrenda.

Nordland:

Distriktene sør for Polarsirkelen med unntak av de områdene som er nevnt under sone F og G.

Sone F

Nord-Trøndelag:

Røyrvik, Leka og Lierne kommuner.

Nordland:

Distriktene sør for Vestfjorden og nord for Polarsirkelen med unntak av de områdene som ligger i sone G.

Vega, Træna, Lurøy, Rødøy, Dønna og Herøy kommuner.

Av Hattfjelldal kommune: Hele kommunen med unntak av de brukene som er nevnt i sone G.

Av Rana kommune: Røssvassdalen ned til Røssvold. Området Langvatnet.

Av Grane kommune: Brukene Stormoen gnr. 81/4 og 81/6.

Av Vefsn kommune: Elsfjord og Drevvatn etter følgende avgrensing: Fra øst langs Kaldåga ned til Ømmervatn - over Ømmervatn - over Helfjellet - ned Mølnbekken til Drevjaelva og videre opp Tveråga, Eiterådalen gnr. 29/1 og Hundåla, Oppland, Husvika og Vestvågan.

Av Brønnøy kommune: Sauren, Velfjorden og Tosen-området. Grensa mot Brønnøy blir satt ved Gåseheia, slik at gnr. 114 Salbu blir med i sone F.

Av Alstahaug kommune: Lauvøylandet krets. Austbø og Mindland.

Av Nesna kommune: Hugla, Handnesøy og Tomma.

Av Leirfjord kommune: Sundøy.

Vevelstad kommune.

Av Bindal kommune: Gaupen, Skotnes og Harangen.

Sone G*Nordland:*

Lofoten, Vesterålen og Ofoten.

Hamarøy og Tysfjord kommuner.

Av Rana kommune: Dunderlandsdalen ned til Storforshei, Grønnfjelldalen, Plurdalen ned til Villen, Rausandaksel og Bjørnvassli.

Av Grane kommune: Brukene i Fiplingsdalen samt bruket ved Svartvatn og bruket Svenningdal gnr. 55/18.

Av Hattfjelldal kommune: Brukene som ligger i området Røssvatnet inkl. Favnvatnet og Krutådalen.

Av Hemnes kommune: Brukene i Bleikvassli ned til Stabbfossen, Bjerkadalen (5 høytliggende gårder) og 4 bruk i Brygfjelldal.

Av Vefsn kommune: Austerbygda samt brukene 84/1 og 84/6 i Herringbotn, Ravassåsen 93/1.

Troms:

Hele fylket med unntak av de områdene som er nevnt i sone H og I.

Sone H*Troms:*

Lyngen, Karlsøy og Storfjord kommuner.

Av Balsfjord kommune: Lakselvdalen.

Av Tromsø kommune: Ringvassøy, Reinøy, Rebbenesøy, Sandøya, Musvær, Vengsøy, Ullsfjord/Oldervik/Sørfjord.

Sone I*Troms:*

Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen kommuner.

Finnmark:

Alta kommune.

*Sone J**Finnmark:*

Hele fylket med unntak av Alta kommune.

VEDLEGG 5: Soner for distriktstilskudd for kjøtt

Sone 1

Omfatter landet utenom sone 2 – 5.

Sone 2

Sone 2 for distriktstilskudd kjøtt omfatter produsenter i de nedenfor nevnte fylker, kommuner eller deler av kommuner.

Østfold:

Av Hvaler kommune: De områder av kommunen som ligger øst for Løperen.

Akershus:

Hurdal kommune.

Av Eidsvoll kommune: Tidligere Feiring herred og brukene øst og nord for Minnesund og ovenfor Tjernsmo.

Av Nannestad kommune: Området vest og nord for en linje Herstua - Dal - Sjøvold til Hurdalsjøen og brukene nord for riksvei 120 fra Herstua til Borhaug.

Hedmark:

Kongsvinger, Nord-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler og Elverum kommune.

Av Ringsaker kommune: Områdene ovenfor 350 m.o.h. og brukene i Brøttum sogn fra og med Freng og oppover. Brukene Ulven gnr. 393/1, Simenstad 138/1, Skyberg 225/1 og Båberg 134/1.

Av Stange kommune: Hele kommunen med unntak av følgende område som er i sone 1: Området vest for en linje fra Gjøvika nord for Tangen – Sørholte – Uthuskrysset, Maagardskrysset og derfra vest for veien til Løten grense ved Klevfoss.

Av Løten kommune: Hele kommunen med unntak av følgende område som er i sone 1: Området sør og vest for linje Fv.115 fra Vangs grense til Heimdal og derfra rett sør til Aanestad-krysset, videre veien til Vealund og Brovoll, derfra nord for Svartelva til Romedal grense.

Av Hamar kommune: Områdene over 350 m.o.h. i tidligere Vang kommune.

Av Stor-Elvdal, Åmot og Rendalen kommune: De områder som ikke er nevnt under sone 3.

Oppland:

Lillehammer, Gjøvik, Øyer, Vestre Toten, Jevnaker, Lunner, Gran og Søndre Land kommune.

De områdene i kommunene Skjåk, Lom, Gausdal, Sør-Fron, Nord-Fron, Vågå, Sel, Ringebu, Nordre Land, Nord-Aurdal og Sør-Aurdal som ikke er nevnt under sone 3.

Av Østre Toten kommune: Områdene ovenfor 350 m.o.h. og brukene Skjefstad 188/1, Rise 194/1, Rise søndre 194/10, Skinstad 198/3, Skinnestad 198/1 i Lensbygda og Olterud

206/2, Rødningaby 44/1, Byvegen 202/1 og Ravensborg 201/7 på Skreia, samt Vestre Garder 189/4 og Kalrustad Vestre 122/1. Bruk som fram til 2002 lå i Vestre Toten kommune.

Buskerud:

Flå, Krødsherad, Flesberg, Rollag kommune.

De områdene i kommunene Nes, Gol, Nore og Uvdal som ikke er nevnt under sone 3.

Av Sigdal kommune: Grenda Grønnhovd, Finnerudskogen, Grenskogen og Håsskogen. Området ovenfor Sandbråten.

Av Kongsberg kommune: Jondalen, Meheia, Bevergrenda, Raumyr, Mykleområdet og Hoppestul.

Av Øvre Eiker kommune: Lurdalen.

Av Ringerike kommune: Ådal ned til Ringen. Soknedalen ned til Bårnås bru.

Vestfold:

Av Nøtterøy kommune: Øyene Hvalø og Søndre Årø.

Telemark:

Hele fylket unntatt de områdene i kommunene Kviteseid, Fyresdal, Seljord og Hjartdal som er nevnt under sone 3.

Aust-Agder:

Hele fylket unntatt Bykle og Valle kommune samt de brukene i Bygland kommune som er nevnt under sone 3.

Vest-Agder:

Hele fylket.

Rogaland:

Eigersund, Haugesund, Sokndal, Lund, Forsand, Strand, Hjelmeland, Suldal, Sauda, Finnøy, Kvitsøy, Bokn, Tysvær, Karmøy, Utsira og Vindafjord kommune.

Av Bjerkreim kommune: Ørsdalen, Strandgardene langs Ørsdalsvatnet og heigardene Sundover, Austrumdal, Grøttedal, Gravdal, Hatteskaret, Skiftingsholen, Dalen, Tjørn, Hytland, Netland, Efteland og Åsen.

Av Gjesdal kommune: Frafjord, Dirdal samt Mork. Øvre og Nedre Maudal, Byrkjedal og Øvstebødal.

Av Sola kommune: Rott.

Av Rennesøy kommune: Brimse.

Hordaland:

Hele fylket unntatt de områdene som er nevnt under sone 3.

Sogn og Fjordane:

Hele fylket unntatt de områdene som er nevnt under sone 3.

Møre og Romsdal:

Hele fylket unntatt de områdene som er nevnt under sone 3.

Sør-Trøndelag:

Klæbu, Hemne, Snillfjord, Hitra, Frøya, Ørland, Agdenes, Rissa, Bjugn, Åfjord, Roan, Osen og Meldal kommune.

Av Hemne kommune: hele kommunen unntatt bruket som nevnt under sone 3.

Av Holtålen, Midtre Gauldal, Selbu og Rennebu kommune: De områdene som ikke er nevnt under sone 3.

Av Malvik kommune: Mostadmarka og Nybrodalen.

Av Trondheim kommune: Bratsberg krets og Jonsvatn krets.

Av Melhus kommune: Området fra og med Kottum og sør for Holem. Området mellom Kvål til og med Røskaft unntatt sidedalene og de flatere terrasser ved Kvål som er i sone 1. Løksmyrene, gnr. 51/2, 50/2 og 13/1. Tidligere Hølonda herred og Tømmesdalen.

Av Skaun kommune: Området ovenfor følgende grense: Brukene vest for elva Viggja fra grensa mot Orkdal. Fra Helbekken ved Viggja og østover mellom Lien og Engen, langs skogen ned til riksveg 65 mellom Nygård og Tinden. Grena følger så riksveg 65 til Eli-grense, langs veien til fylkesveg 772 til Fossan. Derfra mellom brukene gnr. 148/1 og 151/1 ned til riksveg 709. Videre langs denne til Daløya. Derfra langs Børsaelva til grensa Hanberg 168/3 og videre mellom 168/1 og 168/3 over skogen til elva Meia som den følger nord til sjøen. Derfra går grensa østover langs sjøen til Hammerbekken til Nuvika, videre langs fylkesveg 801 til Snøfugl og videre sørøst til Saltnesberga, som den følger sør om Lykkja 6/5 og ned til elva Vigda. Følger elva videre nedover til Huseby, østover mellom gnr. 10/1 og 14/1 og sør og øst for tunet på Huseby og nord til sjøen. Bruket Østhus.

Av Orkdal kommune: Hele kommunen unntatt brukene i dalbunnen som er i sone 1.

Nord-Trøndelag:

Namsos, Leksvik, Verran, Namdalseid, Snåsa, Grong, Høylandet, Overhalla, Fosnes, Flatanger, Vikna og Nærøy kommune.

Av Meråker kommune: Hele kommunen unntatt de områder som er nevnt under sone 3.

Av Stjørdal kommune: Området ovenfor Einang fra og med Skjervdalen. Boråsgrenda samt resten av Forradalen fra og med Fordal bruk i Forradalen. Vassbygda ovenfor Mæla til og med Lundåsen. Øvre Lånke. Vigdenes krets. Åsanfeltet, Beitland og Buland. Ytteråsen og Øvre Langstein krets. Sunndal.

Av Levanger kommune: Området utenfor Sveberg - Olden - Geirset - Kongshaug - Munkrødstad nedre - Fossen - Mostad - Matbergaunet - Sørmarka - Lund - Sunde øvre - Hojemstjønna - Elgseter - Reitan - Myrvang - langs Stokkavola til Avdal - Spilsetbakken

- Brakstad - Hopla - Hamarøy - Furnes - Vestli - samt Slengsgrenda og bruket Vandvik 69/10. Brukene i Ertsåsen ovenfor Slåttsve samt bureisingsbrukene på bureisningsfeltet i Frol skogeiendommer. Buraune, brukene på Åsfjellet og brukene i Markabygda ovenfor Sjøstad.

Av Frosta kommune: Området innenfor en linje fra Ulviksveet til Fagerheim 42/1, langs Fv. 64 til Romma - Kvamme lille (inkludert Solvang, Volden, Kvamvold, Kvamstad og Kvamme lille) - langs Fv. 61 til Fossli + Sørengplassen og Aatlo – Helland, videre i rett linje til pkt. Frosta Statsalmenning - Levanger kommune. Fra dette punkt langs kommunegrensa til Lillevik 53/1.

Av Verdal kommune: Området utenfor og ovenfor linja Gresset - Augla - Lyngåsen - Jermstad vestre - Brannhaug - Gudding nedre - Skjærdal - Sveberg, unntatt brukene i dalbotten og på elveterrassene vest for Vuku kirke som er i sone 1. Helgådalen overfor Ullvilla, samt brukene på Hellbakkene og Årstadbakkene. Brukene i Romsdalen og Åsan, Skavhaug og Kvernmo, Vera og Sul.

Av Steinkjer kommune: Området i tidligere Kvam og Stod herreder og brukene i tidligere Beitstad herred unntatt Bartnes og Moen kretser, samt brukene i Austlid krets i tidligere Egge herred, samt brukene ovenfor Fossum Brukene i tidligere Ogndalen herred ovenfor Vibe - Oftenåsen. Av tidligere Sparbu herred: Skarpsnes krets og brukene ovenfor linja Oftenåsen - Hofstad - Rygg - Svepstad - Rokka - Veiesdalen - Vådalsvatnet samt Trøgstad-grenda. Gaulstadgrenda.

Av Inderøy kommune: Røflogrenda. Området innenfor en linje fra Skarnsundet til Tittinghalla - veikrysset ved Klepp - rett linje veikrysset til Ulstad til kryssing med vei Lyngstad/Reitensjøen ved Folsanden samt Kjelsås 41/1. Videre området innenfor en linje fra utløpet av Henjaelva i sjøen - Trondstadbakken - Dalengåsen - Sakshaugberg - Heggåsen - veikrysset Refsås/Rv. 761 - langs Rv. 761 - Gangstad - Korsen - langs Fv. 229 til grensa mellom Hembre/Vikan til sjøen. Bruket Åsvangen 40/2 og bruket Almenningen gnr. 75/1. Tidligere Mosvik kommune.

Sone 3

Sone 3 for distriktstilskudd kjøtt omfatter produsenter i de nedenfor nevnte fylker, kommuner eller deler av kommuner.

Hedmark:

Os, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal, Engerdal og Trysil kommune.

Av Stor-Elvdal kommune: Sollia, Atna krets.

Av Rendalen kommune: Midtskogen, Finstad, Undsetbrenna og Hanestad.

Av Åmot kommune: Brukene i Osen-området nord og sør for Nyjord på Oskjølen.

Oppland:

Dovre, Lesja, Vang, Vestre Slidre, Øystre Slidre og Etnedal kommune.

Av Skjåk kommune: Bråtå og Billingsdalen.

Av Lom kommune: Bøverdalen ovenfor Røysheim.

Av Sel kommune: Murudalen, Leirflaten, Lusæter, Tolstadåsen og Rostgrenda.

Skogbygda (inkludert bruket N. Åseng gnr. 180/4) samt baksia (35 bruk sørvest for elva Sjoa) og Øverbygda i Heidal. Følgende områder i gamle Sel kommune: Selsverket over 400 m.o.h., Rusten, Solhjemslien gnr. 201/2, Liagrenda og Ottadalen over 400 m.o.h. Bruket Grindstuen gnr. 276/3.

Av Nord-Fron kommune: Skåbu og Tverrbygda, Lauåsfeltet og Kvikne.

Av Sør-Fron kommune: Espedalen, Kvarvet og Øverbygda.

Av Gausdal kommune: Espedalen, Olstad vest for Dørja og Nedre Svatsum. Øvre Svatsum.

Av Vågå kommune: Synstlien, Skårvangen, Øvregardene, Øvre Nordherad, Skogbygda.

Av Ringeby kommune: Venabygda til Rudi og Brekkom. Imsdalen.

Av Nordre Land kommune: Nord-Torpa, Skinnerlibygda, Skartlien og Vest-Torpa.

Av Nord-Aurdal kommune: Bruk som sokner til veien fra Øystre Slidres grense (Meisdalen) og ned til Døvrekrysset. Områdene Fodnesgrenda, Åbjør, Golsfjellet og Steinsetbygda.

Av Sør-Aurdal kommune: Leirskogen.

Buskerud:

Hemsedal, Ål og Hol kommune.

Av Gol kommune: Grønlia.

Av Nes kommune: Rukkedalen, Børtnes-ødegårdene, Garnås, Liagårdene og Haugaplassgrenda. Nes Saueavlslag.

Av Nore og Uvdal kommune: Alle sidedalene og hoveddalføret overfor Dokkebergfossen.

Telemark:

Tinn, Vinje og Tokke kommune.

Av Hjartdal kommune: Tuddal sokn.

Av Seljord kommune: Åmotsdal sokn og Svartdal til og med brukene som sokner til Natadalsvegen. Åsan-gårdene.

Av Kviteseid kommune: Brunkeberg sokn og bruket Hovdekleiv.

Av Fyresdal kommune: Kleivgrend, Åslandsgrend, Birtedalen og området Fjellgardane.

Aust-Agder:

Bykle og Valle kommune.

Av Bygland kommune: Brukene Nedre Gakkestad 21/2, Lidtveit 22/1, Lidtveit 22/2, Lidtveit 22/3 og Haugetveit 23/1.

Hordaland:

Bømlo, Samnanger, Austevoll, Sund, Fjell, Askøy, Meland, Øygarden, Radøy, Lindås, Fedje, Austrheim og Masfjorden kommune.

Av Odda kommune: Området opp og øst for Skare.

Av Eidfjord kommune: Øvre Eidfjord.

Av Vaksdal kommune: Bergsdalen og Øvre Eksingedalen.

Av Voss kommune: Vossestrand nord og øst for Vinje. Raundalen opp for Klyve, Bordalen opp for Fære/Rio og området vest for Bulken, Helgaset, Hildestveit, Øvre Fenne og Bulko.

Sogn og Fjordane:

Gulen, Solund, Hyllestad, Askvoll, Fjaler, Flora, Bremanger, Vågsøy og Selje kommune.

Av Gaular kommune: De områder som tidligere tilhørte Fjaler kommune.

Av Luster kommune: Veitastrond og Jostedalen.

Møre og Romsdal:

Vanylven, Sande, Herøy, Sandøy, Midsund, Smøla og Aure kommune.

Av Volda kommune: Hele sørsida av Voldsfjorden. Austefjordområdet med avgrensing på nordsiden t.o.m. Hjartåbygda.

Av Ørsta kommune: Tidligere Hjørundfjord kommune med unntak av Bondalen.

Av Haram kommune: Fjørtoft.

Av Stranda kommune: Tidligere Synnølv kommunen med Geiranger. Fausadal og Liabygda.

Av Norddal kommune: Brukene Lingås gnr. 2/1,2,6 og Muriås 3/1. Ellers hele kommunen med unntak av Valldal opp til Furneset.

Av Stordal kommune: Hele kommunen med unntak av strekningen fra Stordal sentrum til Vad bru.

Av Rauma kommune: Strekningen fra Foss til Oppland grense.

Av Molde kommune: Sekken.

Av Nesset kommune: Eikesdal og sidene av Eikesdalsvatnet.

Av Rindal kommune: Romundstadbygda. Grønlfeltet overfor Grønli. Fjellet og brukene øst for Halgunset (gnr. 49). Rørdalen. Bruket Fossdal gnr. 62/3.

Av Sunndal kommune: Brukene Jenstad, Hafsås og Svisdal.

Av Surnadal kommune: Bøverdalen ned til og med Myrholt.

Av Gjemnes kommune: Osmarka og Brakstadbygda.

Sør-Trøndelag:

Røros, Tydal og Oppdal kommune.

Av Hemne kommune: Bruket 162/3

Av Holtålen kommune: Aunegrenda, gården Stor-Olagården og gamle Ålen herred.

Av Rennebu kommune: Nerskogen og alle bruk ovenfor Skjeppehaug. Meås gnr. 152.

Av Midtre Gauldal kommune: Budalen og Haukas dalføre i Soknedal sør for Økdal og Bjerkenes.

Av Selbu kommune: Nekåbjørgen og Flora.

Nord-Trøndelag:

Røyrvik, Lierne, Leka og Namsskogan kommune.

Av Meråker kommune: Torsbjørkdalen overfor Tømmeråseggen, Stordalen t.o.m. Øian, Teveldalen t.o.m. Tovmodalen, Bjørkslettet og Fersdalen.

Sone 4

Sone 4 for distriktstilskudd kjøtt omfatter produsenter i de nedenfor nevnte fylker, kommuner eller deler av kommuner.

Nordland:

Hele fylket.

Troms:

Hele fylket unntatt områdene i sone 5.

Sone 5

Sone 5 for distriktstilskudd kjøtt omfatter produsenter i de nedenfor nevnte fylker, kommuner eller deler av kommuner.

Troms:

Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen kommune.

Av Tromsø kommune: Ullsfjord og Aldervik og øyene Vengsøya, Musvær, Risøy og Sandøya. Kommunens del av Rebbenesøy, Ringvassøy og Renøy.

Av Balsfjord kommune: Lakselvdalen. Tamokdalen. (Tilskuddsgrensa sørover er satt ved kommunegrensa til Målselv, og tilskuddsgrensa nordover er satt nederst i dalen i et område uten bebyggelse.)

Finnmark:

Hele fylket.